

EUROBAROMETR 65

OPINIA PUBLICZNA W UNII EUROPEJSKIEJ

WIOSNA 2006

RAPORT KRAJOWY

POLSKA

Badanie zostało zamówione i koordynowane przez Dyрекję Generalną Komunikacji Komisji Europejskiej.

Raport opracowany dla Reprezentacji Komisji Europejskiej w Polsce.

Niniejszy dokument nie prezentuje punktu widzenia Komisji Europejskiej. Interpretacje i opinie przedstawione w raporcie są wyłącznie opiniami autorki.

WSTĘP	3
1. OPINIA PUBLICZNA W POLSCE: KONTEKST	4
1.1 Zadowolenie z życia	4
1.2 Oczekiwania na przyszłość	6
1.3 Sytuacja życiowa – ostatnie 5 lat, a następne 5 lat	9
1.4 Poczucie przynależności	13
2. POLACY O SWOIM KRAJU	15
2.1 Problemy najważniejsze dla Polski	15
2.2 Zaufanie do instytucji krajowych	17
2.3 Ocena sytuacji w Polsce	21
2.4 Sytuacja w Polsce a sytuacja w Unii Europejskiej	23
3. EUROPEJCZYCY I UNIA EUROPEJSKA	25
3.1 Opinia na temat Unii Europejskiej	25
a) Zaufanie do instytucji europejskich	25
b) Rola instytucji europejskich	28
c) Poparcie dla członkostwa	30
d) Korzyści z członkostwa	32
e) Wizerunek Unii Europejskiej	34
f) Zrozumienie zasad działania Unii Europejskiej	36
g) Funkcjonowanie demokracji w Unii Europejskiej	37
3.2 Wiedza o Unii Europejskiej	41
a) Znajomość instytucji europejskich	41
b) Subiektywna ocena wiedzy o Unii Europejskiej	42
c) Rzeczywista wiedza o Unii Europejskiej	43
3.3 Rola Unii Europejskiej w codziennym życiu obywateli	45
a) Rola Unii Europejskiej w życiu za 5 lat	45
b) Rola Unii Europejskiej w Polsce	46
3.4 Obawy związane z dalszą integracją europejską	48
3.5 Oczekiwania wobec Unii Europejskiej – 3 priorytety	52
3.6 Poparcie dla Konstytucji Europejskiej	54
4. OBYWATELE I MEDIA	56
4.1 Źródła informacji o Unii Europejskiej	56
4.2 Częstotliwość oglądania i słuchania programów informacyjnych oraz czytania prasy	58
4.3 Unia Europejska w polskich mediach	59
5. PRZYSZŁOŚĆ ENERGETYKI	60
5.1 Rola polskich władz w promowaniu oszczędzania energii	60
5.2 Droższa energia ze źródeł odnawialnych: reakcje Polaków	61
5.3 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji dotyczących energetyki	63
PODSUMOWANIE	64
METODOLOGIA	66

Dla Reprezentacji Komisji Europejskiej w Polsce raport opracowała **Agata Zadrozna**.

WSTĘP

Raport prezentuje wyniki kolejnej edycji badania Eurobarometr przeprowadzonego na zlecenie Komisji Europejskiej przez konsorcjum TNS Opinion & Social, stworzone przez Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe. Badanie zostało zrealizowane pomiędzy 27 marca a 1 maja 2006 roku, na reprezentatywnej próbie 1000 mieszkańców Polski w wieku 15 lat lub więcej, metodą wywiadu bezpośredniego w domu respondenta.

Badania w ramach Eurobarometru przeprowadzane są regularnie we wszystkich państwach Unii Europejskiej oraz czterech krajach kandydujących: Bułgarii, Rumunii, Turcji i Chorwacji, a także na terytorium Cypru Północnego (nie kandyduje on do członkostwa w UE). Wyniki publikowane są w postaci ogólnodostępnych raportów. Dwa razy w roku powstają raporty krajowe prezentujące główne trendy w opinii publicznej w państwach członkowskich na tle sytuacji w całej Unii Europejskiej.

Edycja Eurobarometru, której wyniki prezentowane są w tym raporcie, została zrealizowana w przededniu drugiej rocznicy wejścia Polski do Unii Europejskiej. Doświadczenia Polaków z dwóch lat członkostwa okazały się pozytywne, nie sprawdziły się czarne scenariusze przewidujące wzrost bezrobocia i wysoką inflację. Nic więc dziwnego, że Polacy coraz przychylniej odnoszą się do członkostwa naszego kraju w UE, co ma odbicie w prezentowanych w raporcie wynikach.

Niniejsze opracowanie podzielone zostało na pięć rozdziałów. Pierwszy z nich dotyczy ogólnego kontekstu opinii publicznej w Polsce - zagadnień takich jak poczucie zadowolenia z życia oraz oczekiwania na przyszłość.

W rozdziale drugim przedstawione są opinie Polaków o ich kraju: jakie problemy uważane są przez nich za najważniejsze dla Polski, czy ufają instytucjom krajowym, jak oceniają sytuację w Polsce na tle sytuacji w Unii Europejskiej.

Rozdział trzeci poświęcony został analizie opinii Polaków na temat Unii Europejskiej. Oddzielne fragmenty prezentują tematykę związaną z zaufaniem do instytucji europejskich, wizerunkiem UE, wiedzą na temat UE, oceną jej roli w różnych obszarach, a także zagadnienia poparcia dla członkostwa Polski w UE i oceny korzyści z członkostwa. Dodatkowo w rozdziale tym znalazła się analiza wyników dotyczących poparcia dla Konstytucji Europejskiej.

Rozdział czwarty dotyczy źródeł informacji na temat Unii Europejskiej, natomiast rozdział piąty poświęcony jest przyszłości energetyki.

Wszędzie tam, gdzie występowały istotne różnice pomiędzy grupami respondentów, wyniki badania zostały zaprezentowane w podziale ze względu na zmienne socjo-demograficzne takie jak wiek, wykształcenie i miejsce zamieszkania.

Wyniki Eurobarometru zanalizowane zostały w podziale na cztery grupy wiekowe: 15-24 lata, 25-39 lat, 40-54 lat oraz 55 i więcej lat. Tam gdzie w raporcie mowa jest o najmłodszych respondentach, oznacza to grupę wiekową 15-24 lata. Natomiast najstarsi respondenci to osoby należące do grupy 55 i więcej lat.

Wykształcenie jest w tym badaniu mierzone wiekiem zakończenia nauki i podzielone na kategorie: 15 lat lub mniej, od 16 do 19 lat oraz 20 lat i więcej. Dla uproszczenia w raporcie przyjęto, że osoby, które zakończyły naukę w wieku 15 lub mniej lat, mają wykształceniem podstawowe, natomiast osoby, które uczyły się do 20 roku życia lub dłużej, wykształcenie wyższe.

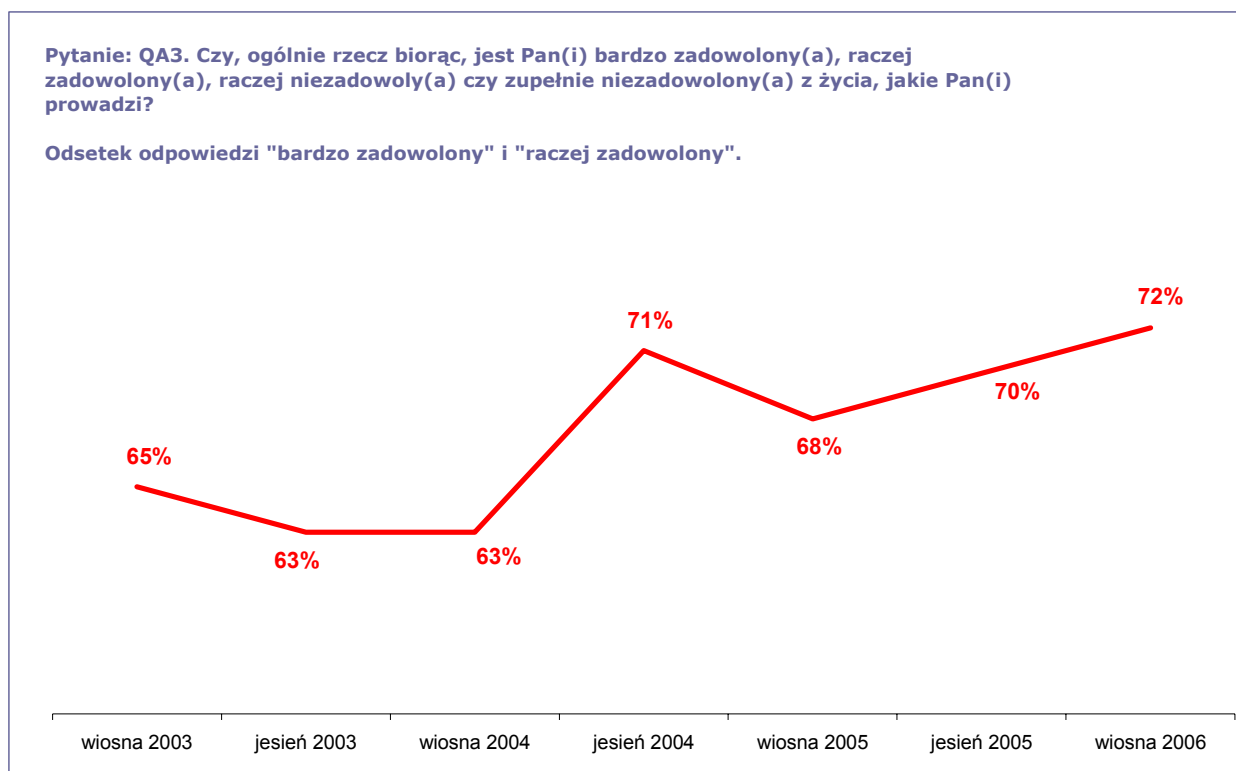
1. OPINIA PUBLICZNA W POLSCE: KONTEKST

1.1 Zadowanie z życia

- Polacy są w większości zadowoleni ze swojej sytuacji życiowej

Na podstawie wyników badania można stwierdzić, że:

- Zdecydowana większość Polaków (72%) jest zadowolona ze swojego życia, w tym 12% jest z niego bardzo zadowolona.
- Jednak więcej niż co czwarty (27%) mieszkaniec Polski jest niezadowolony z życia jakie prowadzi.
- Najbardziej zadowoleni z życia są respondenci w wieku 15-24 lat (89%), a także osoby, które wciąż się uczą (93%) oraz zajmujące kierownicze stanowiska (93%).

Z roku na rok więcej jest wśród Polaków osób zadowolonych z życia, jakie prowadzą. Obecnie odsetek osób zadowolonych z życia jest zdecydowanie wyższy niż w 2003 roku, kiedy wynosił 65% i nieco wyższy niż na jesieni zeszłego roku (70%).

Pytanie: QA3. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) bardzo zadowolony(a), raczej zadowolony(a), raczej niezadowolony(a) czy zupełnie niezadowolony(a) z życia, jakie Pan(i) prowadzi?

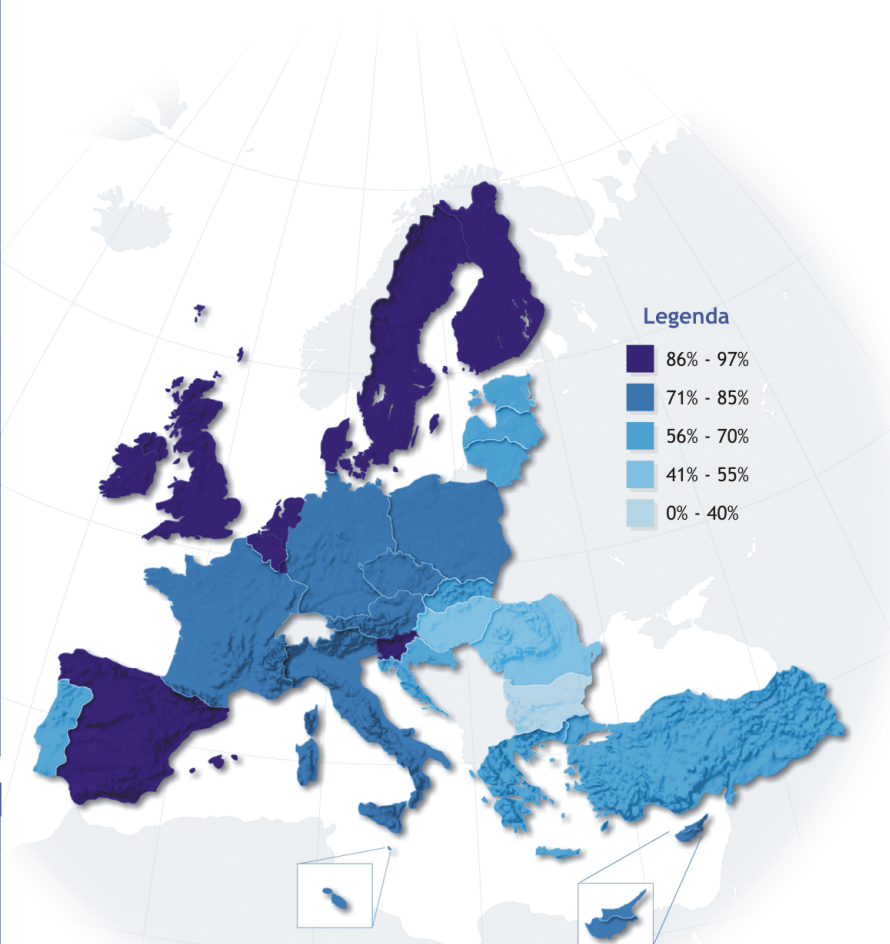
Odpowiedzi: Satisfied

Wyniki dla kraju

Dania	97%
Holandia	95%
Finlandia	94%
Szwecja	94%
Belgia	92%
Luksemburg	92%
Irlandia	90%
Hiszpania	88%
Słowenia	88%
Zjednoczone Królestwo	87%
Francja	85%
Austria	85%
Cypr*	84%
European Union (xx) (25)	81%
Niemcy	81%
Republika czeska	81%
Malta	77%
Włochy	76%
Polska	72%
Estonia	69%
Grecja	67%
Słowacja	66%
Łotwa	60%
Litwa	59%
Portugalia	56%
Węgry	54%

* CY(tcc) = 74%

Inne kraje	
Turcja	70%
Chorwacja	69%
Rumunia	43%
Bułgaria	25%

Osób zadowolonych z życia, jakie prowadzą, jest w Polsce o kilka procent mniej niż przeciętnie we wszystkich państwach UE, gdzie 81% mieszkańców deklaruje zadowolenie z życia, a tylko 18%, że nie jest z niego zadowolone. Sytuacja w Polsce jest natomiast nieco lepsza od sytuacji w innych nowych państwach członkowskich UE, w których średni odsetek obywateli zadowolonych z życia wynosi 70%, czyli nieco mniej niż w Polsce.

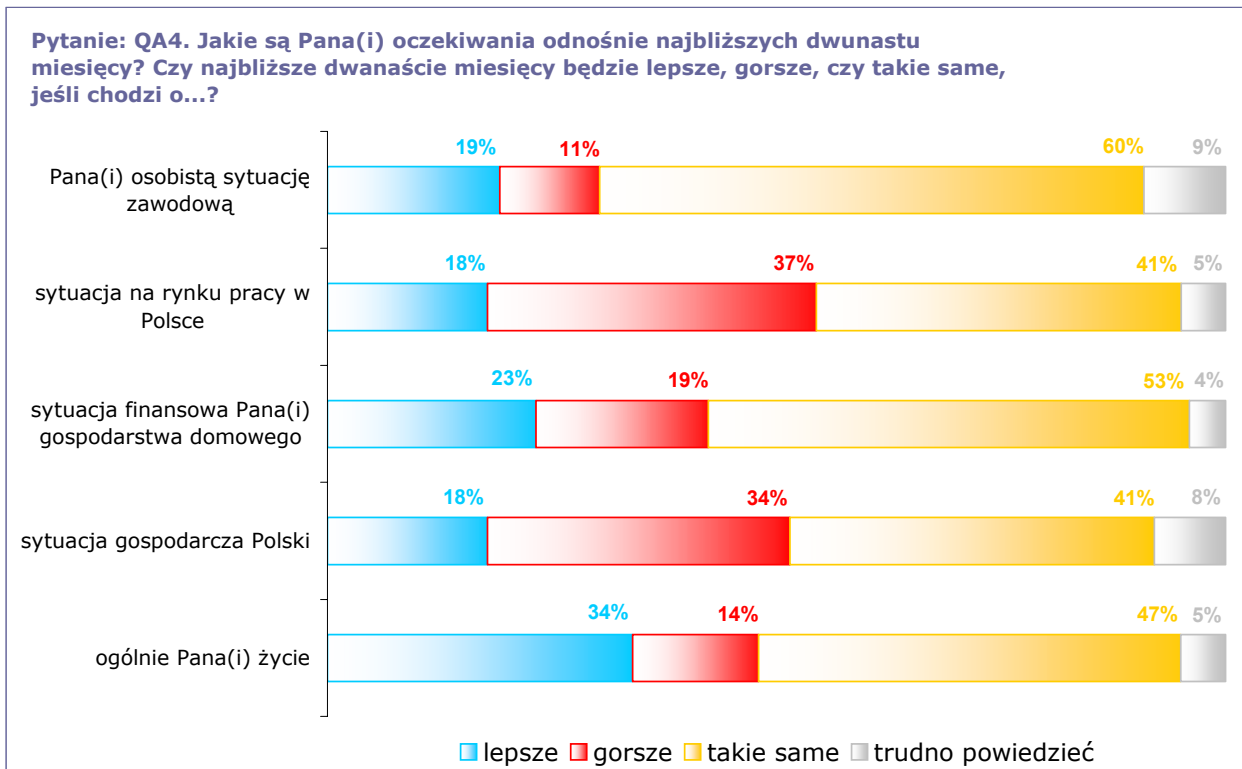
Spośród mieszkańców wszystkich państw europejskich najbardziej zadowoleni z życia są Duńczycy (97%), a niewiele ustępują im Holendrzy (95%), Finowie (94%) i Szwedzi (94%). W tych krajach zadowoleni są niemal wszyscy mieszkańcy, w przeciwieństwie do Węgier (54%) i Portugalii (56%), w których satysfakcję z życia, jakie prowadzą, odczuwa tylko niewiele ponad połowa obywateli.

1.2 Oczekiwania na przyszłość

- Polacy nie oczekują zmian w swojej sytuacji życiowej, finansowej i zawodowej

Większość Polaków nie oczekuje zmian w życiu, jednak nie są oni pesymistami – jeśli już jakieś zmiany mają nastąpić, to znacznie częściej przewidywane są zmiany na lepsze niż na gorsze.

- Prawie co drugi Polak (47%) nie spodziewa się zmian w swoim życiu w ciągu następnych 12 miesięcy.
- Więcej jest osób, które spodziewają się, że ich życie będzie lepsze (34%), niż osób spodziewających się, że będzie ono gorsze (14%).

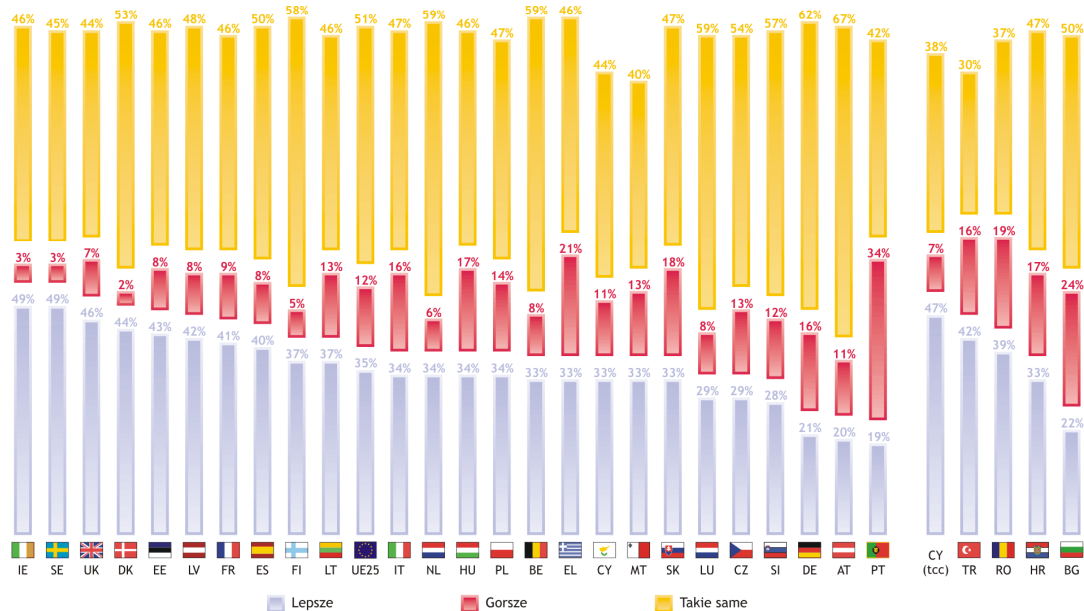

Im młodsza osoba, tym większym jest optymistą, jeśli chodzi o oczekiwania dotyczące sytuacji w jej życiu w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

- Zmian na lepsze spodziewa się więcej niż co druga (58%) osoba w wieku 15-24 lata.
- I już tylko co siódma (14%) osoba w wieku 60 i więcej lat.

Pytanie: QA4.1. Jakie są Pana(i) oczekiwania odnośnie najbliższych dwunastu miesięcy? Czy najbliższe dwanaście miesięcy będzie lepsze, gorsze, czy takie same, jeśli chodzi o...?

Opcja: Ogólnie Pana(i) życie

Poziom optymizmu, jeśli chodzi o zmiany sytuacji życiowej, nie odbiega w Polsce (34%) od średniej europejskiej (35%). Jednak wyraźnie różni się od poziomu w poszczególnych państwach Wspólnoty - jest zdecydowanie wyższy niż np. w Niemczech (21%), Austrii (20%) i Portugalii (19%) oraz zdecydowanie niższy niż w Irlandii (49%) i Szwecji (49%).

- Polacy są dużo większymi optymistami w ocenie własnej sytuacji, niż w ocenie sytuacji całego kraju

Pomimo widocznego od jakiegoś czasu ożywienia gospodarczego w naszym kraju, Polacy stosunkowo rzadko przewidują zmiany na lepsze w sytuacji polskiej gospodarki w ciągu najbliższego roku.

- Prawie dwukrotnie więcej jest respondentów (34%), którzy spodziewają się pogorszenia sytuacji gospodarczej Polski, niż jej polepszenia (18%).
- Także i w tym przypadku najliczniejsza grupa (41%) sądzi, że nic się nie zmieni.

Polacy zdają się coraz częściej nie wierzyć w poprawę sytuacji gospodarczej kraju. Jesienią 2005 roku, tuż po wyborach parlamentarnych i powstaniu nowego rządu, co czwarty Polak (24%) sądził, że sytuacja gospodarcza Polski poprawi się, obecnie już tylko mniej niż co piąty (18%) jest tego zdania.

- Najmłodszy respondenci (w wieku 15-24 lat) najczęściej są optymistami, także jeśli chodzi o sytuację gospodarczą (27% spodziewa się poprawy).
- Częściej od przedstawicieli innych grup poprawy sytuacji gospodarczej oczekują osoby zajmujące stanowiska kierownicze oraz uczniowie i studenci.

W kwestii oceny perspektyw dla gospodarki własnego kraju, Polacy nie odbiegają znacząco od średniej unijnej (21%). Dużo częściej poprawy sytuacji gospodarczej spodziewają się Estońscy (42%), rzadziej Portugalczycy, Luksemburczycy i Grecy (po 12%). Podobnie jak Polacy, pozostali Europejczycy są większymi optymistami, jeśli chodzi o własną sytuację, niż sytuację ich kraju.

Sytuację finansową własnego gospodarstwa domowego Polacy postrzegają bardziej pozytywnie niż sytuację gospodarczą Polski, dlatego nieco lepsze niż w odniesieniu do gospodarki są przewidywania zmian w sytuacji finansowej gospodarstwa domowego.

- Prawie co czwarty Polak (23%) spodziewa się poprawy sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w ciągu najbliższych 12 miesięcy.
- Ponad połowa Polaków (53%) nie oczekuje zmian.
- Jedynie co piąty badany (19%) obawia się pogorszenia sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego.

Znowu osoby najmłodsze (15-24 lata) i najlepiej wykształcone najczęściej spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej – 36% wśród osób w wieku 15-24 lata oraz 28% wśród osób z wyższym wykształceniem. Natomiast osoby z wykształceniem podstawowym bardzo rzadko spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej (11%), podobnie jak respondenci w wieku 55 i więcej lat (9%).

I tym razem przewidywania Polaków nie różnią się od średnich przewidywań ogółu mieszkańców UE (25%).

- Polacy obawiają się negatywnych zmian sytuacji na rynku pracy

W Polsce utrzymuje się najwyższa w całej Unii Europejskiej stopa bezrobocia, a kolejne rządy nie potrafią sobie poradzić z tym problemem, nic więc dziwnego, że niewiele jest wśród Polaków osób oczekujących poprawy sytuacji na krajowym rynku pracy.

- Zdaniem dużej części Polaków – więcej niż co trzeciego (37%) – sytuacja na rynku pracy w ciągu najbliższych 12 miesięcy pogorszy się.
- Tylko mniej niż co piąty (18%), oczekuje poprawy

Pozytywnych zmian na rynku pracy spodziewają się przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem (24%) oraz uczniowie i studenci (25%).

Pogorszenia sytuacji na rynku pracy obawiają się natomiast szczególnie często bezrobotni – prawie połowa z nich (48%) przewiduje, że sytuacja na rynku pracy pogorszy się, a tylko co dziesiąty (11%), że się poprawi.

Na jesieni, po wyborach parlamentarnych, podobnie jak w przypadku sytuacji gospodarczej, z nową władzą część Polaków wiązała nadzieje na poprawę sytuacji na rynku pracy (25% oczekiwało jej poprawy). Jednak obecnie pozytywne nastroje wyraźnie osłabły.

O własną sytuację zawodową Polacy obawiają się znacznie rzadziej niż o sytuację na rynku pracy. Ogólnie Polacy są większymi optymistami, jeśli chodzi o sytuację osobistą, niż o sytuację kraju. Tego rodzaju tendencja zauważalna jest także w pozostałych krajach europejskich.

- Co prawda tylko co piąty Polak (19%) spodziewa się poprawy swojej sytuacji zawodowej.
- Jednak jednocześnie tylko co dziesiąty (11%) boi się, że może się ona pogorszyć.
- Zdecydowana większość respondentów (60%) jest zdania, że nic się w tej dziedzinie nie zmieni.

Młodzi Polacy, co wynika w dużej mierze z rzeczywistej sytuacji na rynku pracy, znacznie częściej od osób w wieku przedemerytalnym, oczekują poprawy swojej sytuacji zawodowej.

- Poprawy własnej sytuacji zawodowej spodziewa się co trzeci Polak w wieku 15-24 lat (31%) oraz 25-39 lat (32%).
- Oczekuje jej zaledwie czterech na stu respondentów w wieku 55 i więcej lat (4%).

W porównaniu z mieszkańcami pozostałych krajów europejskich, Polacy obawiają się o swoją sytuację na rynku pracy tylko nieznacznie częściej.

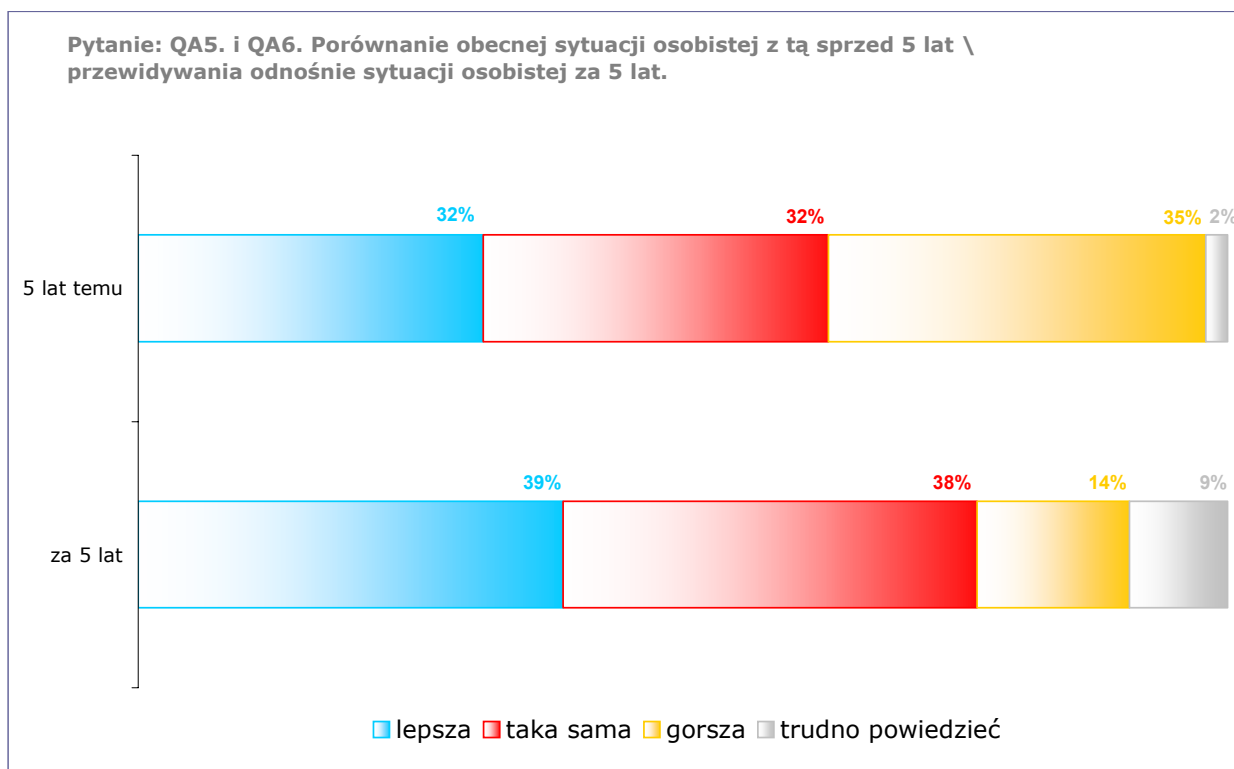
- Więcej niż co piąty (22%) mieszkaniec UE spodziewa się poprawy swojej sytuacji na rynku pracy, a tylko co jedenasty (9%) pogorszenia.
- Pogorszenia swojej sytuacji najczęściej spodziewają się mieszkańcy Portugalii (22%), Węgier (16%) i Litwy (15%).
- Poprawy swojej sytuacji na rynku pracy najczęściej oczekują Irlandczycy (33%) i Litwini (31%), którzy rzadko spodziewają się, że ich sytuacja w ogóle się nie zmieni.
- W mającej, podobnie jak Polska, bardzo wysoką stopę bezrobocia Słowacji, 15% respondentów spodziewa się poprawy swojej sytuacji zawodowej, a 9% jej pogorszenia.

1.3 Sytuacja życiowa – ostatnie 5 lat, a następne 5 lat

- Przewidywania na następne 5 lat są lepsze od oceny minionych 5 lat

Polskie społeczeństwo dzieli się na trzy mniej więcej równe grupy, jeśli chodzi o to, jak oceniają zmiany w swojej sytuacji w ciągu ostatnich 5 lat.

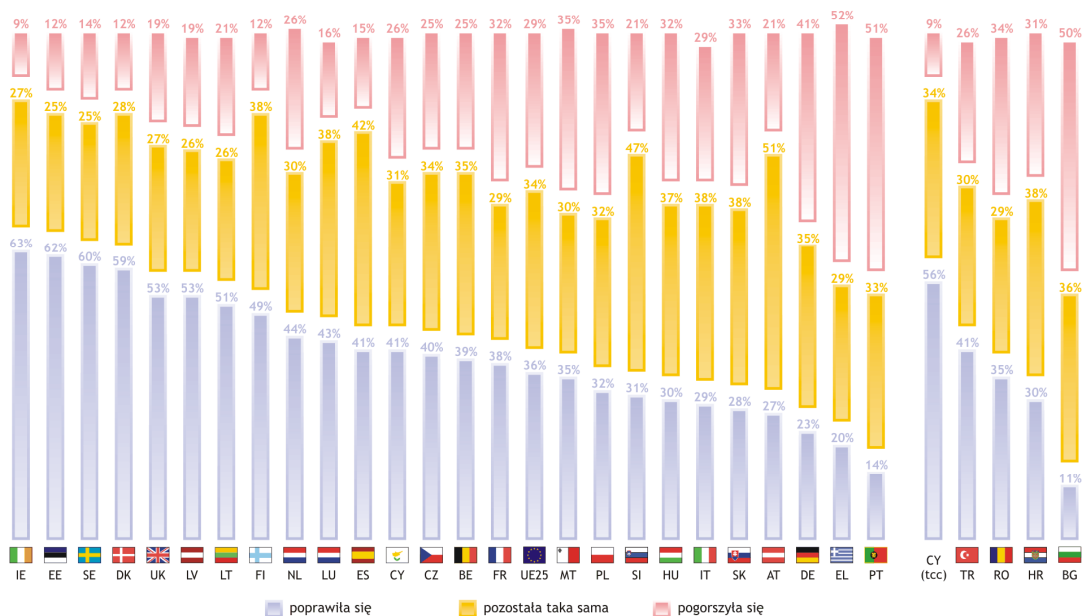
- W przypadku co trzeciego Polaka (32%) sytuacja polepszyła się.
- Taka sama grupa deklaruje, że nic się nie zmieniło.
- Niewiele więcej (35%) respondentów przyznaje, że ich sytuacja pogorszyła się.

Poprawę swojej sytuacji w porównaniu z tą sprzed 5 lat dostrzegają przede wszystkim:

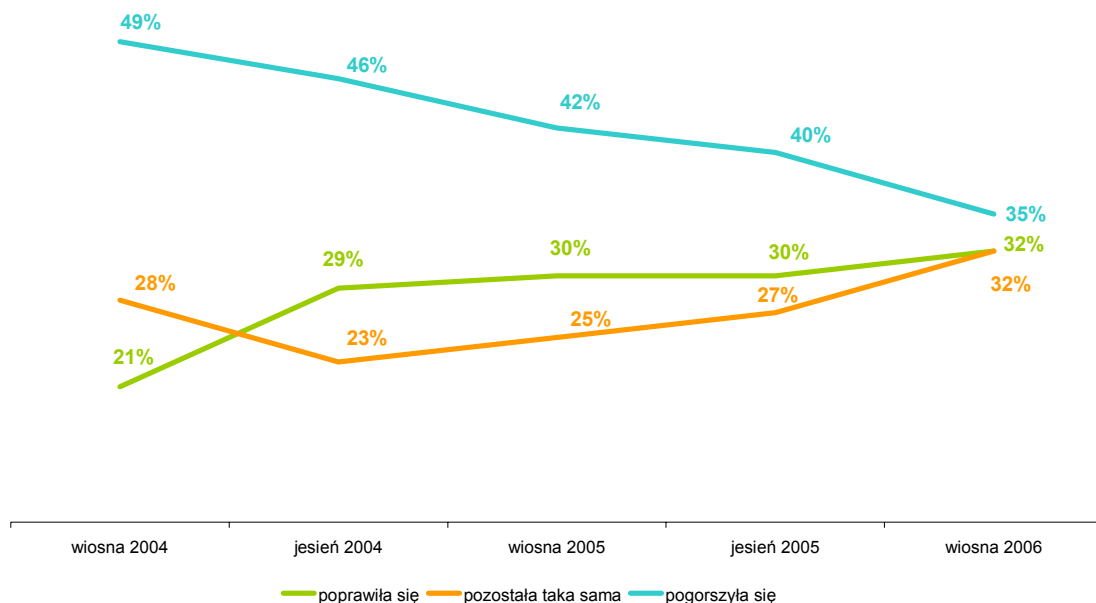
- osoby młode (15-24 lata – 47%, 25-39 lat – 42%);
- najlepiej wykształcone (38%);
- osoby zajmujące kierownicze stanowiska (48%) oraz pracownicy umysłowi (48%);
- uczniowie i studenci (49%);
- mieszkańcy dużych miast (39%).

Pytanie: QA5. Jeśli porówna Pan(i) swoją obecną sytuację z tą sprzed pięciu lat, czy powiedział(a)by Pan(i), że sytuacja ta poprawiła się, pozostała taka sama, czy pogorszyła się?

Odsetek osób deklarujących, że ich sytuacja życiowa poprawiła się w ostatnich pięciu latach jest w Polsce nieco niższy od średniej europejskiej (36%). Daleko nam do optymizmu Estończyków (62%) czy Irlandczyków (63%), ale zdecydowanie częściej dostrzegamy poprawę swojej sytuacji niż Portugalczycy (14%).

Pytanie QA5. Jeśli porówna Pan(i) swoją obecną sytuację z tą sprzed pięciu lat, czy powiedział(a)by Pan(i), że sytuacja ta poprawiła się, pozostała taka sama, czy pogorszyła się?

Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej, czyli od wiosny 2004 roku, spada odsetek Polaków, którzy deklarują, że ich sytuacja pogorszyła się w porównaniu z tą sprzed pięciu lat (spadek z 49% do 35%). W tym samym czasie wzrósł odsetek osób, które uważają, że ich sytuacja poprawiła się (wzrost z 21% do 32%) oraz tych, które deklarują, że pozostaje ona taka sama (wzrost z 28% do 32%).

W kwestii rozwoju ich sytuacji w następnych 5 latach, Polacy okazują się optymistami.

- Już tylko co siódmy Polak (14%) sądzi, że jego sytuacja się pogorszy.
- Czterech na dziesięciu (39%) uważa, że poprawi się ona.
- Zdaniem 38% ich sytuacja nie zmieni się.

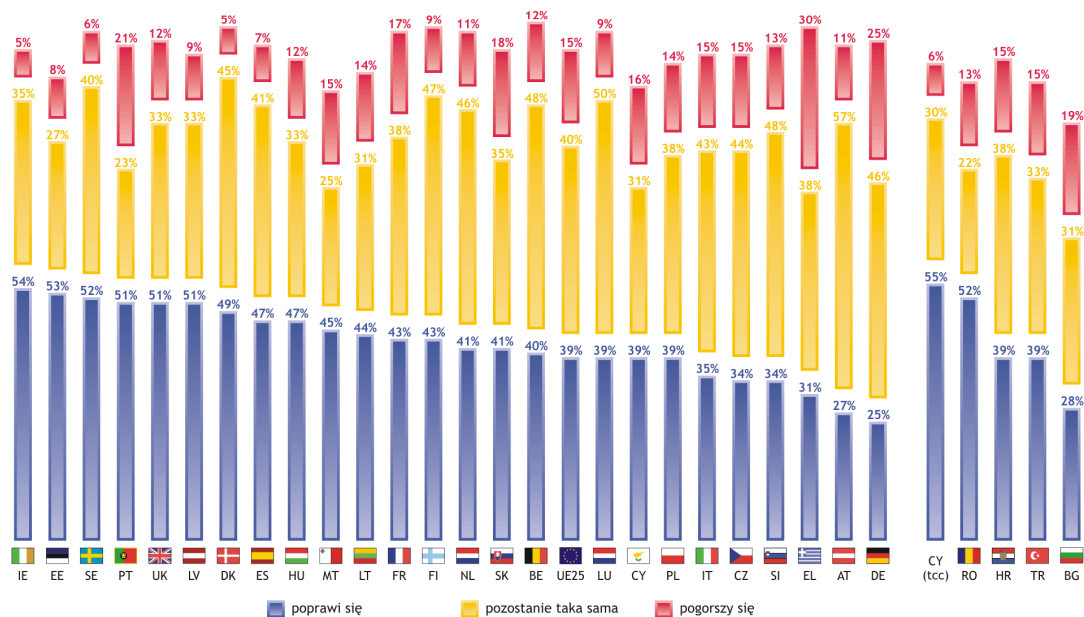
Osoby młode (15-24 lata – 68%) oraz uczniowie i studenci (70%) zdecydowanie najczęściej oczekują, że następne 5 lat przyniesie poprawę ich sytuacji.

Osoby starsze i w średnim wieku (40-54 lata – 19%, 55 i więcej lat – 23%) oraz emeryci (22%), częściej niż inne grupy Polaków, obawiają się natomiast pogorszenia swojej sytuacji.

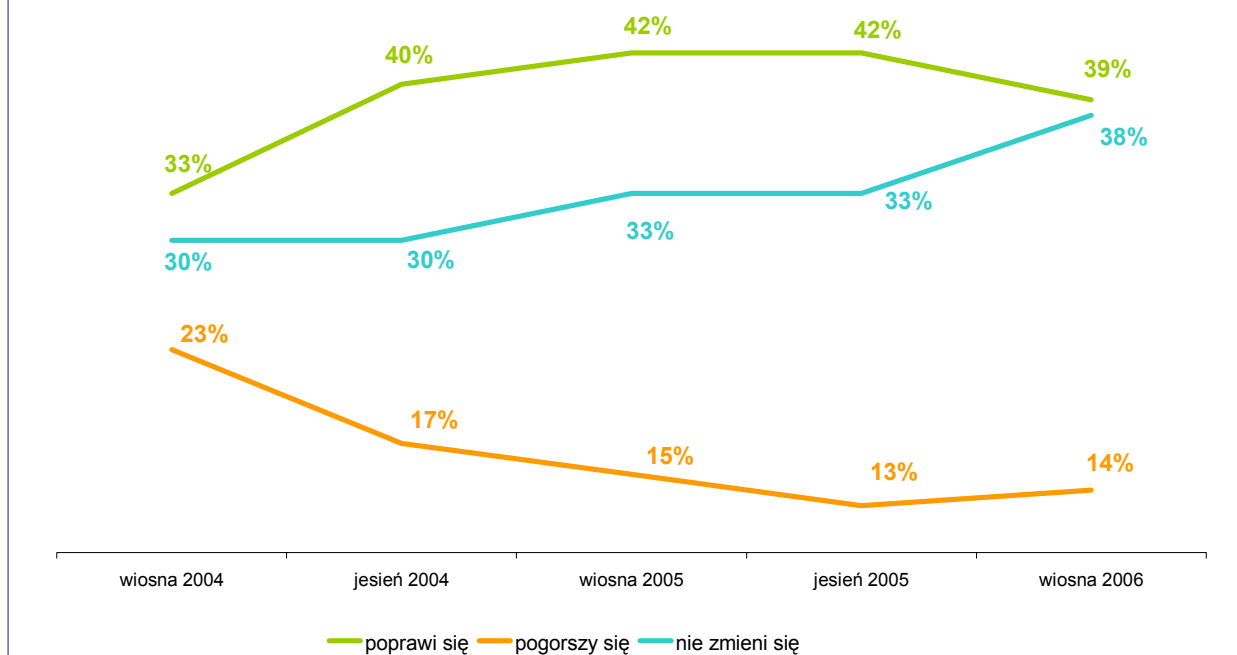
Poziom optymizmu, w ocenie rozwoju sytuacji osobistej w ciągu następnych 5 lat, jest w Polsce na poziomie średniej dla Unii Europejskiej (39%).

- Najbardziej poprawy swojej sytuacji spodziewają się Niemcy (25%) i Austriacy (27%).
- Największymi optymistami są Irlandczycy (54%), Estończycy (53%) i Szwedzi (52%).

Pytanie: Q46. Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu kolejnych pięciu lat Pana(i) osobista sytuacja poprawi się, pozostanie taka sama, czy pogorszy się?

Pytanie: QA6. Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu kolejnych 5 lat Pana(i) osobista sytuacja poprawi się, pozostanie taka sama, czy pogorszy się?

Odsetek Polaków oczekujących poprawy swojej sytuacji życiowej nieco się zmniejszył w porównaniu z poziomem obserwowanym w poprzednich badaniach. Jednocześnie liczba osób obawiających się pogorszenia swojej sytuacji przejawia tendencję spadkową. Rośnie natomiast odsetek mieszkańców naszego kraju, którzy nie spodziewają się zmian.

1.4 Poczucie przynależności

- Polacy czują się bardziej związani z Europą niż z Unią Europejską

W zależności od tego, czy pyta się Polaków o przywiązanie do Unii Europejskiej czy do Europy, zauważyć można istotne różnice w odpowiedziach. Okazuje się, że te dwa pojęcia nie oznaczają dla respondentów tego samego. Polacy w większości czują się Europejczykami, za to ich poczucie związku z UE jest znacznie słabsze – chociaż związek z UE deklarowany jest przez ponad połowę badanych.

- Z Unią Europejską bardzo związany czuje się co siódmy (14%) Polak, a kolejne 47% czuje się z nią raczej związane.
- Jeśli zamiast o Unię Europejską zapytać o Europę, to okazuje się, że związane z nią jest znacznie więcej osób – 26% bardzo, 58% raczej.
- Odsetek Polaków związanych z Europą jest więc o 23 punkty procentowe wyższy od odsetka Polaków związanych z Unią Europejską.

Z Europą nieco częściej niż inne związane są osoby z wyższym wykształceniem (32% bardzo) i zajmujące stanowiska kierownicze (36%). Z Unią Europejską najmocniej czują się związane osoby zajmujące stanowiska kierownicze (25%).

Nieco większe jest przywiązanie do Europy mieszkańców północnej Polski (88%) niż wschodniej części naszego kraju (79%). W przywiązaniu do Unii Europejskiej występują podobne różnice – czuje się z nią związane 73% mieszkańców północnej Polski i 52% mieszkańców wschodniej Polski.

Znacznie więcej jest wśród Polaków niż wśród ogółu Europejczyków osób, które czują się związane z Europą (84% w porównaniu z 63%). Co więcej, Polska jest krajem, w którym przywiązanie do Europy jest najwyższe. Tylko Węgry niewiele pod tym względem ustępują Polsce (83%). Natomiast najmniej związani z Europą czują się mieszkańcy Cypru (27%) i Estonii (38%), a także Litwy (42%) i Grecji (43%).

Także poczucie związku z Unią Europejską jest w Polsce większe niż w pozostałych krajach europejskich (61% wobec 50%). Polska jest jednym z państw, których obywatele czują największe przywiązanie do Unii Europejskiej. Nieco większe jest ono jedynie w Luksemburgu (64%), na Węgrzech (63%) i we Włoszech (64%). Z Unią Europejską najmniej związani czują się obywatele Cypru (27%) i Estonii (29%).

- Najbardziej związani Polacy czują się z Polską, w następnej kolejności ze swoją miejscowością, regionem i z Unią Europejską

Ważniejszy niż poczucie przynależności do Europy jest dla Polaków związek z Polską, a także z okolicą, w której mieszkają.

- Znacznie bardziej niż do Unii Europejskiej Polacy przywiązani są do swojego kraju – 65% jest bardzo przywiązanych, a 30% raczej przywiązanych.
- Nieco mniejsze niż do całego kraju jest w Polsce przywiązanie do regionu (odpowiednio 55% i 38%) oraz miasta/miasteczka/wsi (59% i 35%).
- Szczególne przywiązanie do swojej miejscowości, regionu i Polski wyróżnia osoby starsze, powyżej 55 roku życia (odpowiednio 70%, 67% i 76% jest bardzo przywiązane). Jednocześnie osoby te są najmniej przywiązane do Europy i Unii Europejskiej (odpowiednio 80% i 49%).

Polacy są bardziej przywiązani do swoich miejscowości niż ogół mieszkańców UE (94% wobec 86%). Tylko w krajach południowej Europy: Grecji (96%), Hiszpanii (95%) i Portugalii (94%) oraz w Irlandii (94%) ludzie deklarują większe niż w Polsce przywiązanie do miejscowości, w której mieszkają. Podobnie jest w kwestii przywiązania do regionu, z którym związanych czuje się 97% Greków, 96% Portugalczyków i 94% Irlandczyków.

Najmniejsze przywiązanie do swojej miejscowości odczuwają Holendrzy (68%) i Francuzi (77%), a do swoich regionów Holendrzy (68%), Duńczycy (78%) i mieszkańcy Malty (79%).

Również poczucie związku ze swoim krajem Polacy deklarują częściej od pozostałych mieszkańców Unii (95% wobec 91%). Nieco bardziej od Polaków związani ze swoimi krajami są Grecy (98%), Finowie (98%), Duńczycy (97%), Portugalczycy (97%), mieszkańcy Cypru (97%) i Węgrzy (97%). Najmniejsze w całej UE przywiązanie do swoich krajów deklarują Holendrzy (81%) i Belgowie (83%).

2. POLACY O SWOIM KRAJU

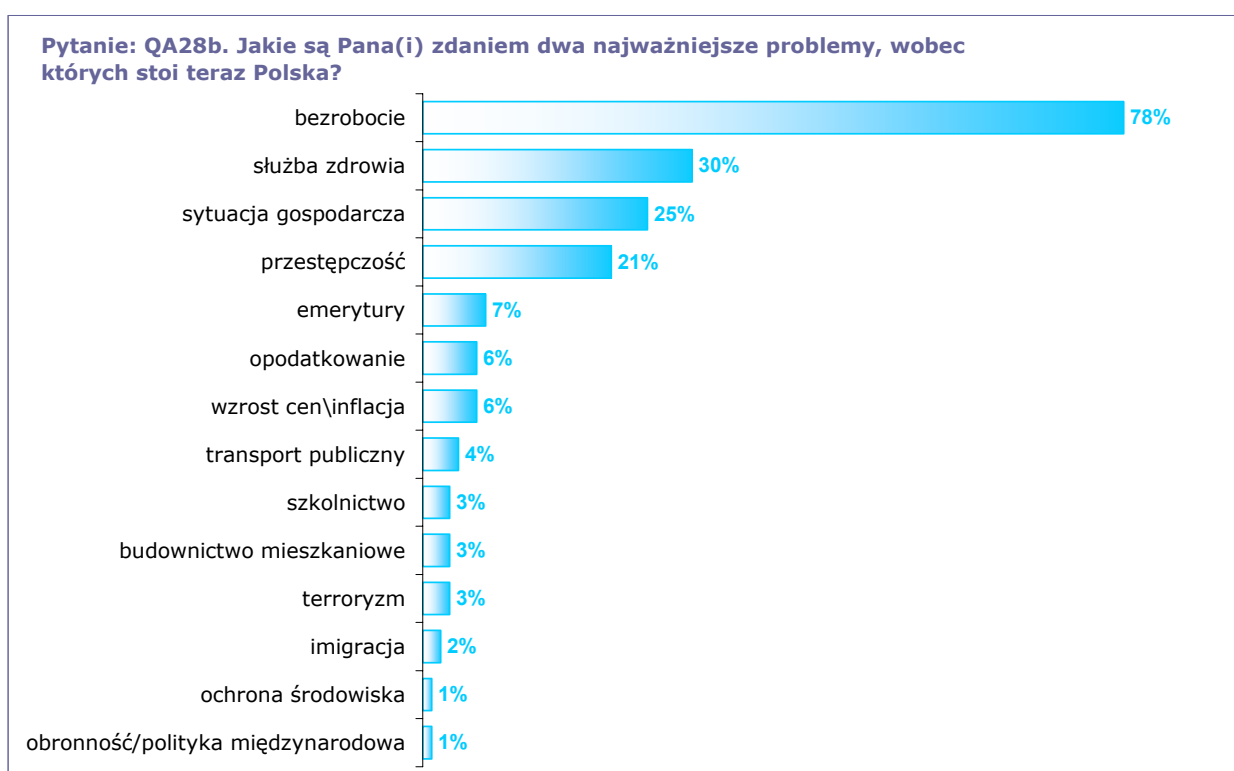
2.1 Problemy najważniejsze dla Polski

- Bezrobocie to w odczuciu społecznym centralny problem stojący przed Polską

Bezrobocie jest dla Polaków problemem podstawowym, zauważanym przez zdecydowaną większość ankietowanych.

- Trzy czwarte Polaków (75%) spontanicznie wymienia bezrobocie jako największy problem przed jakim stoi obecnie Polska.
- Wyniki są bardzo podobne (78% wskazań) jeśli respondentom zaproponować listę problemów, spośród których mają wskazać najważniejsze.

Kolejny w tym rankingu system opieki zdrowotnej wskazało już tylko 30% badanych. Widać więc, że brak miejsc pracy wyprzedza w świadomości Polaków wszystkie inne problemy.

- W następnej kolejności respondenci wymieniają sytuację gospodarczą (25%) oraz przestępczość (16%).
- Chociaż dużo mówi się w mediach o problemach np. terroryzmu i inflacji, to wymienia je zaledwie odpowiednio 2% i 6% badanych.

W naturalny sposób, w zależności od wieku, Polacy częściej wskazują na te problemy, które bardziej dotyczą ich grupy rówieśniczej.

- Najmłodszy respondenci (15-24 lata), częściej niż pozostali, wskazują jako najważniejszy problem bezrobocie (83%) oraz imigrację (7%).
- Natomiast starsi respondenci (55 i więcej lat) częściej zwracają uwagę na przestępczość (26%) i emerytury (12%).

Podobnie sytuacja ekonomiczna (35%) i podatki (15%) stosunkowo częściej jako jedne z najważniejszych problemów stojących przed Polską wskazywane są przez prywatnych przedsiębiorców. Bezrobocie wskazywane jest przez osoby bezrobotne (88%), a emerytury przez emerytów (16%).

Bezrobocie jest najważniejszym problemem również dla mieszkańców innych krajów Unii Europejskiej, jednak średnio w UE wskazuje je co drugi respondent (49%), czyli mniej niż w Polsce. Okazuje się, że zaledwie w kilku krajach pojawiają się problemy, które są postrzegane jako ważniejsze od bezrobocia (przede wszystkim tam, gdzie bezrobocie jest niewielkie lub istnieje inny poważniejszy problem): inflacja na Łotwie (55%) sytuacja gospodarcza w Holandii (35%), przestępczość w Wielkiej Brytanii (41%)

Bezrobocie jest ważniejszym problemem w nowych państwach członkowskich Unii Europejskiej, gdzie spontanicznie wymienia je jako jeden z najważniejszych problemów 63% respondentów, niż w starych państwach członkowskich, gdzie wymienia je 46% badanych.

W Polsce odsetek badanych wskazujących bezrobocie jako jeden z najpoważniejszych problemów jest najwyższy w Unii Europejskiej. Równie często wskazywane jest ono jedynie w Niemczech (78%). Natomiast w Danii (7%), Irlandii (8%) i Wielkiej Brytanii (10%) bezrobocie jest najrzadziej uważane za problem.

W dalszej kolejności, jako najważniejsze, Europejczycy wskazują te same problemy, co Polacy: przestępczość, sytuację gospodarczą, system ochrony zdrowia.

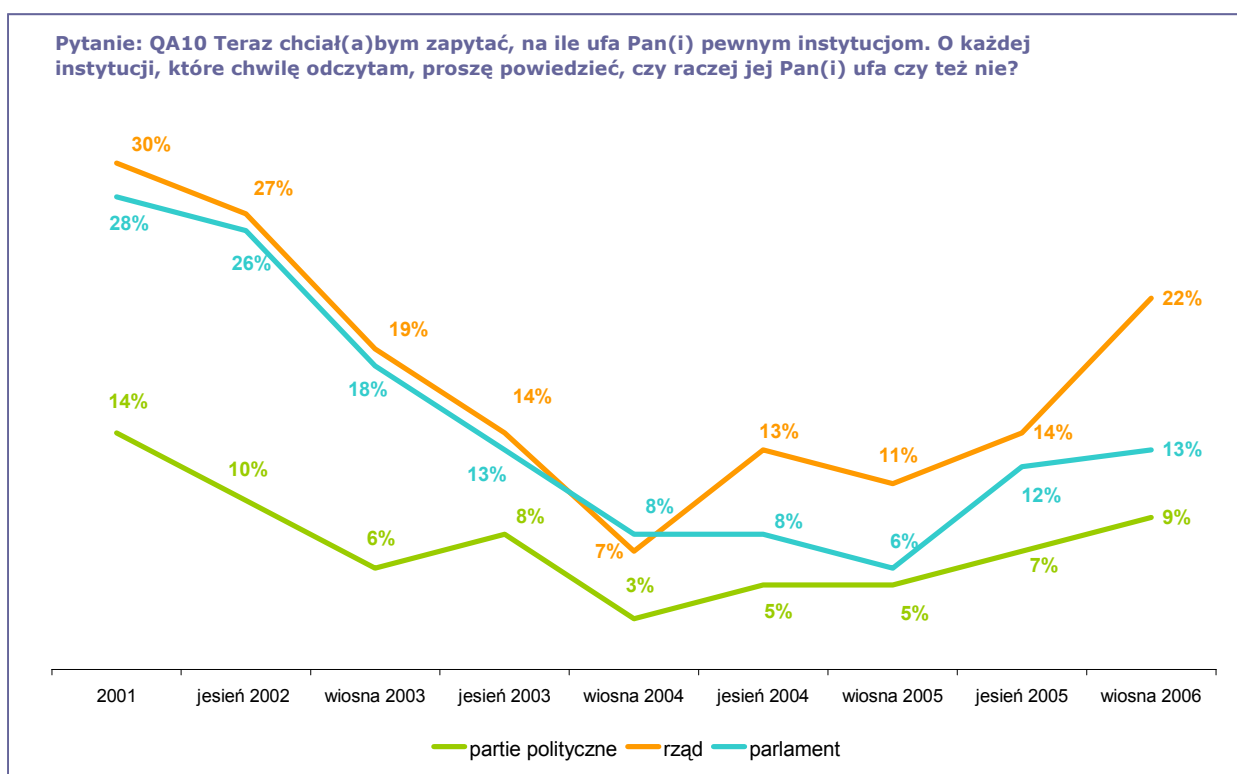
W porównaniu z sytuacją z jesieni 2005 roku, bezrobocie jest obecnie postrzegane przez Polaków jako jeszcze poważniejsza sprawa niż wtedy (wskazuje je 78% w porównaniu z 70%). Oprócz tego, nie nastąpiły większe zmiany w identyfikowaniu problemów stojących przed Polską. Spadł jedynie nieco odsetek respondentów, którzy za jeden z najważniejszych problemów uważają przestępczość. Jednak hierarchia problemów nie zmieniła się.

2.2 Zaufanie do instytucji krajowych

- Zaufanie do instytucji krajowych jest w Polsce najniższe w UE

Poziom zaufania do instytucji państwowych i wymiaru sprawiedliwości jest wyjątkowo niski.

- Wymiarowi sprawiedliwości ufa 29% Polaków.
- Bardzo niskie jest zaufanie do partii politycznych (9%), rządu (22%) i Sejmu (13%).
- Nieco częściej od ogółu Polaków, wymiarowi sprawiedliwości ufają osoby młode (15-24 lata i 25-39 lat po 37%) oraz uczniowie i studenci (37%), pracownicy umysłowi (29%), a także osoby na kierowniczych stanowiskach (29%).
- Częściej zaufanie do rządu deklarują natomiast starsi respondenci (31%), osoby najslabiej wykształcone (32%) oraz emeryci (32%).
- Wymiarowi sprawiedliwości nie ufa 64% Polaków, partiom politycznym 85%, rządowi 71%, a parlamentowi 81%.

Zaufanie do systemu sprawiedliwości jest w Polsce na poziomie znacznie niższym od średniej europejskiej (48%). Niższe niż w Polsce jest ono tylko na Litwie (23%), a na tym samym poziomie kształtuje się na Słowacji (29%). Największe zaufanie do swojego systemu sprawiedliwości mają Duńczycy (82%), Finowie (78%) i Austriacy (73%).

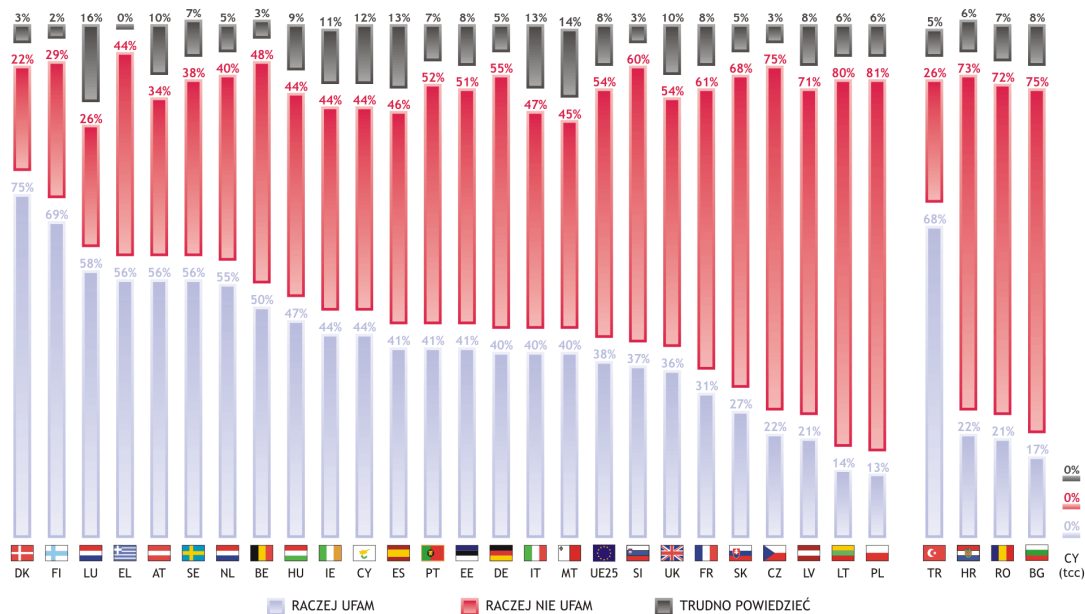
Zaufanie do partii politycznych jest w Polsce najniższe w całej Unii Europejskiej. Warto zauważyć, że we wszystkich państwach jest ono bardzo niskie i średnio wynosi 22%. Niższe niż w naszym kraju jest ono tylko na Litwie (6%). Najwyższym zaufaniem społeczeństwa cieszą się partie polityczne w Danii (49%).

Zaufanie do rządu niższe niż w Polsce jest tylko we Francji (20%), na Litwie (21%) i na Słowacji (21%). Średnia dla Unii wynosi natomiast 35%, czyli o 13 punktów procentowych więcej niż średnia dla Polski. Największym zaufaniem rząd cieszy się w Luksemburgu (65%) i w Finlandii (65%).

Zaufanie do parlamentu jest w Polsce najniższe wśród państw unijnych. Nieznacznie wyższe jest ono na Litwie (14%). Najbardziej ufają swoim parlamentom Duńczycy (75%) i Finowie (69%). Średnio w UE parlamentowi swojego kraju ufa dwóch na pięciu mieszkańców (38%).

Pytanie: QA10.4. Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

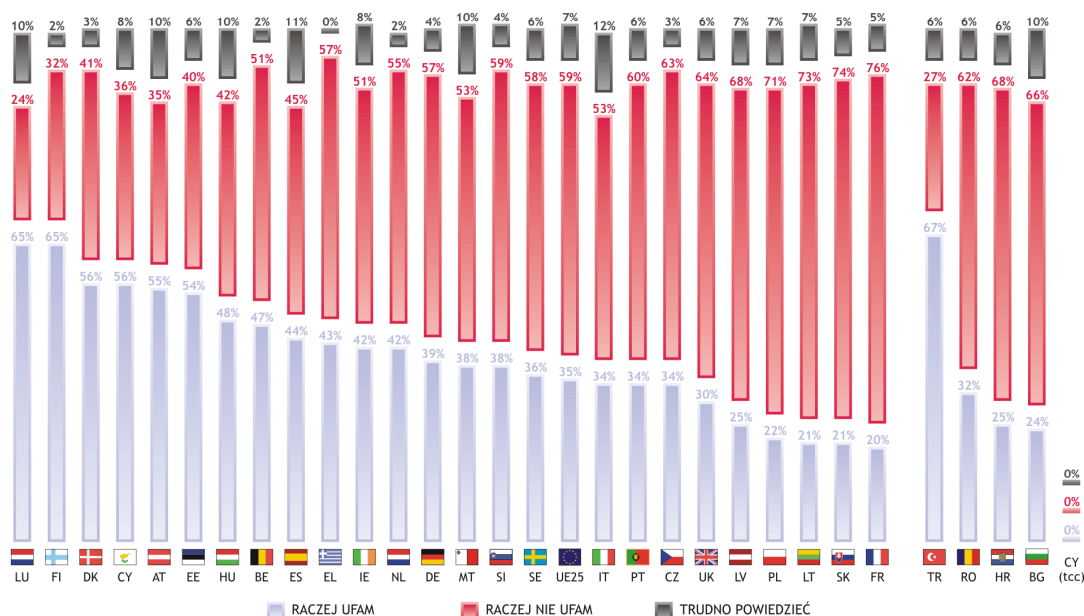
Opcja: (KRAJOWY) Parlament

W ciągu ostatniego roku, czyli od wiosny 2005, zaufanie do instytucji krajowych w Polsce wyraźnie wzrosło. Szczególnie widoczny jest wzrost zaufania do rządu, które jest obecnie dwukrotnie wyższe. Prawdopodobnie jest to efekt zmian w parlamencie i powstania nowego rządu, po wyborach jesienią 2005 roku. Pomimo wzrostu poziomu zaufania do instytucji krajowych, jest on w Polsce znacznie niższy niż w 2001 roku. Jest również niższy niż w innych krajach UE.

Pytanie: QA10.3. Teraz chciał(a)by(m) zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

Opcja: (KRAJOWY) rząd

- Instytucje międzynarodowe i UE cieszą się wysokim zaufaniem wśród Polaków

Niskiemu zaufaniu do instytucji krajowych towarzyszy w Polsce wysoki poziom zaufania do instytucji międzynarodowych i UE. Unii Europejskiej ufa 58%, a ONZ 63% mieszkańców naszego kraju.

- Im osoba młodsza, tym większe jest prawdopodobieństwo, że będzie ufała UE. Ufa jej bowiem siedmiu na dziesięciu (72%) respondentów w wieku 15-24 lata i już tylko połowa (49%) respondentów w wieku 55 lub więcej lat.
- Unii Europejskiej ufa ośmiu na dziesięciu (78%) studentów, dwie trzecie (66%) osób na stanowiskach kierowniczych i podobny odsetek (67%) pracowników umysłowych.
- Również ONZ cieszy się największym zaufaniem wśród osób młodych – ufa jej trzy czwarte (75%) respondentów w wieku 15-24 lata oraz ośmiu na dziesięciu (78%) studentów.

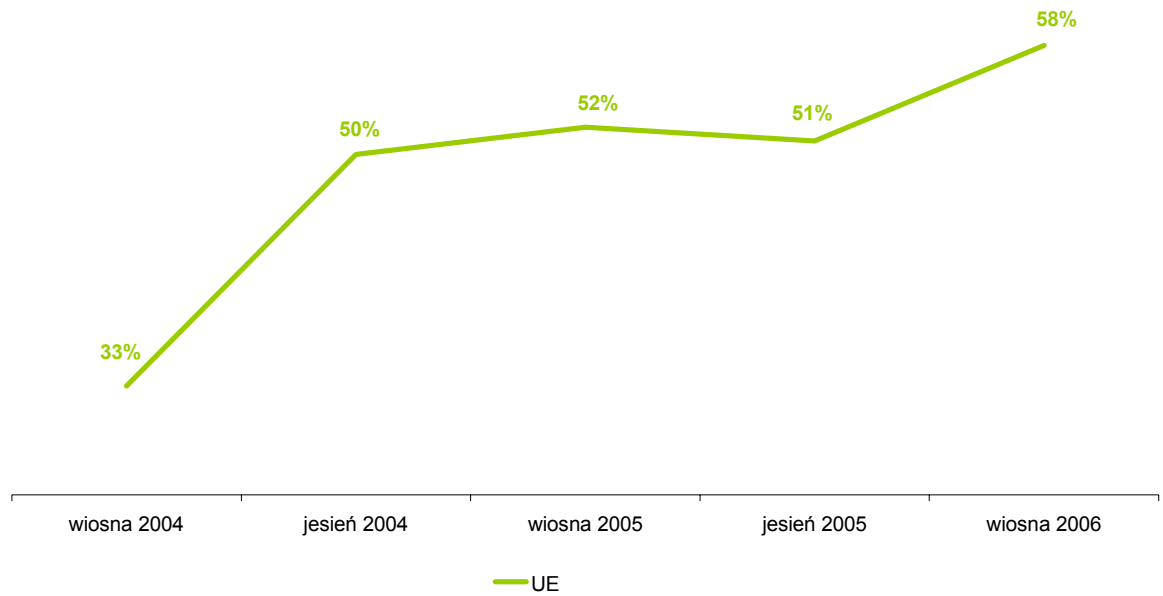
Zupełnie inaczej niż w przypadku zaufania do instytucji krajowych, zaufanie do instytucji międzynarodowych kształtuje się w Polsce powyżej średniej dla ogółu państw UE. Unii Europejskiej ufa w krajach Wspólnoty średnio co druga osoba (48%), natomiast w Polsce 58%. Zaufanie do ONZ w Polsce kształtuje się na poziomie 63%, w UE średnio na poziomie 54%.

Zdecydowanie najrzadziej Unii Europejskiej ufają Brytyjczycy (31%), najczęściej natomiast Węgrzy (70%). Poziom zaufania do UE jest dużo wyższy w nowych państwach członkowskich (60%) niż w starych państwach Unii (45%).

Zaufanie do Unii Europejskiej jest obecnie w Polsce większe niż jesienią 2005 roku, kiedy wynosiło 52%. Jest ono także znacznie wyższe niż w przededniu wstąpienia Polski do UE, wiosną 2004 roku, kiedy UE ufał co trzeci Polak (33%).

Pytanie QA10.5. Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

Odsetek odpowiedzi: "raczej ufam".

2.3 Ocena sytuacji w Polsce

- Polacy uważają sytuację gospodarczą UE za dobrą, natomiast Polski za złą

Polacy uważają w większości, że sytuacja gospodarcza Polski jest zła. Natomiast sytuację gospodarczą Unii Europejskiej, na ogół oceniają jako dobrą.

- Polacy źle oceniają sytuację gospodarczą Polski – siedmiu na dziesięciu (71%) uważa, że jest ona zła, a tylko co czwarty (27%), że dobra.
- Natomiast sytuację gospodarczą całej Unii Europejskiej Polacy w zdecydowanej większości uważają za dobrą – 77%.
- Tylko 14% Polaków ocenia sytuację gospodarczą Unii Europejskiej jako złą.

Sytuację gospodarczą Polski lepiej od ogółu Polaków oceniają osoby w wieku 15-24 lat (36%), a także te z wyższym wykształceniem (35%) oraz zajmujące kierownicze stanowiska (43%). Te same grupy osób lepiej oceniają sytuację gospodarczą Unii Europejskiej.

- Polacy bardzo źle oceniają sytuację na polskim rynku pracy

Bezrobocie to zdaniem Polaków najważniejszy problem, przed jakim stoi nasz kraj. Nic więc dziwnego, że sytuacja zatrudnienia w Polsce jest przez respondentów powszechnie oceniana jako zła. Sądzi tak dziewięciu na dziesięciu (92%) badanych, wobec 7% osób, które uważają, że sytuacja na rynku pracy jest dobra.

- Zdania na temat stanu środowiska naturalnego w Polsce są podzielone. 47% Polaków twierdzi, że jest on dobry, natomiast 50%, że zły.
- Sytuacja w zakresie świadczeń społecznych jest postrzegana jako zła. Za taką uważa ją 79% respondentów, przeciwnie sądzi 19%.
- Respondenci młodszy i lepiej wykształceni ogólnie lepiej oceniają wszystkie aspekty sytuacji w Polsce: stan środowiska naturalnego, sytuację w zakresie świadczeń społecznych itd.

- Ogólna sytuacja w kraju jest przez Polaków oceniana gorzej od ich własnej sytuacji

Polacy często nie są zadowoleni z sytuacji w naszym kraju, natomiast kiedy oceniają własną sytuację, są dużo większymi optymistami, chociaż i w tym przypadku istnieje dość liczna grupa osób niezadowolonych.

- Sześciu na dziesięciu (60%) badanych ocenia jakość swojego życia jako dobrą. Jednak dość liczna jest także w tym przypadku grupa niezadowolonych – 38%.
- Z własnej sytuacji finansowej zadowolony jest co drugi (52%) Polak, ale jedynie nieco mniej (44%) jest niezadowolonych.

Im osoba młodsza i lepiej wykształcona, tym częściej ocenia jakość swojego życia jako dobrą. Na przykład jakość swojego życia za dobrą uważa 78% osób w wieku 15-24 lat w porównaniu z 49% osób w wieku 55 lub więcej lat. Podobnie jest z oceną własnej sytuacji finansowej.

Porównanie aktualnych ocen sytuacji w Polsce z ocenami sprzed roku pozwala na nieco optymizmu, ponieważ można zauważyć pewną poprawę we wszystkich dziedzinach.

- Poprawiła się ocena sytuacji gospodarczej Polski (wzrost odsetka ocen dobrych z 20% do 27%), natomiast ocena sytuacji gospodarczej UE nie uległa zmianie
- Nieco lepiej oceniana jest także sytuacja zatrudnienia w kraju – wiosną 2005 roku 96% twierdziło, że jest ona zła i tylko 3%, że dobra.
- Nie było większych zmian w ocenie stanu środowiska naturalnego (wiosną 2005 48% Polaków oceniało ją jako dobrą, obecnie – 47%).
- Sytuacja w zakresie świadczeń społecznych jest obecnie oceniana nieco lepiej (wiosną 2005 roku 86% oceniało ją źle, a 11% dobrze).
- Również jakość życia jest obecnie oceniana lepiej – 60% ocen dobrych w porównaniu do 56% wiosną 2005 roku.

- Podobnie własna sytuacja finansowa, którą dobrze oceniało 48% badanych, a obecnie 52%.

2.4 Sytuacja w Polsce a sytuacja w Unii Europejskiej

- Polacy postrzegają sytuację w Polsce jako gorszą od sytuacji w UE

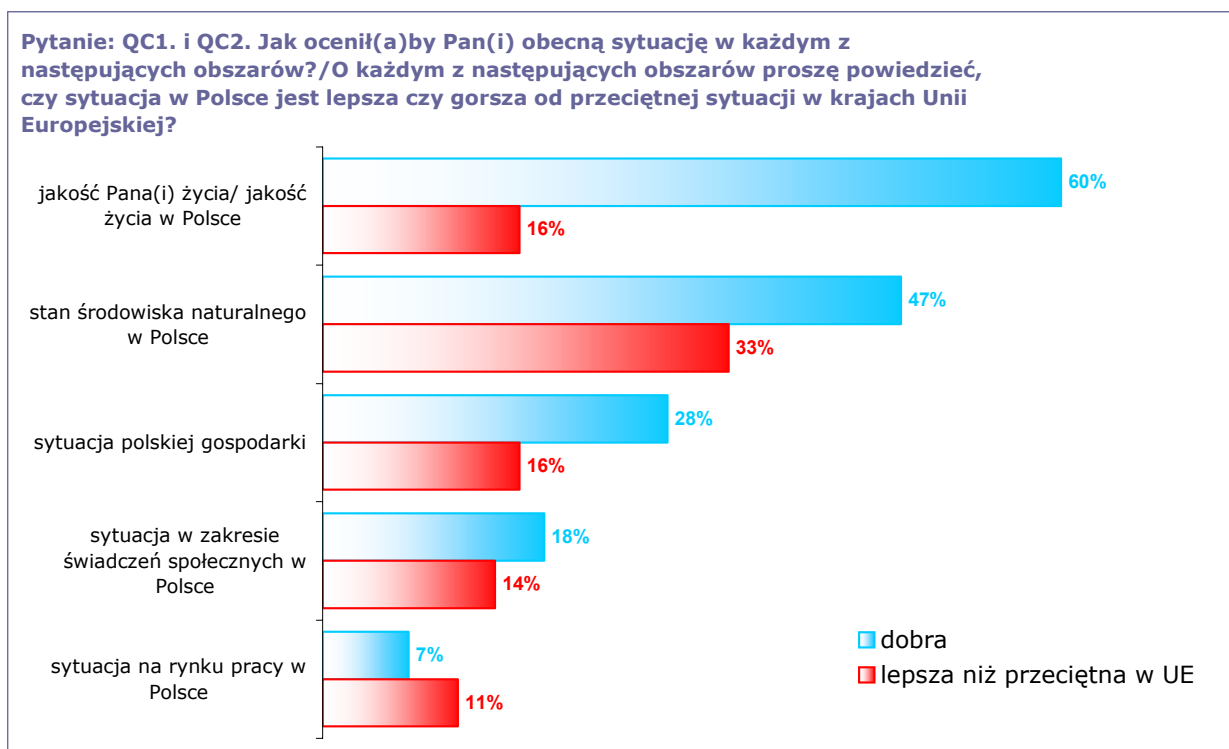
77% Polaków uważa sytuację polskiej gospodarki za gorszą od sytuacji gospodarki europejskiej. Jako lepszą ocenia ją zaledwie 16%. Wynik ten jest łatwy do przewidzenia, jeśli weźmie się pod uwagę, że sytuacja gospodarcza Polski jest przez większość respondentów uważana za złą, a sytuacja gospodarcza UE za dobrą.

Osoby młode (23% respondentów w wieku 15-24 lat) i lepiej wykształcone (20% osób z wyższym wykształceniem) nieco częściej od ogółu Polaków uważają, że sytuacja w polskiej gospodarce jest lepsza od przeciętnej w UE.

Także sytuacja na polskim rynku pracy niemal powszechnie uważana jest za gorszą od sytuacji w UE (84% respondentów). Nieco rzadziej zgadzają się z tą opinią osoby najmłodsze (17% respondentów w wieku 15-24 lat) i najlepiej wykształcone (14% osób z wyższym wykształceniem).

Stan środowiska naturalnego w Polsce częściej niż inne aspekty sytuacji w kraju, oceniany jest jako lepszy od stanu środowiska w UE. Z taką tezą zgadza się co trzeci (33%) badany. Jednocześnie jednak ponad połowa (54%) uważa, że jest on gorszy.

Także w tym przypadku częściej za lepszy od średniej europejskiej uważają go osoby w wieku 15-24 lata (43%) oraz uczniowie i studenci (47%).

Sytuacja w zakresie świadczeń społecznych uważana jest za lepszą niż w UE przez zaledwie 14% Polaków, natomiast 77% sądzi, że jest ona gorsza. Również jakość życia w Polsce jest prawie powszechnie uważana za niższą od jakości życia w UE (78% badanych). Za lepszą uważa ją tylko 16%.

Zdania Polaków na temat systemu edukacji w kraju są podzielone. 41% uważa co prawda, że jest on gorszy od średniej europejskiej, ale 40% jest przeciwnego zdania i polski system edukacji ocenia jako lepszy. Do stwierdzenia, że system edukacji w Polsce jest lepszy, częściej skłaniają się najmłodszy respondenci (49%) oraz uczniowie i studenci (51%).

Oceny sytuacji w Polsce na tle przeciętnej sytuacji w UE poprawiły się. Dla porównania, wiosną 2005 roku:

- sytuację gospodarczą w Polsce uważało za gorszą 85% respondentów,
- sytuację na rynku pracy 91%,
- sytuację w zakresie świadczeń społecznych 86%,
- system edukacji 48%,
- natomiast jakość życia 90%.

W porównaniu z mieszkańcami pozostałych państw europejskich, Polacy są mniejszymi optymistami w ocenie gospodarki kraju na tle UE (średnia dla UE – 41%).

- Gospodarkę swojego kraju za będącą w lepszej sytuacji niż gospodarka UE niemal powszechnie uważają Duńczycy (92%) i mieszkańcy Luksemburga (90%), a także Irlandczycy i Finowie (po 81%).
- Gorzej od Polaków i najgorzej w całej UE oceniają stan gospodarki swojego kraju w porównaniu z gospodarką europejską Portugalczycy (5% odpowiedzi, że jest ona lepsza), Grecy (7%), Litwini (9%), Słowacy (9%), mieszkańcy Malty (8%), Węgrzy (12%) oraz mieszkańcy Cypru (13%).

Średnio, w całej UE 30% respondentów uważa, że sytuacja zatrudnienia w ich kraju jest lepsza niż w Unii Europejskiej.

- Najlepiej sytuację na rynku pracy w swoim kraju na tle pozostałych państw europejskich oceniają Duńczycy (90%).
- Najmniej osób, które uważają, że sytuacja na rynku pracy w ich kraju w porównaniu z sytuacją w UE jako całości jest lepsza, spotyka się w Portugalii (5%), Grecji (5%) i na Słowacji (5%).
- Jeśli chodzi o stan środowiska naturalnego, zbliżony do średniej unijnej (47%) odsetek Polaków uważa, że jest on lepszy od stanu środowiska w UE. Najlepiej stan środowiska w swoim kraju na tle UE oceniają Finowie (93%) i Szwedzi (91%).
- Najgorzej wypowiadają się na temat stanu środowiska naturalnego w swoim kraju Węgrzy (13% odpowiedzi, że jest on lepszy niż w UE), mieszkańcy Malty (13%) i Cypru (14%) oraz Portugalczycy (15%).

Prawie połowa Europejczyków (48%) uważa, że sytuacja w zakresie świadczeń społecznych jest w ich kraju lepsza od sytuacji w UE. To znacznie więcej niż w przypadku Polski (14%).

- Najlepiej sytuację swojego kraju w tym zakresie na tle innych krajów oceniają mieszkańcy Luksemburga (90%) oraz Duńczycy i Finowie (po 88%).
- Najgorzej oceniają ją natomiast Portugalczycy (7%), Litwini (8%), Grecy (10%) i Estończycy (11%).

Mniej więcej tyle samo Polaków, co Europejczyków (41%) uważa, że sytuacja w systemie szkolnictwa jest w ich kraju lepsza od sytuacji w UE.

- Najlepiej na tle pozostałych państw Unii oceniają system edukacji w swoim kraju Finowie (90%), Irlandczycy (80%), Belgowie (76%) i Duńczycy (70%).
- Najgorzej oceniają go Portugalczycy (7%) i mieszkańcy Cypru (14%) oraz Grecy (15%).

Średnio w UE 52% mieszkańców jest zdania, że jakość życia w ich kraju jest lepsza niż w UE.

- Najlepiej jakość życia w kraju na tle UE oceniana jest w Luksemburgu (92%), Finlandii (89%), Holandii (83%), Irlandii (83%) i Danii (83%).
- Najgorzej jakość życia w kraju postrzegana jest w Portugalii (7% odpowiedzi, że jest ona lepsza niż w UE), na Litwie (7%) i Węgrzech (10%).

3. EUROPEJCZYCY I UNIA EUROPEJSKA

3.1 Opinia na temat Unii Europejskiej

a) Zaufanie do instytucji europejskich

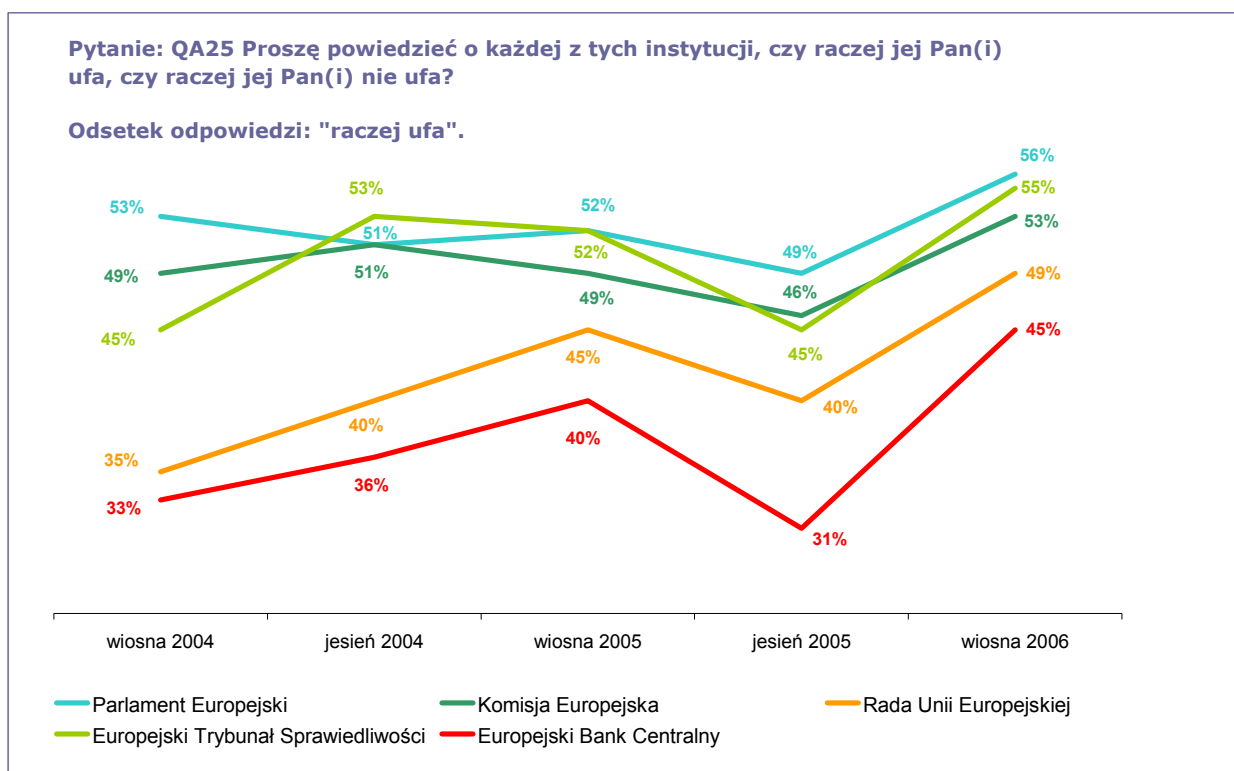
- Polacy ufają instytucjom unijnym bardziej niż polskim instytucjom państwowym

Unia Europejska cieszy się wśród Polaków bardzo wysokim zaufaniem. Podobnie jest jeśli chodzi o poszczególne instytucje europejskie.

- Parlamentowi Europejskiemu ufa 56% mieszkańców naszego kraju,
- Komisji Europejskiej - 53%,
- Radzie Unii Europejskiej - 49%,
- Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości - 55%,
- Europejskiemu Bankowi Centralnemu - 45%.

Zaufanie do instytucji europejskich jest w Polsce znacznie wyższe od zaufania do instytucji krajowych.

Zaufanie do instytucji europejskich jest wyższe wśród osób młodych i dobrze wykształconych. Osoby starsze i słabo wykształcone nie tyle nie ufają instytucjom europejskim, co raczej nie mają wyrobionego zdania na ich temat, co związane jest z niskim poziomem wiedzy o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W porównaniu z sytuacją sprzed pół roku, zaufanie do instytucji europejskich wzrosło. Szczególnie zwiększyło się zaufanie do Europejskiego Banku Centralnego - z 31% do 45%. Warto zauważyć, że wzrostowi zaufania do instytucji europejskich towarzyszył zazwyczaj spadek liczby osób niezdecydowanych, czy ufają tym instytucjom czy też nie.

Pytanie: QA25.2. Proszę powiedzieć o każdej z tych instytucji, czy raczej jej Pan(i) ufa, czy raczej jej Pan(i) nie ufa?

Opcja: Komisja Europejska

Odpowiedzi: RACZEJ UFAM

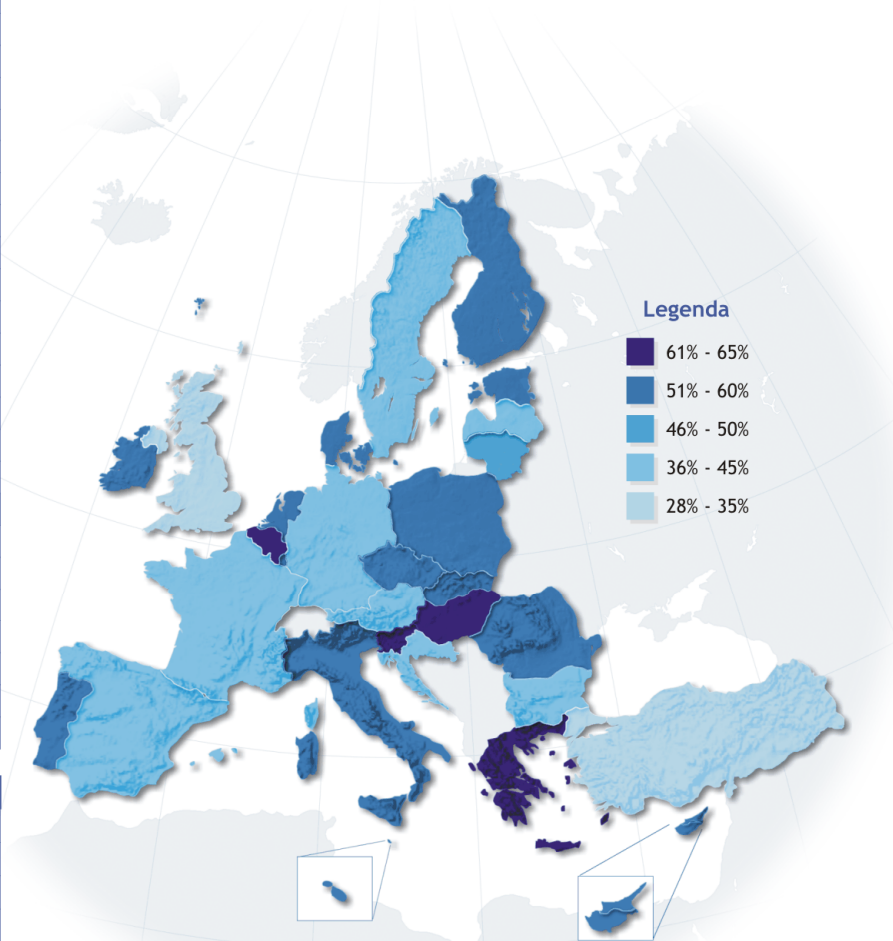
Wyniki dla kraju

	Słowenia	65%
	Belgia	63%
	Węgry	63%
	Grecja	61%
	Włochy	60%
	Luksemburg	59%
	Irlandia	57%
	Cypr*	57%
	Słowacja	56%
	Dania	55%
	Portugalia	55%
	Republika czeska	53%
	Polska	53%
	Estonia	52%
	Holandia	51%
	Finlandia	51%
	Malta	51%
	Litwa	50%
	European Union (xx) (25)	47%
	Hiszpania	45%
	Francja	44%
	Szwecja	44%
	Austria	43%
	Niemcy	42%
	Łotwa	38%
	Zjednoczone Królestwo	28%

* CY(tcc) = 54%

Inne kraje

	Rumunia	54%
	Bułgaria	44%
	Chorwacja	39%
	Turcja	29%

Zaufanie do Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej kształtuje się w Polsce na poziomie wyższym od średniej dla UE, która w przypadku tych dwóch instytucji wynosi odpowiednio 52% i 47%. Podobnie jest w przypadku Rady Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości – średnie w Unii to 43% i 52%. Jedynie do Europejskiego Banku Centralnego Polacy mają mniejsze zaufanie niż ogół mieszkańców Unii (średnia dla UE – 49%).

Najwyższym zaufaniem instytucje europejskie cieszą się na Węgrzech, a także w Słowenii, Belgii, Danii i Holandii. Najrzadziej ufają im natomiast Brytyjczycy i Łotysze.

Ogólnie zaufanie do instytucji europejskich wyższe jest w nowych państwach UE: Parlamentowi Europejskiemu ufa w nich 58% obywateli, Komisji Europejskiej 55%, Radzie Unii Europejskiej 51%, Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości 54%, a Europejskiemu Bankowi Centralnemu 49%. Dla porównania, w „starych” państwach członkowskich: Parlamentowi Europejskiemu ufa

50% obywateli, Komisji Europejskiej 46%, Radzie Unii Europejskiej 41%, Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości 52%, a Europejskiemu Bankowi Centralnemu 49%.

- Zaufanie do Parlamentu Europejskiego najwyższe jest na Węgrzech (71%). Najniższe natomiast w Wielkiej Brytanii (31%) i na Łotwie (40%).
- Zaufanie do Komisji Europejskiej najwyższe jest w Słowenii (65%), Belgii (63%) i na Węgrzech (63%). Najrzadziej ufają Komisji Brytyjczycy (28%) i Łotysze (38%).
- Rada Unii Europejskiej najwyższym zaufaniem cieszy się w Grecji (61%), na Węgrzech (60%) i w Słowenii (60%). Najniższym natomiast w Wielkiej Brytanii (23%) i w Szwecji (28%).
- Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości najbardziej ufają Duńczycy (78%), a najmniej Łotysze (36%), Brytyjczycy (40%), Francuzi (41%) i Hiszpanie (42%).
- Najwyższe w całej UE zaufanie do Europejskiego Banku Centralnego jest w Holandii (70%) i w Danii (69%), a najniższe w Wielkiej Brytanii (31%) i na Łotwie (34%).

b) Rola instytucji europejskich

- Rola instytucji europejskich jest wysoko oceniana przez Polaków

Polacy wysoko oceniają znaczenie poszczególnych instytucji europejskich.

- Zdaniem 85% Polaków Parlament Europejski odgrywa ważną rolę w życiu Unii Europejskiej.
- 82% zgadza się, że ważną rolę odgrywa Komisja Europejska.
- Rola Rady Unii Europejskiej jest ważna zdaniem 72% respondentów.
- Europejski Trybunał Sprawiedliwości odgrywa ważną rolę w opinii 77%.
- Europejski Bank Centralny jest ważny zdaniem 73%.

Pytanie: QA24.1. O każdej z następujących instytucji europejskich, proszę powiedzieć, czy uważa Pan(i), że odgrywa ona ważną rolę czy też nie w życiu Unii Europejskiej?

Opcja: Parlament Europejski

Odpowiedzi:WAŻNA

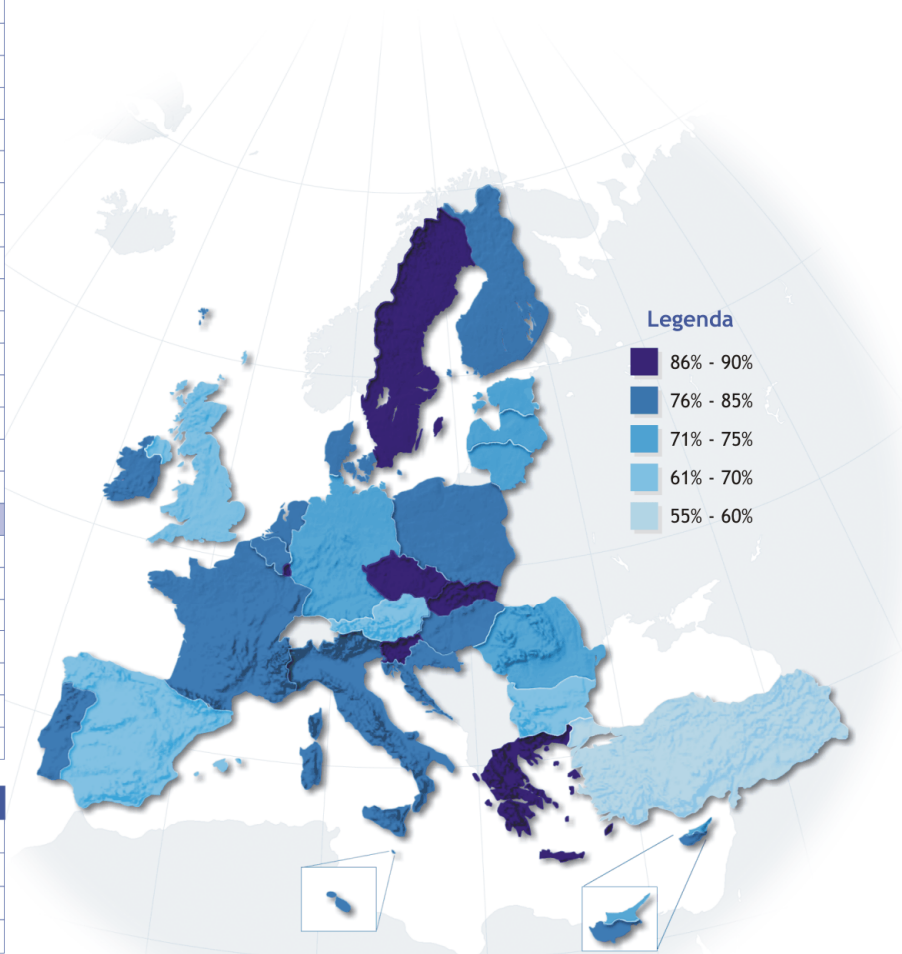
Wyniki dla kraju

Luksemburg	90%
Słowenia	90%
Grecja	88%
Słowacja	88%
Szwecja	86%
Republika czeska	86%
Polska	85%
Malta	84%
Belgia	83%
Holandia	83%
Dania	82%
Irlandia	82%
Cypr*	82%
Finlandia	81%
Węgry	81%
Portugalia	79%
Francja	78%
Włochy	77%
European Union (xx) (25)	76%
Estonia	75%
Niemcy	74%
Litwa	74%
Łotwa	73%
Hiszpania	70%
Zjednoczone Królestwo	66%
Austria	64%

* C Y(tcc) = 73%

Inne kraje

Chorwacja	79%
Rumunia	75%
Bułgaria	70%
Turcja	55%

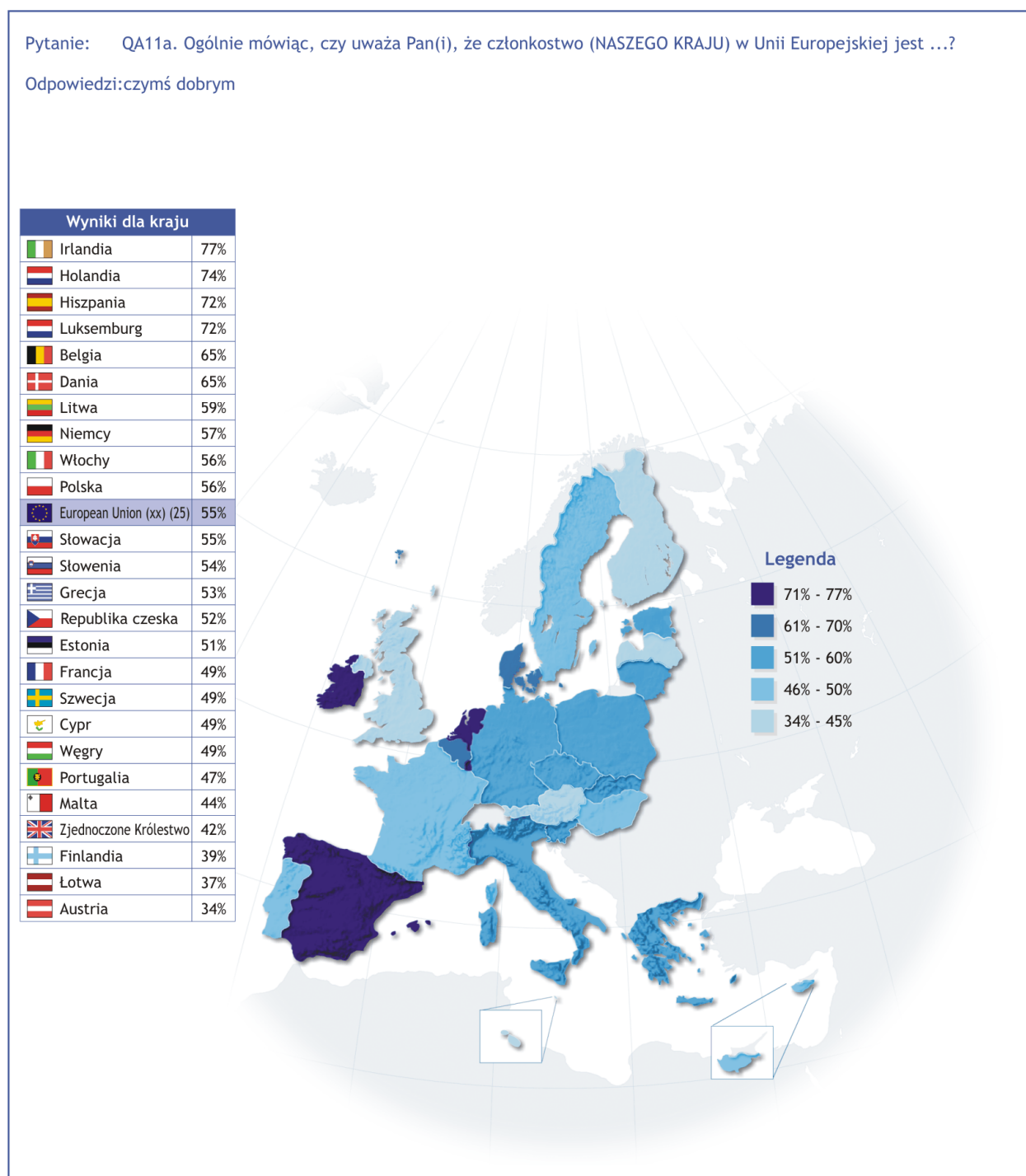
Polacy oceniają rolę poszczególnych instytucji europejskich w życiu wspólnoty wyżej od ogółu Europejczyków. Jedynie w przypadku Europejskiego Banku Centralnego ich oceny są na poziomie średniej dla UE. Jest to również ta spośród instytucji unijnych, której Polacy ufają najmniej, ale jednocześnie wobec której wzrost zaufania był najbardziej widoczny.

c) Poparcie dla członkostwa

- Większość Polaków jest zadowolona z członkostwa w Unii Europejskiej

Większość Polaków jest zadowolona z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

- 56% z nich uważa, że jest ono czymś dobrym.
- Jedynie 7% jest zdania, że członkostwo Polski w UE jest czymś złym.
- Aż co trzeci Polak (35%) uważa natomiast, że nie jest to ani dobra ani zła rzecz.

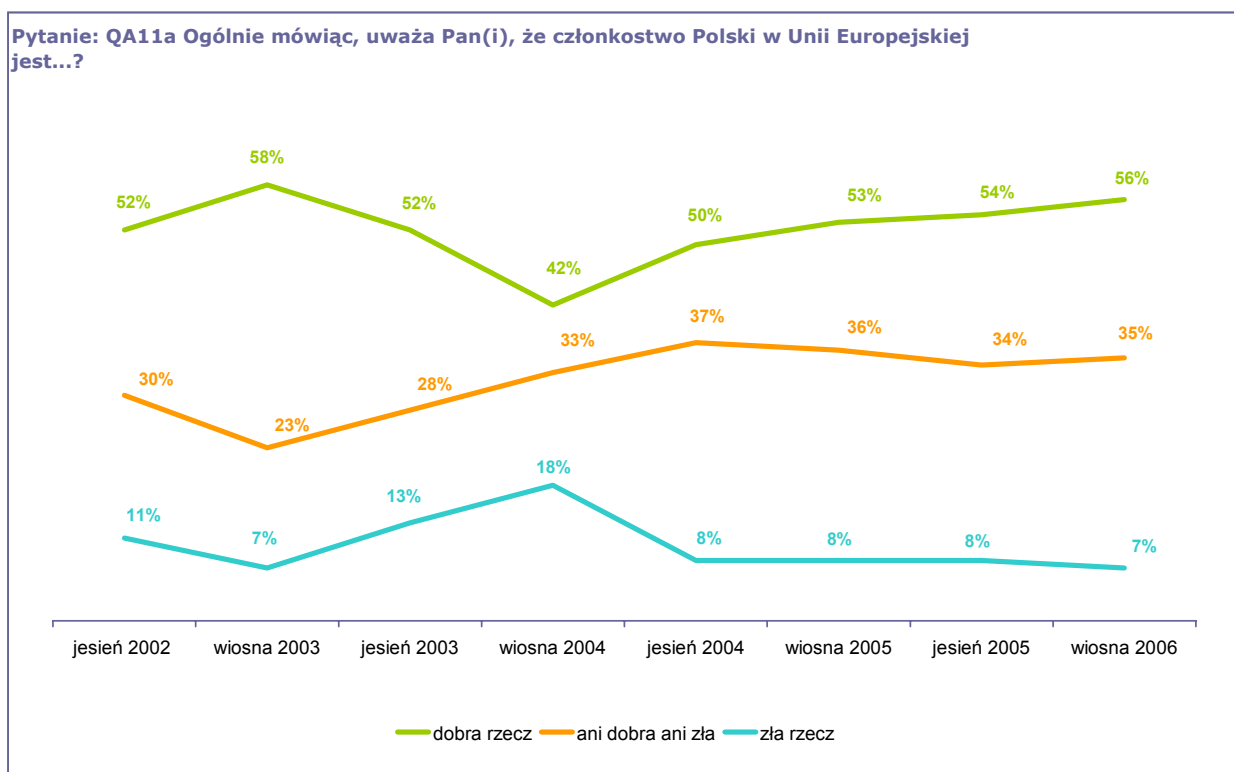
Członkostwo w Unii Europejskiej częściej uważane jest za coś dobrego przez młodszych respondentów. Dwie trzecie (66%) osób w wieku 15-24 lata ocenia je jako coś dobrego, w

porównaniu do mniej niż połowy (47%) osób w wieku 55 lub więcej lat. Również osoby lepiej wykształcone częściej są entuzjastami polskiego członkostwa w Unii Europejskiej.

Częściej uważają członkostwo w Unii za coś dobrego osoby na kierowniczych stanowiskach (73%) oraz uczniowie i studenci (74%). Osoby o lewicowych poglądach sądzą tak nieco częściej (65%) od osób o poglądach prawicowych (61%). Równie rzadko obie te grupy (po 5%) uważają członkostwo za coś złego. Okazuje się bowiem, że poglądy polityczne w niewielkim stopniu wpływają na ocenę polskiego członkostwa w UE.

Zdecydowanie częściej jako coś dobrego traktują członkostwo w Unii osoby, które są zdania, że Polska skorzystała na wejściu do UE (75%), niż te, które uważają, że nie skorzystała (18%). Ogólnie także osoby zadowolone z życia częściej uważają, że członkostwo w UE jest czymś dobrym.

Ocena członkostwa w Unii Europejskiej przez Polaków nie odbiega od średniej europejskiej (55% odpowiedzi, że jest ono czymś dobrym). Najczęściej członkostwo swojego kraju w UE uważają za coś dobrego Irlandczycy (77%), Holendrzy (74%), Hiszpanie (72%) i mieszkańcy Luksemburga (72%). Najrzadziej czymś dobrym jest członkostwo w Unii dla Austriaków (34%), Łotyszy (37%), Finów (39%) i Brytyjczyków (42%). Nie ma istotnych różnic w ocenie członkostwa pomiędzy ogółem nowych państw członkowskich (54%), a starymi państwami członkowskimi (55%).

Odsetek osób, które uważają członkostwo Polski w UE za coś dobrego, najniższy był wiosną 2004 roku, w przededniu przystąpienia naszego kraju do UE. Do jesieni 2004 roku wzrósł on dość znacznie i od tego czasu można zauważyć słabą tendencję wzrostową tego wskaźnika.

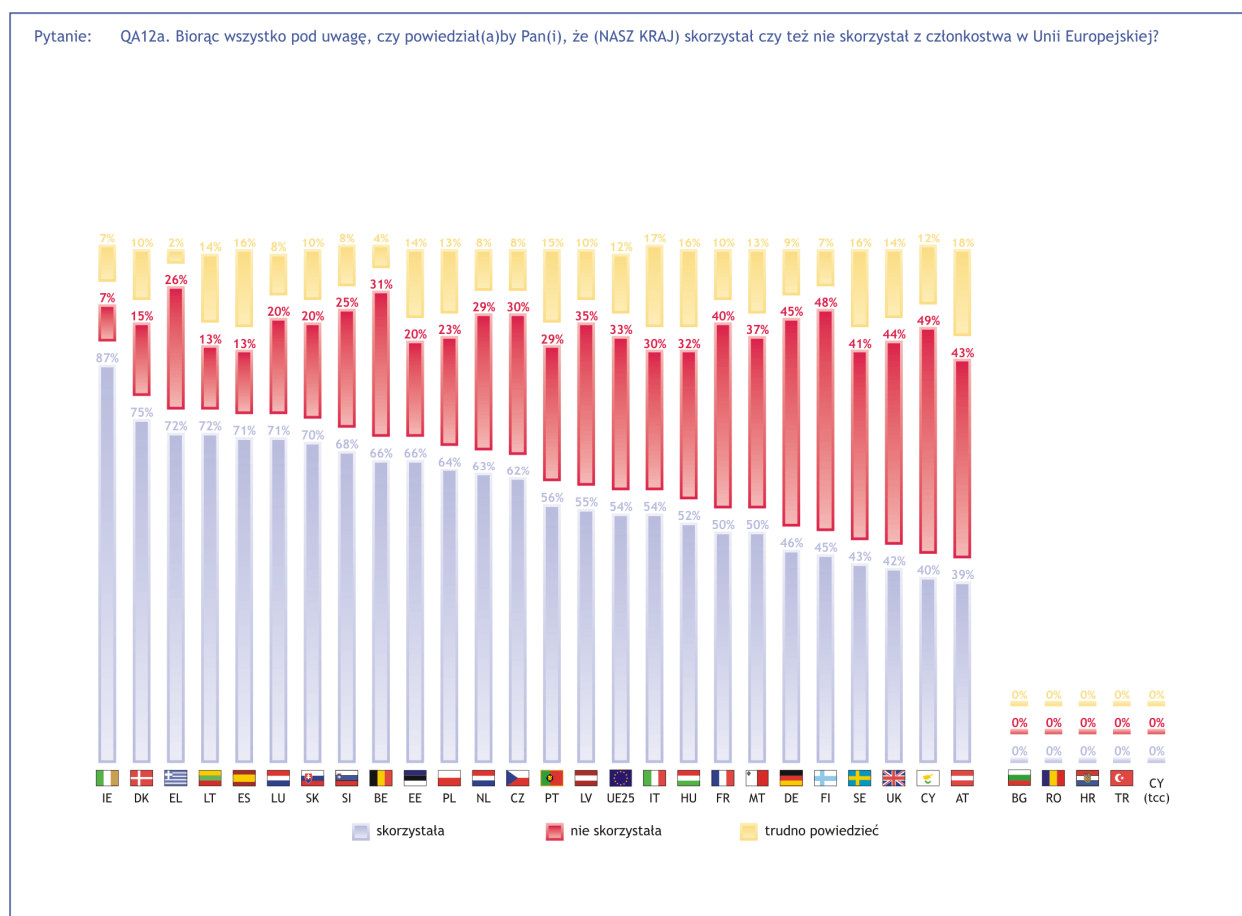
d) Korzyści z członkostwa

- Polacy oceniają, że przystąpienie do UE przyniosło naszemu krajowi korzyści

Nic dziwnego, że Polacy są zadowoleni z członkostwa w UE, skoro zdecydowana większość (64%) jest zdania, że na przystąpieniu do Unii Polska skorzystała. Jednocześnie jednak co czwarty (23%) badany sądzi, że nasz kraj na członkostwie w UE nie skorzystał.

Najczęściej opinię, że Polska zyskała na przystąpieniu do Unii Europejskiej, wyrażają respondenci młodzi - w wieku 15-24 lat (71%) i w wieku 25-39 lat (72%), a także osoby z wyższym wykształceniem (70%). Wśród osób z wykształceniem podstawowym i respondentów w wieku 55 i więcej lat sądzi tak już tylko odpowiednio 47% i 56%.

Osoby określające swoje poglądy polityczne jako prawicowe nieco częściej dostrzegają korzyści z członkostwa Polski w UE (72%) od osób o poglądach lewicowych (67%).

Na tle pozostałych krajów Unii Europejskiej, Polska jest jednym z tych państw, którego obywatele stosunkowo często uważają, że ich kraj skorzystał na członkostwie, chociaż daleko nam do zadowolenia Irlandii, (87%).

Najrzadziej są zdania, że ich kraj skorzystał na członkostwie w Unii Europejskiej Austriacy (39%), mieszkańcy Cypru (40%), Brytyjczycy (42%) i Szwedzi (43%). Mieszkańcy nowych państw członkowskich (62%) znacznie częściej od mieszkańców starych państw UE (53%) uważają, że na członkostwie ich kraj skorzystał.

Pytanie: QA12 Biorąc wszystko pod uwagę, czy powiedział(a)by Pan(i), że Polska skorzystała, czy też nie skorzystała z członkostwa w Unii Europejskiej?

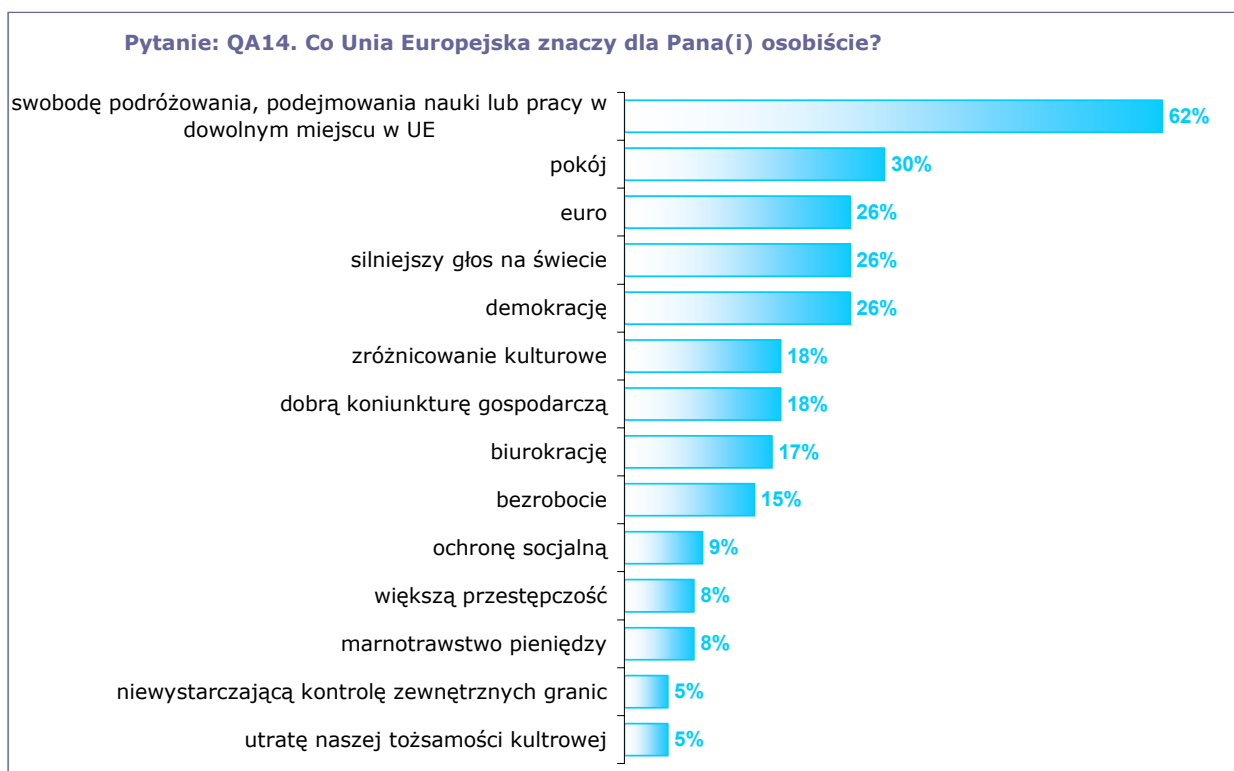
W porównaniu z sytuacją sprzed roku, nieznacznie wzrosła liczba Polaków, którzy dostrzegają korzyści polskiego członkostwa w UE.

e) Wizerunek Unii Europejskiej

- Unia Europejska na ogół kojarzy się Polakom pozytywnie, najczęściej ze swobodą podróżowania, podejmowania nauki i pracy

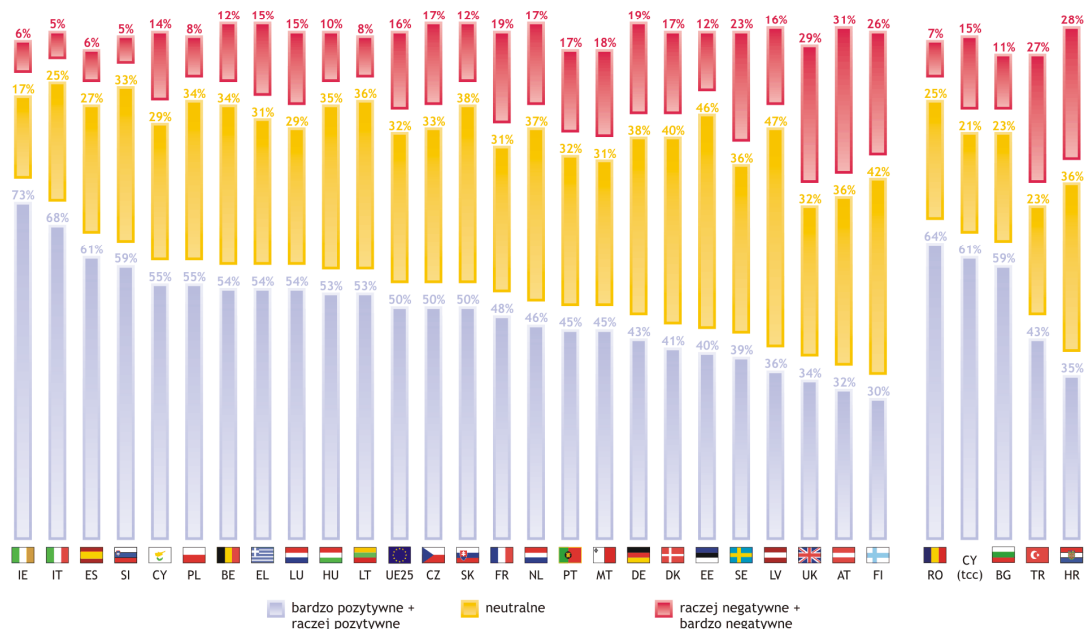
Liczba Polaków, w których Unia Europejska wywołuje pozytywne skojarzenia (56%) znacznie przewyższa liczbę osób, którym UE kojarzy się źle (9%). Pozostali respondenci mają z UE skojarzenia neutralne.

- Częściej UE kojarzy się dobrze młodszym respondentom – 67% wśród osób w wieku 15-24 lat w porównaniu do 48% wśród osób w wieku 55 lub więcej lat.
- Podobnie, UE kojarzy się pozytywniej osobom lepiej wykształconym – 66% w grupie respondentów z wyższym wykształceniem w porównaniu do 33% w grupie z wykształceniem podstawowym.
- Częściej pozytywne skojarzenia z UE mają mieszkańcy dużych miast (68%) oraz osoby, które uważają, że na członkostwie Polska skorzystała (74%).
- Nie ma większych różnic pomiędzy osobami o poglądach lewicowych (60% skojarzeń pozytywnych) i osobami o poglądach prawicowych (62%). Jednak ta druga grupa nieco częściej ma z UE skojarzenia negatywne (11% wobec 7%).

Osób mających pozytywne skojarzenia z Unią Europejską jest w Polsce więcej niż przeciętnie we wszystkich państwach UE (50%).

Pytanie: Q413. Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia?

Polakom Unia Europejska najczęściej kojarzy się z dobrymi rzeczami.

- Najczęstszym skojarzeniem, jakie Polacy mają w stosunku do Unii Europejskiej jest swoboda podróżowania, podejmowania nauki lub pracy w dowolnym miejscu w Unii Europejskiej (56%).
- Dla co trzeciego (30%) respondenta Unia Europejska oznacza pokój.
- Dla co czwartej (26%) osoby demokrację.
- Mniej więcej takiej samej liczbie Polaków UE kojarzy się z euro (26%) lub silniejszym głosem w świecie (26%).

Negatywne skojarzenia pojawiają się rzadziej.

- Najczęściej (17%) Unia oznacza dla Polaków biurokrację.
- Nieco rzadziej - bezrobocie (15%).

Osoby o lewicowych poglądach politycznych mają podobne skojarzenia, jak osoby o poglądach prawicowych. Można zauważyć jednak pewne różnice, a skojarzenia respondentów o poglądach lewicowych są nieco bardziej pozytywne. 24% Polaków o poglądach lewicowych i 17% o poglądach prawicowych kojarzy UE z dobrą koniunkturą gospodarczą, zaś ze wspólną walutą euro kojarzy Unię odpowiednio 25% i 30% takich osób.

Polacy częściej od pozostałych mieszkańców UE mają pozytywne skojarzenia z Unią, natomiast rzadziej negatywne. Hierarchia skojarzeń jest za to podobna: najczęściej mieszkańcy Unii wskazują na swobodę podróżowania (50%), następnie na euro (39%) i pokój (33%).

Jeśli chodzi o negatywne skojarzenia, to Europejczycy najczęściej wymieniają niewystarczającą kontrolę granic zewnętrznych (23%), marnowanie pieniędzy (22%) oraz biurokrację (21%).

Częściej niż mieszkańcy pozostałych państw UE Polacy kojarzą UE z demokracją, a rzadziej z euro, marnowaniem pieniędzy, utratą tożsamości kulturowej czy wzrostem przestępczości.

f) Zrozumienie zasad działania Unii Europejskiej

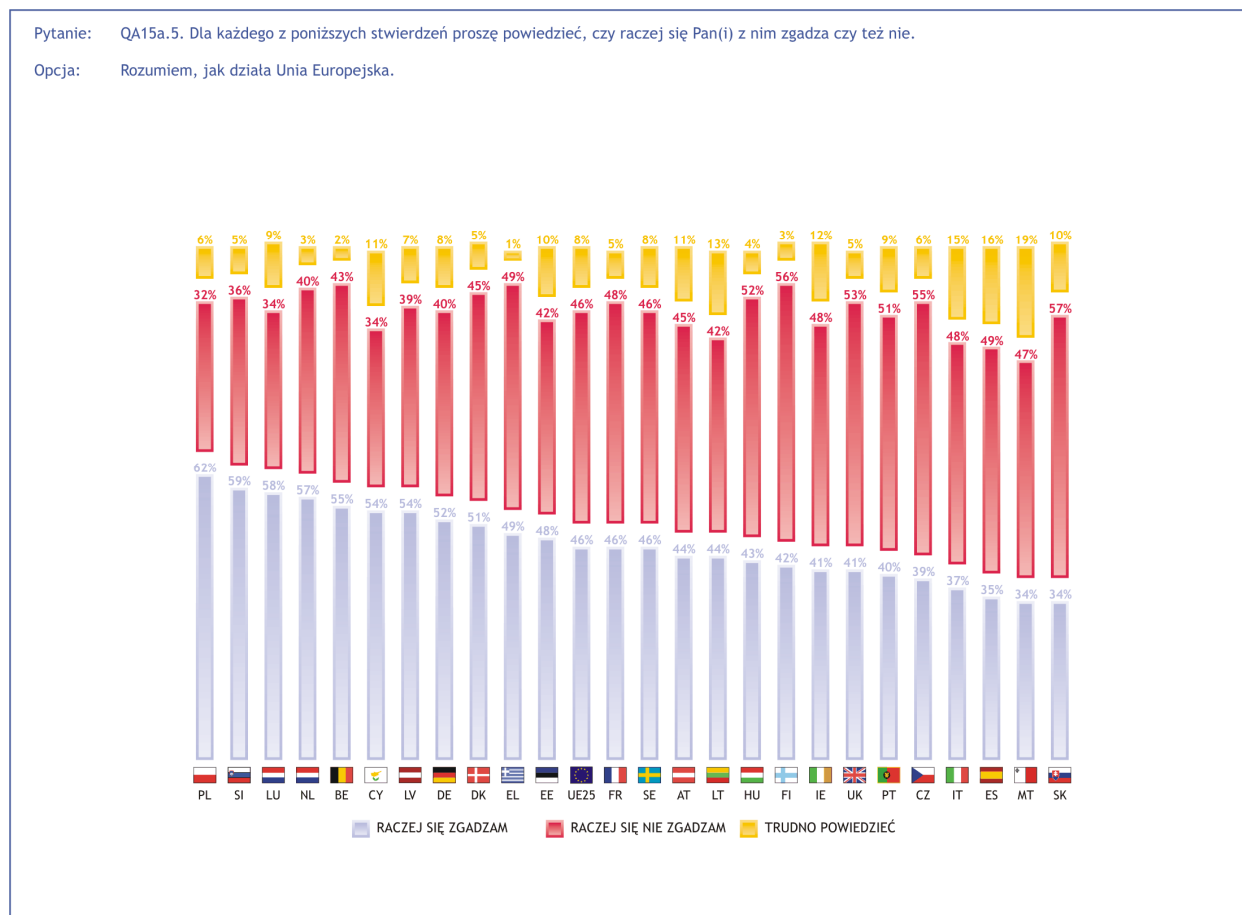
- Prawie dwie trzecie Polaków deklaruje, że wie jak funkcjonuje UE

Polacy są przekonani, że wiedzą jak funkcjonuje Unia Europejska – z takim stwierdzeniem zgadza się prawie dwie trzecie (62%), natomiast co trzeci (32%) przyznaje, że nie wie jak UE działa.

Przekonane, że rozumieją jak działa Unia Europejska, są częściej niż ogół respondentów osoby:

- młode, w wieku 15-24 lat (70%) oraz 25-39 lat (71%);
- najlepiej wykształcone (76%);
- uczniowie i studenci (72%);
- na kierowniczych stanowiskach (91%).

Do braku wiedzy o działaniu UE przyznają się najczęściej najstarsi respondenci (45%) oraz osoby najgorzej wykształcone (66%).

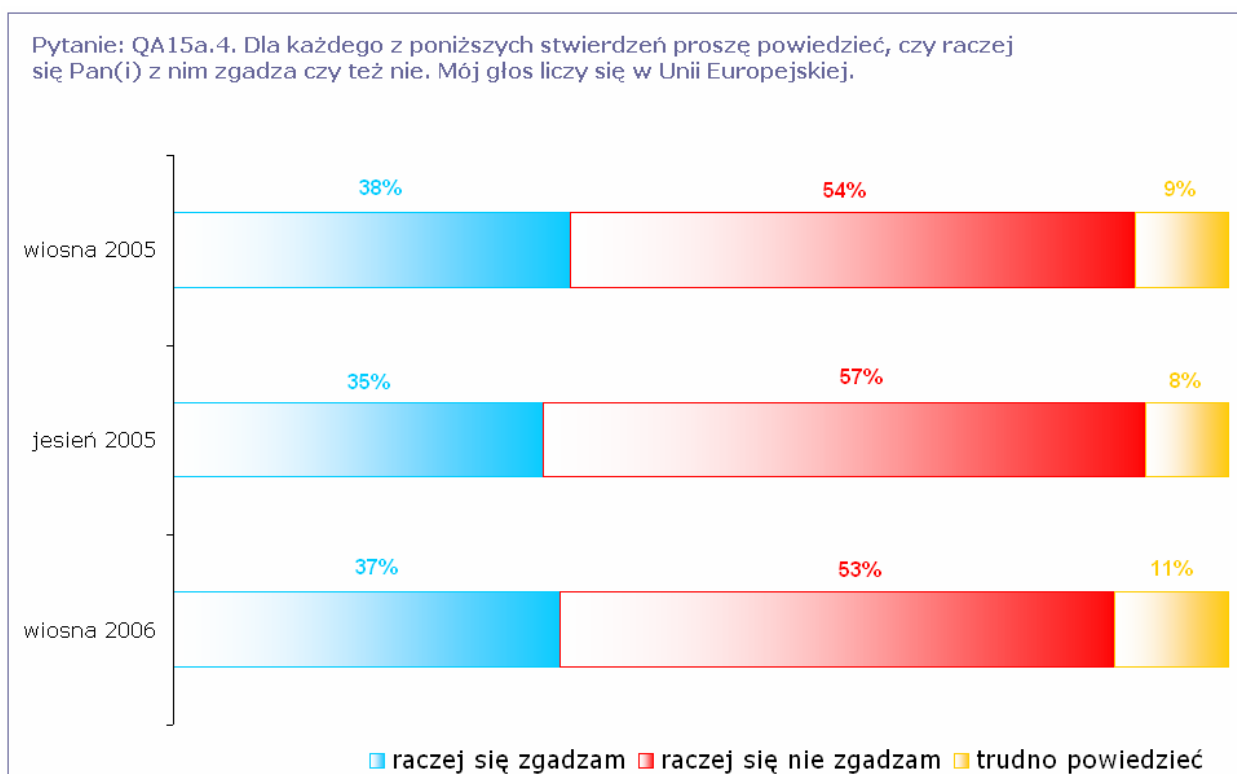
Polacy są dużo pewniejsi, że rozumieją działanie Unii Europejskiej, niż ogół Europejczyków (46%). Odsetek osób przekonanych, że wiedzą jak funkcjonuje UE, jest w Polsce najwyższy wśród państw Unii.

g) Funkcjonowanie demokracji w Unii Europejskiej

- Polacy częściej uważają, że ich głos nie liczy się w UE

Więcej niż co trzeci Polak (37%) wierzy, że jego głos liczy się w Unii Europejskiej, jednak ponad połowa (53%) nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Wyniki te utrzymują się na poziomie zbliżonym do obserwowanego podczas dwóch poprzednich edycji badania.

Osoby w wieku 15-24 lat (45%) częściej niż osoby w wieku 55 i więcej lat (30%) wierzą, że ich głos liczy się w UE. Opinia, że ich głos ma znaczenie w UE najczęściej wyrażana jest przez respondentów, którzy jeszcze się uczą (47%) oraz osoby zajmujące kierownicze stanowiska (53%). Najrzadziej uważają tak natomiast badani z wykształceniem podstawowym (24%) i prywatni przedsiębiorcy (28%).

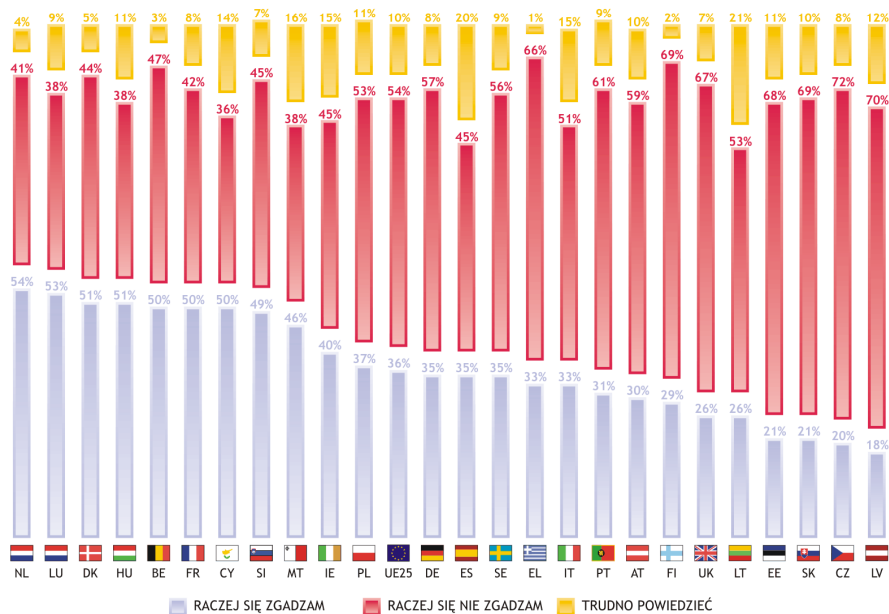

Częściej, że ich głos w UE liczy się, uważają osoby ufające UE (48%), uważające, że członkostwo w UE jest dobrą rzeczą (47%) oraz mające pozytywne skojarzenia z UE (48%). Rzadziej natomiast podzielają tę opinię osoby nie ufające UE (19%), uważające, że członkostwo w UE jest rzeczą złą (15%) oraz mające z UE negatywne skojarzenia (11%).

Odsetek Polaków przekonanych, że ich głos liczy się w UE, nie odbiega znacząco od średniej europejskiej (36%). Najczęściej wierzą w znaczenie swojego głosu Holendrzy (54%) oraz Luksemburczycy (53%), najrzadziej natomiast Łotysze (18%), Czesi (20%), Estończycy (21%) i Słowacy (21%).

Pytanie: QA15a.4. Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie.

Opcja: Mój głos liczy się w Unii Europejskiej.

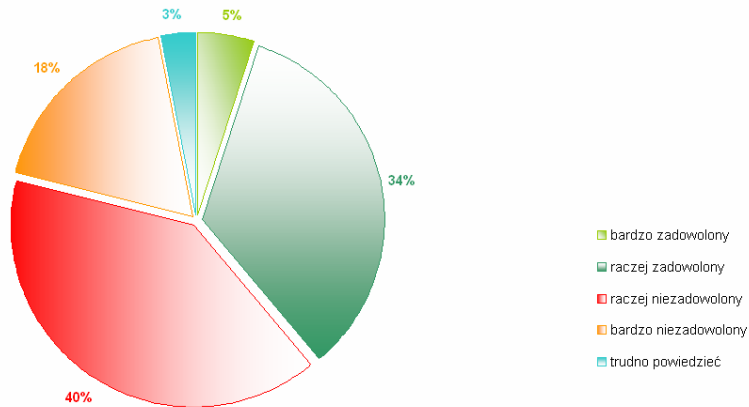

- Polacy są bardziej zadowoleni z funkcjonowania demokracji w UE niż z funkcjonowania demokracji w naszym kraju

Prawie dwie piąte Polaków (39%) jest zadowolone ze sposobu, w jaki funkcjonuje demokracja w naszym kraju, w tym 5% jest z tego bardzo zadowolone, a 34% raczej zadowolone. O połowę więcej (58%) jest jednak respondentów, którzy z funkcjonowania demokracji w Polsce nie są zadowoleni.

Najczęściej zadowolenie z funkcjonowania demokracji w Polsce wyrażają osoby w wieku 15-24 lata (45%), z wyższym wykształceniem (46%), studenci (47%) oraz osoby zajmujące kierownicze stanowiska (59%). Najczęściej niezadowoleni z tego jak działa demokracja w naszym kraju są respondenci w wieku 55 i więcej lat (66%), z wykształceniem podstawowym (65%) oraz emeryci (64%).

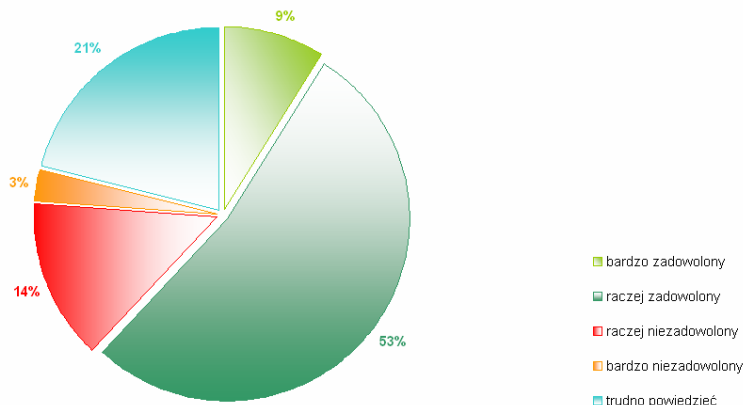
Pytanie: QA34a. Ogólnie rzecz biorąc, czy jest Pan(i) bardzo zadowolony(a), raczej zadowolony(a), raczej niezadowolony(a) czy w ogóle niezadowolony(a) ze sposobu funkcjonowania demokracji w Polsce?

Znacznie większy jest odsetek Polaków, którzy zadowoleni są z tego, jak funkcjonuje demokracja w UE (62%). Niezadowolonych z funkcjonowania demokracji w państwach Wspólnoty jest tylko 17% Polaków, jednak aż co piąty respondent (21%) nie potrafi go ocenić. Warto wspomnieć, że zaledwie 3% funkcjonowania demokracji w Polsce.

Zadowoleni z funkcjonowania demokracji w UE są częściej respondenci w wieku 15-24 lat i 25-39 lat (po 70%) niż osoby w wieku 55 i więcej lat (49%), a także studenci (76%) częściej niż osoby z wykształceniem podstawowym (46%).

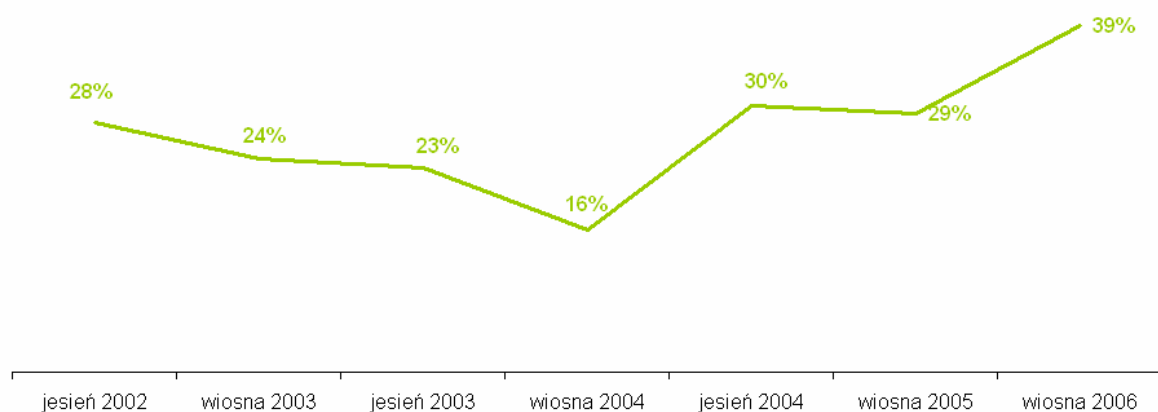
Pytanie: QA34b. A jeśli chodzi o funkcjonowanie demokracji w Unii Europejskiej?

W porównaniu z sytuacją z wiosny 2005 roku respondenci lepiej oceniają zarówno funkcjonowanie demokracji w Polsce, jak i w Unii Europejskiej. Odsetek osób zadowolonych z tego, jak działa demokracja w naszym kraju wzrósł z 29% do 39%, natomiast odsetek osób zadowolonych z tego, jak działa demokracja w UE z 52% do 62%. Warto dodać, że odsetek Polaków zadowolonych z funkcjonowania demokracji w naszym kraju rośnie systematycznie od dwóch lat, czyli od wiosny 2004 roku, kiedy wynosił zaledwie 16%.

Pytanie: QA34a. Ogólnie rzecz biorąc, czy jest Pan(i) bardzo zadowolony(a), raczej zadowolony(a), raczej niezadowolony(a) czy w ogóle niezadowolony(a) ze sposobu funkcjonowania demokracji w Polsce?

Odpowiedzi: "bardzo zadowolony" i "raczej zadowolony".

Polacy rzadziej niż ogół mieszkańców UE zadowoleni są z funkcjonowania demokracji w swoim kraju (39% w porównaniu z 56%). Nieomal powszechne zadowolenie ze sposobu funkcjonowania demokracji w ich krajach deklarują Duńczycy (93%) i Luksemburczycy (83%). Rządziej od Polaków zadowolenie z działania demokracji w swoim kraju wyrażają jedynie Litwini (23%), Słowacy (25%) i Portugalczycy (30%).

W kwestii zadowolenia z funkcjonowania demokracji w Unii Europejskiej, średnia dla Polski jest wyraźnie wyższa od średniej dla wszystkich państw Wspólnoty (62% wobec 50%). Lepiej niż Polacy działanie demokracji w UE oceniają Belgowie (67%), Duńczycy (65%), Irlandczycy (65%), Słowacy (65%), Czesi (64%) i Luksemburczycy (63%). Najmniej osób zadowolonych z funkcjonowania demokracji w UE jest we Francji i Wielkiej Brytanii (po 40%).

3.2 Wiedza o Unii Europejskiej

a) Znajomość instytucji europejskich

- Prawie wszyscy Polacy słyszeli o Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej, znajomość pozostałych instytucji deklaruje mniej Polaków

- O Parlamencie Europejskim oraz Komisji Europejskiej słyszało dziewięciu na dziesięciu Polaków (odpowiednio 89% i 88%).
- Natomiast o pozostałych trzech instytucjach wymienionych w pytaniu: Radzie Unii Europejskiej, Europejskim Trybunale Sprawiedliwości oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu już znacznie mniej, choć również zdecydowana większość badanych – odpowiednio 73%, 72% i 69%.

Najbardziej o wymienionych instytucjach europejskich słyszały osoby najlepiej wykształcone. Często nie słyszały o nich także osoby najstarsze.

Młodzi respondenci, choć do UE nastawieni bardzo pozytywnie, nie wyróżniają się poziomem wiedzy. Znajomość instytucji europejskich jest w ich przypadku nieco poniżej przeciętnej dla Polski.

Wiedza o istnieniu poszczególnych instytucji europejskich jest w Polsce na poziomie średniej europejskiej, a w niektórych przypadkach, np. Komisji Europejskiej, nawet wyższa. O Parlamencie Europejskim słyszało 89% Europejczyków, o Komisji Europejskiej 81%, o Radzie Unii Europejskiej 64%, o Europejskim Trybunale Sprawiedliwości 69%, a o Europejskim Banku Centralnym 73%.

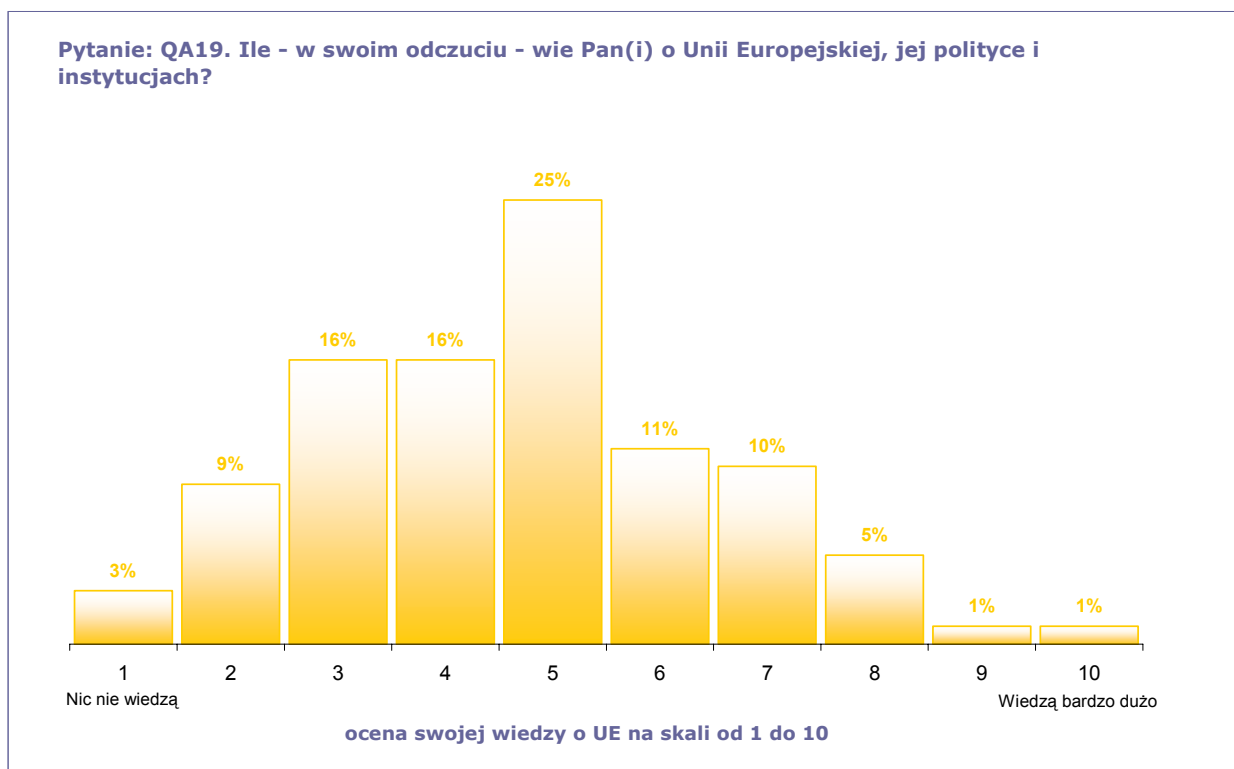
W porównaniu z jesienią 2005 roku nastąpił wzrost świadomości istnienia wszystkich wymienionych instytucji europejskich. Najbardziej wzrosła znajomość Europejskiego Banku Centralnego z 58% do 69%. Podobny trend można zaobserwować w innych państwach unijnych, w których również znajomość Europejskiego Banku Centralnego wzrosła najbardziej (z 68% do 73%).

b) Subiektywna ocena wiedzy o Unii Europejskiej

- Polacy oceniają swoją wiedzę o Unii Europejskiej na średnim poziomie

Na skali od 1 do 10, gdzie "1" oznacza "nie wiem nic", a "10" oznacza "wiem bardzo dużo", Polacy ocenili swoją wiedzę na temat Unii Europejskiej średnio na 4,7 punktu, czyli nieco powyżej średniej unijnej (4,5 pkt.).

Więcej niż co czwarta (28%) osoba oceniła swoją wiedzę bardzo słabo (od 1 do 3 punktów). To dość dużo w porównaniu z zaledwie 7% osób, które swoją wiedzę oceniły bardzo wysoko (od 8 do 10 punktów).

- Najczęściej za bardzo dobrą swoją wiedzę na temat UE uważają osoby z wyższym wykształceniem (12%).
- Najczęściej jako słabą oceniają ją kobiety (37%), osoby w wieku 55 i więcej lat (55%) oraz osoby najslabiej wykształcone (58%).

Poziom, na jakim Polacy ocenili swoją wiedzę na temat Wspólnoty, nie odbiega od średniej dla całej Unii Europejskiej, która wynosi 4,5 punktu. Wyraźnie lepiej oceniają swoją wiedzę Holendrzy (5,4) i mieszkańcy Luksemburga (5,3). Wyraźnie gorzej Hiszpanie (3,7), Węgrzy i Portugalczycy (po 3,8).

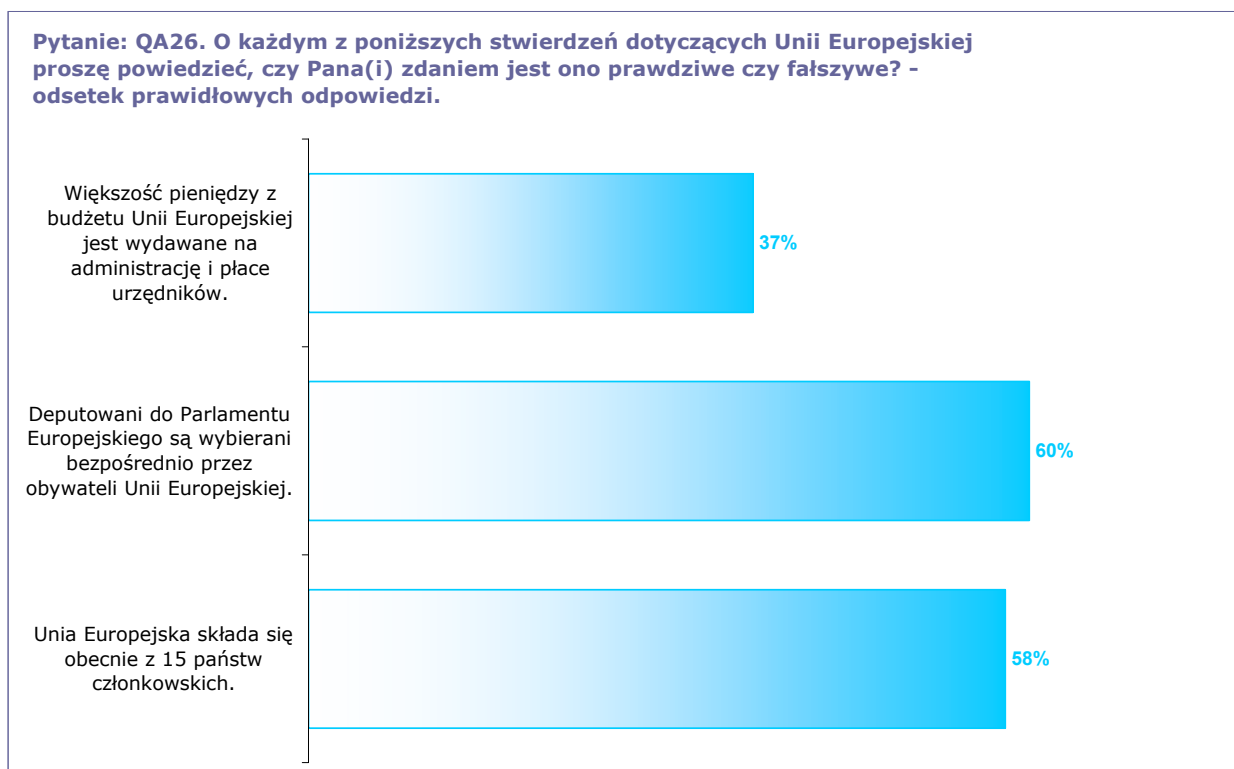
W porównaniu z sytuacją z wiosny 2004 roku Polacy oceniają obecnie swoją wiedzę o UE nieco lepiej (4,7 punktu w porównaniu z 4,5 punktu).

c) Rzeczywista wiedza o Unii Europejskiej

- W rzeczywistości Polacy mają braki w wiedzy o UE

Większość Polaków uważa, że wie jak funkcjonuje UE, jednak jeśli chodzi o rzeczywistą wiedzę na temat Unii Europejskiej, okazuje się, że część Polaków wie o niej niewiele.

- Więcej niż co czwarty Polak (28%) zgadza się z fałszywym stwierdzeniem, że w UE jest obecnie 15 państw.
- 23% nie wie, że deputowani do Parlamentu Europejskiego wybierani są przez mieszkańców Unii w wyborach bezpośrednich.

Prawie co drugi Polak (45%) uważa, że większość pieniędzy z budżetu Unii Europejskiej jest wydawana na administrację i płace urzędników. Mniej, bo 37%, nie zgadza się z tym stwierdzeniem. W tym wypadku wydaje się, że w mniejszym stopniu zmierzona została wiedza na temat UE, a w większym stosunek do niej.

- Ogólnie, ponad połowa (58%) Polaków zna prawidłową odpowiedź na pytanie, czy UE liczy 15 krajów członkowskich.
- Sześciu na dziesięciu (60%) wie, że członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani w wyborach bezpośrednich.
- Co trzeci (37%) ma świadomość, że budżet UE nie jest wydawany w większości na administrację.

Prawidłową odpowiedź na wszystkie trzy pytania zna tylko mniej niż co piąty (18%) Polak, a kolejne 34% jest w stanie podać dwie prawidłowe odpowiedzi. Największą wiedzę na temat UE wykazały się osoby w wieku 15-24 lat (25% z nich podało trzy prawidłowe odpowiedzi) oraz z wyższym wykształceniem (28%), a także osoby na kierowniczych stanowiskach (31%).

Poziom wiedzy na temat UE jest obecnie wyższy niż przed rokiem. Wiosną 2005 roku tylko co drugi (50%) Polak wiedział, że deputowanych do Parlamentu Europejskiego wybiera się w wyborach bezpośrednich, a 49%, że UE nie składa się z 15 państw członkowskich.

Wiedza Polaków na temat UE okazuje się większa od wiedzy ogółu mieszkańców Europy, wśród których prawidłową odpowiedź na pytanie o liczbę krajów w UE zna 50% respondentów, a o sposób wyboru deputowanych do Parlamentu Europejskiego – 52%.

Prawidłową na pytanie o liczbę krajów w UE znają najczęściej mieszkańcy Luksemburga (74%) i Słowenii (72%). Najrzadziej prawidłową odpowiedź są w stanie podać Włosi (40%). Na pytanie o sposób wyboru deputowanych do Parlamentu Europejskiego najczęściej prawidłowo odpowiadali mieszkańcy Malty (82%) i Grecy (81%), natomiast najrzadziej Węgrzy i Łotysze (38%).

Wiedza o tym, z ilu krajów składa się Unia Europejska jest dużo większa w nowych (58%), niż w starych państwach członkowskich (48%). Znajomość sposobu wyboru deputowanych do Parlamentu Europejskiego jest porównywalna – 54% w nowych i 52% w starych państwach członkowskich.

3.3 Rola Unii Europejskiej w codziennym życiu obywateli

a) Rola Unii Europejskiej w życiu za 5 lat

- Więcej niż co drugi Polak chciałby, żeby za 5 lat UE odgrywała w jego życiu większą rolę, ale nie wszyscy wierzą, że tak będzie

- Czterech na dziesięciu Polaków (42%) uważa, że za 5 lat Unia Europejska będzie odgrywała większą rolę w ich życiu codziennym.
- Prawie tyle samo (43%) uważa jednak, że nic się pod tym względem nie zmieni.
- Natomiast jeśli chodzi o życzenia Polaków, to aż 62% chciałoby, aby Unia Europejska odgrywała w ich życiu większą rolę.

Osoby młode, częściej od ogółu Polaków, uważają, że za 5 lat UE będzie odgrywać w ich życiu większą rolę (58%), a również chciałoby, żeby tak było. Podobnego zdania są uczniowie i studenci (65% i 76%), a także te osoby, które dobrze oceniają członkostwo w UE (54% i 72%).

Mieszkańcy Cypru (63%) i Grecji (55%) najczęściej uważają, że Unia Europejska będzie w ich życiu odgrywać większą rolę. Zmniejszenia roli UE najczęściej spodziewają się Austriacy (20%), Węgrzy (18%) i Finowie (15%).

Natomiast jeśli chodzi o to, czy respondenci chcieliby, żeby UE odgrywała w ich życiu większą rolę, to najwięcej takich osób jest na Cyprze (72%), w Grecji i w Portugalii (po 60%). Przeciwnego zdania są najczęściej Brytyjczycy (27%), Austriacy (24%), Finowie (22%), Grecy (22%), Szwedzi (21%) i Holendrzy (20%).

b) Rola Unii Europejskiej w Polsce

- Najwięcej Polaków dostrzega pozytywną rolę UE w dziedzinie ochrony środowiska

Obszary, w których większość Polaków dostrzega pozytywną rolę Unii Europejskiej to:

- ochrona środowiska (68%),
- obronność i polityka zagraniczna (57%),
- walka z terroryzmem (63%).

Co najmniej połowa Polaków ocenia pozytywnie wpływ UE na:

- zwalczanie przestępczości (50%),
- sytuację ekonomiczną (52%),
- walkę z bezrobociem (50%).

- Inflacja to dziedzina, na którą zdaniem Polaków UE wpływa negatywnie

Obszary najczęściej wymieniane jako te, na które Unia wpływa negatywnie to:

- inflacja (35%),
- opodatkowanie (27%).

Zdania na temat wpływu UE na sytuację gospodarczą są podzielone. Chociaż ponad połowa respondentów (52%) sądzi, że jest on pozytywny, to więcej niż co dziesiąty (13%) respondent uważa go za negatywny. Podobnie w przypadku walki z bezrobociem – 17% respondentów wskazuje wpływ UE jako negatywny.

Podzielone są także opinie na temat wpływu UE na system opieki zdrowotnej. 21% Polaków uważa, że jest pozytywny, natomiast 19%, że negatywny.

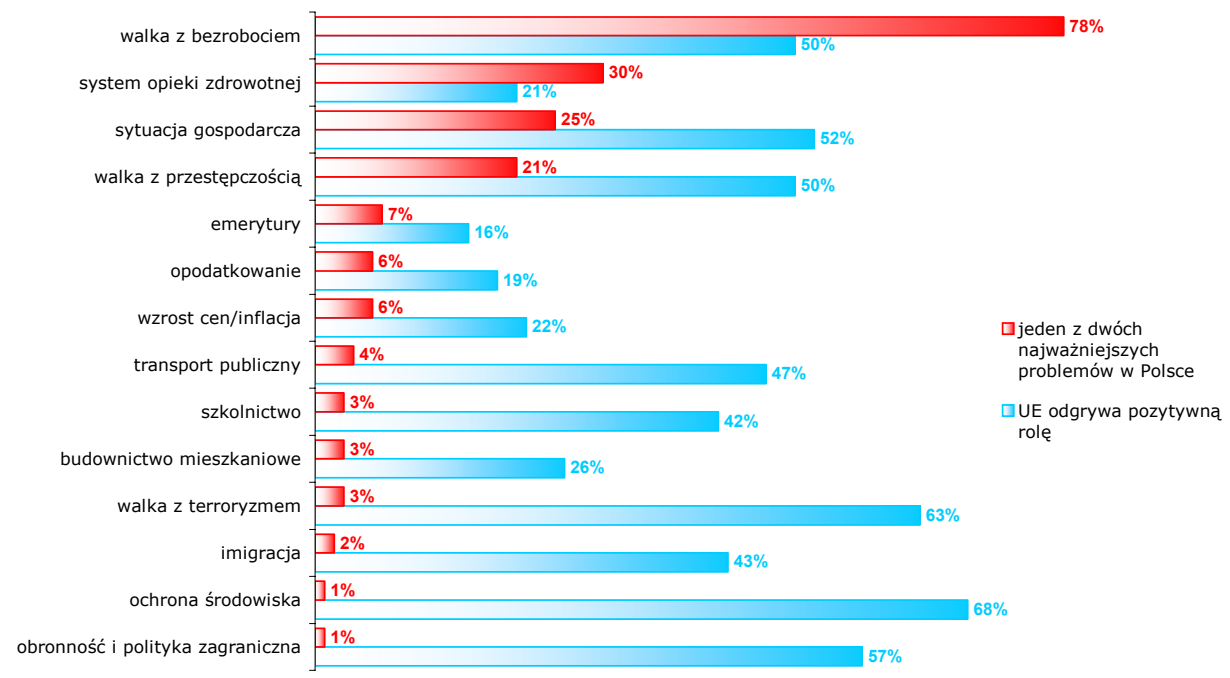
Także w tym przypadku osoby młode i dobrze wykształcone wyżej oceniają wpływ UE na każdą z wymienionych dziedzin niż osoby starsze i słabo wykształcone.

Polacy dużo częściej od mieszkańców całej UE oceniają wpływ Unii na różne dziedziny życia jako pozytywny. Biorąc pod uwagę niski poziom zaufania do instytucji państwowych i przekonanie, że niewiele mogą one zrobić oraz pozytywne doświadczenia z pierwszych dwóch lat członkostwa w UE, nie dziwi wysoka ocena wpływu Unii na sytuację w Polsce.

W dziedzinach, w których Polacy wysoko oceniają działania UE, ich oceny są wyraźnie wyższe od ocen ogółu Europejczyków. Tak jest np. w przypadku oceny walki z bezrobociem i ochrony środowiska. W dziedzinach, w których rola UE najczęściej oceniana jest jako negatywna, odsetek osób, które tak uważają, nie odbiega od średniej unijnej.

Zestawienie oceny roli Unii Europejskiej w różnych dziedzinach z obszarami uważanymi przez Polaków za najważniejsze, pokazuje, że w większości z nich UE odgrywa rolę ocenianą jako pozytywną.

Pytanie: QA28b i QA29 Najważniejsze problemy, przed którymi stoi obecnie Polska / rola Unii Europejskiej w tych dziedzinach

Najważniejszym problemem naszego kraju jest zdaniem Polaków bezrobocie (78%). Co drugi Polak uważa, że UE odgrywa pozytywną rolę w tym zakresie, chociaż wciąż 17% Polaków uważa jej rolę za negatywną.

Wydaje się, że UE nie spełnia raczej oczekiwań związanych z drugim najważniejszym zdaniem Polaków problemem – ochroną zdrowia, jak również z sytuacją gospodarczą. Natomiast w przypadku zwalczania przestępczości, kolejnego ważnego dla Polaków problemu, rola UE oceniona została bardzo wysoko.

W porównaniu z sytuacją z jesieni 2005 roku:

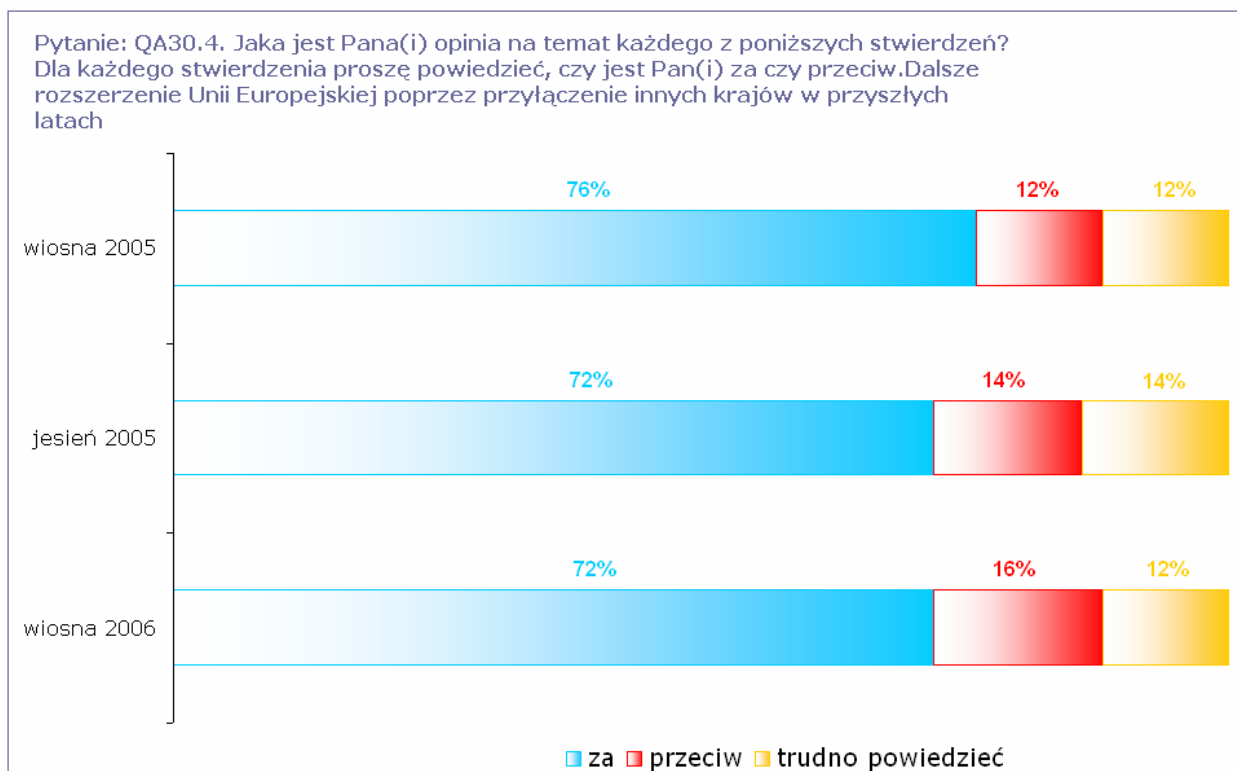
- znacznie mniej osób dostrzega negatywną rolę UE jeśli chodzi o inflację (35% w porównaniu do 60%);
- podobnie jest w przypadku podatków (27% w porównaniu do 44%);
- coraz bardziej widoczne są w Polsce działania UE związane ze zwalczaniem bezrobocia, pozytywną rolę UE w tej dziedzinie dostrzegało tylko 38% Polaków, obecnie 50%;

większe lub mniejsze zmiany na lepsze nastąpiły także w ocenie roli UE w pozostałych dziedzinach.

3.4 Obawy związane z dalszą integracją europejską

- Zdecydowana większość Polaków popiera rozszerzenie UE o kolejne kraje

Rozszerzenie Unii Europejskiej o kolejne kraje popiera prawie trzy czwarte Polaków (72%), a zaledwie 16% jest mu przeciwna. Wolno, ale systematycznie rośnie odsetek przeciwników rozszerzenia – wiosną 2005 roku było ich 12%, jesienią 2005 roku już 14%, a obecnie jest ich 16%.

Rozszerzeniu UE w największym stopniu sprzeciwiają się gospodynie domowe (23%) oraz emeryci (19%). Za najczęściej są osoby zajmujące kierownicze stanowiska (82%). Osoby w wieku 15-24 lata (78%) popierają rozszerzenie UE znacznie częściej niż osoby w wieku 55 i więcej lat (62%).

Poparcie dla dalszego rozszerzania UE jest w Polsce znacznie wyższe niż ogółem we wszystkich krajach Wspólnoty (45%). Na poziomie porównywalnym z naszym krajem odsetek osób będących za rozszerzeniem UE jest jedynie w Słowenii (73%). Poparcie dla rozszerzenia najniższe jest we Francji (27%), Luksemburgu (27%), Niemczech (28%) oraz Francji (31%).

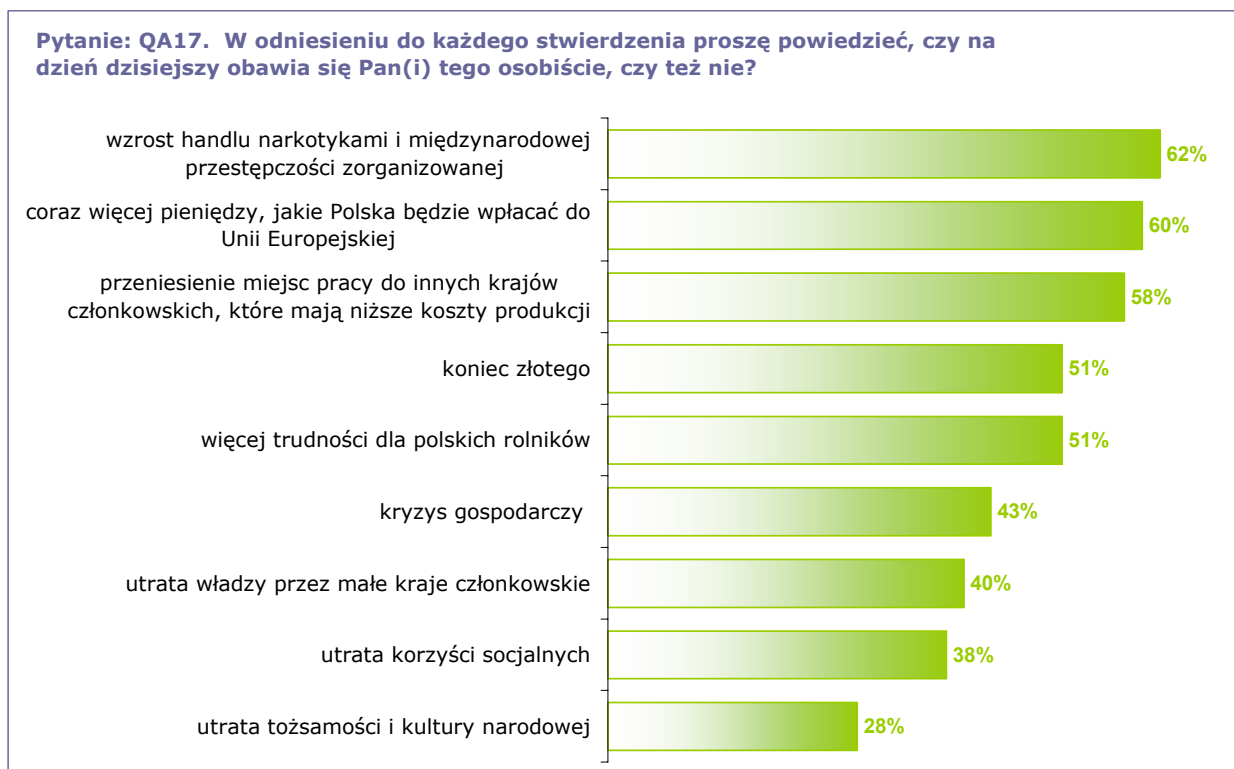
- W związku z dalszą integracją europejską Polacy najbardziej obawiają się wzrostu przestępczości oraz wzrostu obciążeń na rzecz budżetu Wspólnoty

Polacy wciąż mają szereg obaw związanych z dalszą integracją europejską.

- Najczęściej obawiają się rozwoju handlu narkotykami oraz wzrostu zorganizowanej przestępczości międzynarodowej (62%),
- Prawie równie często niepokoją się, że Polska będzie wpłacać coraz więcej pieniędzy do budżetu Unii Europejskiej (60%).
- 51% Polaków boi się zniknięcia złotego i tyle samo sądzi, że polscy rolnicy będą mieli więcej trudności.
- Aż 58% respondentów obawia się przenoszenia miejsc pracy do innych krajów, 43% kryzysu gospodarczego.

- Polacy rzadko obawiają się utraty tożsamości i kultury narodowej w następstwie dalszej integracji europejskiej

- Tylko niewielka część (28%) polskiego społeczeństwa obawia się utraty tożsamości i kultury narodowej.
- 38% Polaków boi się utraty świadczeń socjalnych, jednak 52% nie podziela tych obaw.
- I wreszcie czterech na dziesięciu (40%) Polaków obawia się utraty wpływów przez małe kraje członkowskie.

Więcej obaw mają w każdym przypadku starsi i gorzej wykształceni respondenci, a także osoby, które nie ufają Unii Europejskiej i uważają, że członkostwo jest czymś złym, a Polska na nim straciła.

Część obaw związanych z dalszą integracją Unii Europejskiej jest wspólna dla Polaków i dla ogółu Europejczyków.

- Odsetek Polaków obawiających się utraty wpływów przez małe kraje członkowskie nie odbiega od średniej europejskiej (40%).
- Podobnie jest w przypadku obaw o wzrost przestępczości zorganizowanej oraz obaw, że Polska będzie coraz więcej wpłacać do budżetu Unii. Obawy dotyczące tej drugiej kwestii są duże we wszystkich krajach, jednak największe w tych, które w przeciwieństwie do Polski, już teraz wpłacają do budżetu Unii więcej niż z niego otrzymują (Finlandia 82%, Niemcy 72%, Wielka Brytania 71%).

Istnieją także obawy związane z dalszą integracją europejską, które Polacy wskazują rzadziej od ogółu Europejczyków.

- Polacy zdecydowanie rzadziej niż ogół mieszkańców Unii (50%) obawiają się utraty świadczeń socjalnych.
- Znacznie rzadziej obawiają się także utraty tożsamości i kultury narodowej (średnia dla UE – 39%).
- Nieco rzadziej wiążą (średnia dla UE – 47%) także dalszą integracją europejską z możliwością kryzysu gospodarczego.

- Polska jest jednym z krajów UE o niższych kosztach pracy, tak więc Polacy rzadziej od ogółu mieszkańców UE (72%) obawiają się przenoszenia miejsc pracy do krajów, gdzie siła robocza jest tańsza.
- Obserwując pozytywny wpływ dopłat bezpośrednich na sytuację polskich rolników, Polacy rzadziej niż ogół Europejczyków (61%) obawiają się, że dalszą integracją wpłynie negatywnie na rolnictwo.

Pytanie: QA17.9. Niektórzy ludzie boją się budowania Europy, Unii Europejskiej. Przeczytam Panu(i) teraz listę obaw, jakie niektórzy mają w związku z tym procesem. W odniesieniu do każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy na dzień dzisiejszy obawia się Pan(i) tego osobiście, czy też nie?

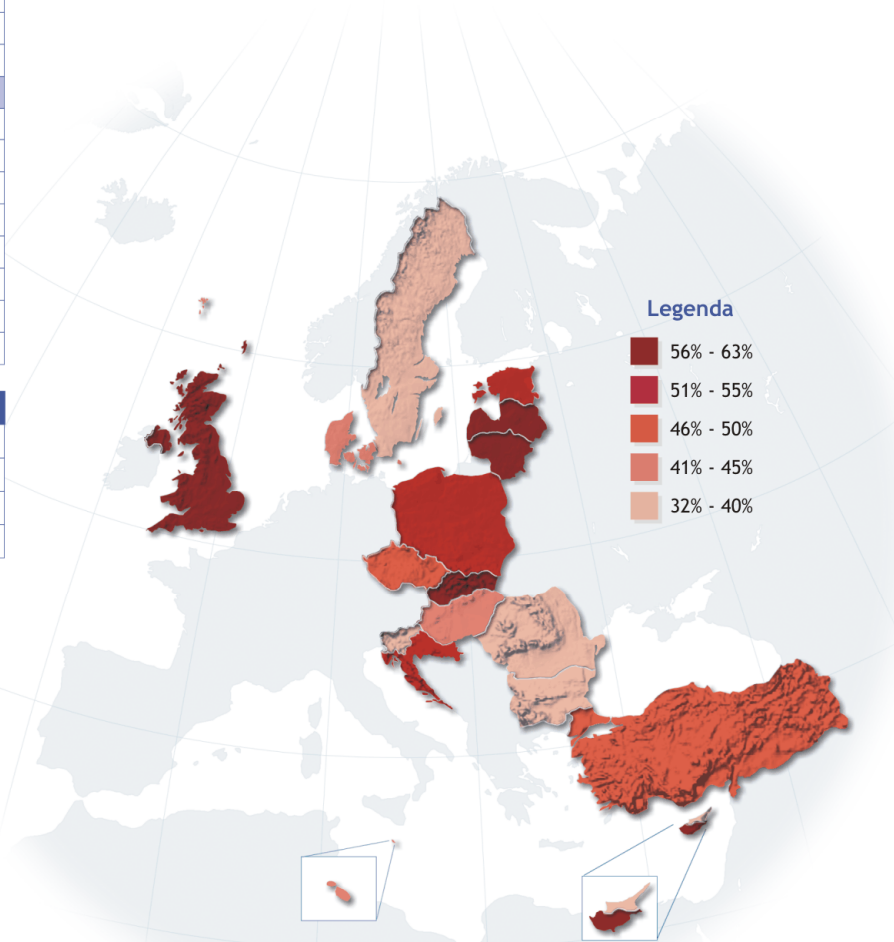
Opcja: Koniec (WALUTY NARODOWEJ)

Odpowiedzi: Aktualnie obawia się

Wyniki dla kraju		
	Zjednoczone Królestwo	63%
	Cypr*	61%
	Litwa	60%
	Łotwa	59%
	Słowacja	57%
	European Union (xx) (13)	54%
	Estonia	54%
	Polska	51%
	Republika czeska	49%
	Węgry	45%
	Malta	45%
	Dania	41%
	Szwecja	38%
	Słowenia	35%

* CY(tcc) = 38%

Inne kraje		
	Chorwacja	52%
	Turcja	50%
	Bułgaria	33%
	Rumunia	32%

Obawę o likwidację narodowej waluty wyraża mniej więcej tyle samo Polaków, co mieszkańców innych krajów, które nie są jeszcze w strefie euro (przeciętnie 54%).

Nie nastąpiły żadne istotne zmiany w obawach związanych z dalszą integracją europejską w porównaniu z sytuacją z jesieni zeszłego roku. Zaobserwować można natomiast pewne różnice w porównaniu z sytuacją z wiosny 2004 roku (bezpośrednio przed przystąpieniem Polski do UE).

Znacząco spadł odsetek respondentów, którzy obawiają się trudności dla polskich rolników (z 72% do 51%). Z 47% do 43% zmniejszył się odsetek respondentów, obawiających się kryzysu gospodarczego, natomiast z 51% do 58% wzrósł tych, którzy obawiają się przenoszenia miejsc pracy do innych krajów. Z 40% do 45% zwiększył się odsetek Polaków obawiających się utraty władzy przez małe państwa członkowskie. Mniej jest respondentów, którzy boją się, że Polska będzie wpłacać do budżetu UE coraz więcej pieniędzy – spadek z 65% do 60%.

3.5 Oczekiwania wobec Unii Europejskiej – 3 priorytety

- UE powinna zdaniem Polaków przede wszystkim walczyć z bezrobociem – najważniejszym problemem stojącym przed Polską

Zdaniem Polaków Unia Europejska powinna przede wszystkim walczyć z bezrobociem (73%) oraz z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (58%). Wysoka pozycja bezrobocia na liście politycznych priorytetów nie dziwi, zważywszy, że w społecznym odbiorze jest ono najważniejszym problemem, przed jakim stoi obecnie Polska.

Kolejne miejsca na liście politycznych priorytetów dla UE zajmują zdaniem Polaków: utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa w Europie (24%) oraz walka z przestępczością zorganizowaną i handlem narkotykami (22%).

Przyjęcie nowych krajów członkowskich jest wymieniane przez Polaków znacznie rzadziej. Jako priorytet dla UE wskazuje je zaledwie pięciu na stu (5%) respondentów. Nieco ważniejsze jest przybliżenie UE do obywateli – wskazuje na to co dziewięć (11%) badany. Wprowadzenie euro to jeden z najważniejszych priorytetów zdaniem co dziesiątego (10%) Polaka, a ochrona środowiska jest ważna dla 15%.

5% Polaków zwraca uwagę na zagwarantowanie wysokiej jakości żywności, a 6% wskazuje na ochronę konsumentów. Pięciu na stu respondentów (5%) chciałoby zreformowania instytucji unijnych, zaś czterech na stu (4%) potwierdzenia znaczenia UE na świecie. Dla 7% Polaków jedną z najważniejszych spraw jest zagwarantowanie poszanowania praw jednostki i demokracji w Europie, a dla 11% walka z terroryzmem.

Nie występują większe różnice w hierarchii priorytetów wskazywanych przez respondentów w zależności od ich wieku czy wykształcenia.

Znacznie większy odsetek Polaków niż Europejczyków (43%) uważa walkę z bezrobociem za jeden z najważniejszych priorytetów dla Unii Europejskiej, podobnie jest w przypadku walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (43%). W UE te dwa priorytety wymieniane są przez podobną liczbę badanych (tak jak w Polsce wybierane są najczęściej), inaczej niż w Polsce, gdzie bezrobocie okazuje się o wiele ważniejsze.

Walkę z terroryzmem oraz walkę z nielegalną imigracją jako priorytety dla UE wskazuje natomiast znacznie mniejszy odsetek Polaków niż Europejczyków. Średnia europejska w przypadku tych dwóch kwestii wynosi odpowiednio 18% i 15%. Polacy nie uważają ich za priorytetowe. Warto przypomnieć, że żadna z nich nie jest problemem, który miałby duże znaczenie w Polsce. Wynika to z odpowiedzi na pytanie o najważniejsze problemy stojące przed Polską.

3.6 Poparcie dla Konstytucji Europejskiej

- Ponad połowa Polaków popiera Konstytucję Europejską

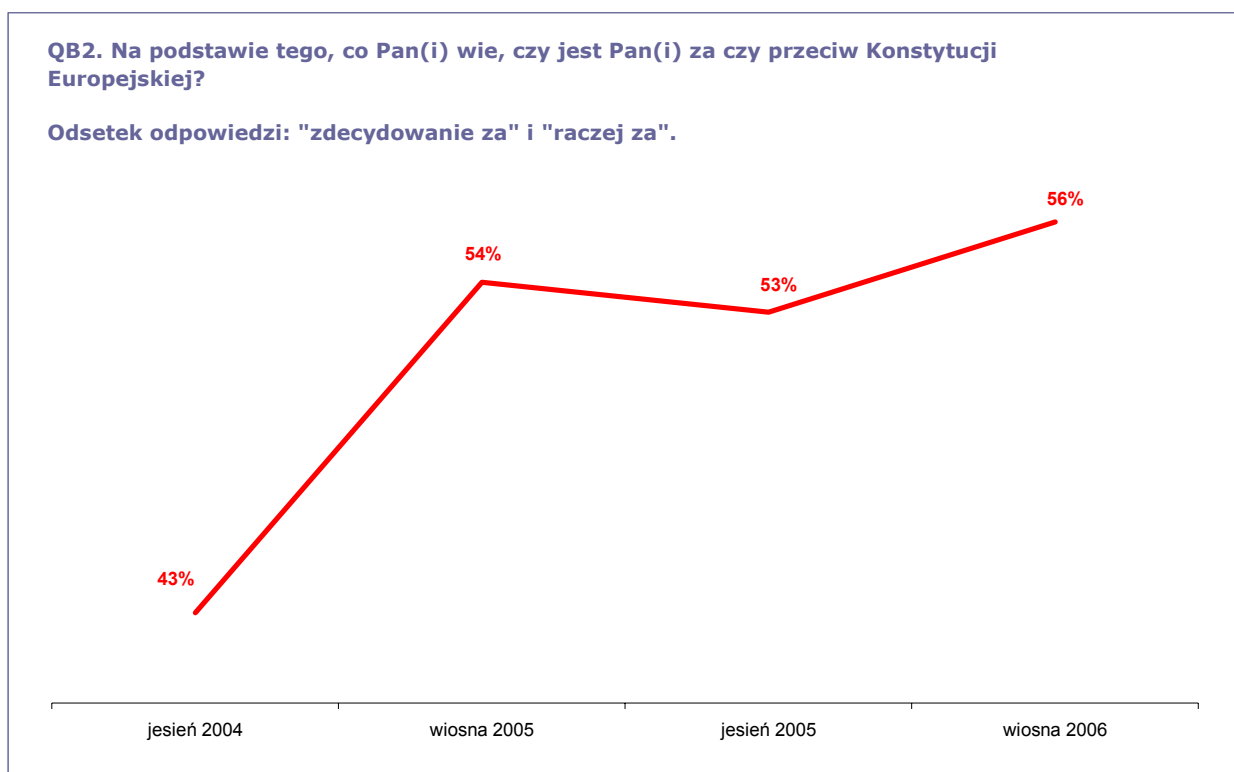
Wiedza na temat istnienia Konstytucji Europejskiej jest w Polsce powszechna, ale niewielu Polaków zna treść tego dokumentu.

- Prawie wszyscy (86%) Polacy słyszeli o Konstytucji Europejskiej.
- Jednak 79%, choć o Konstytucji słyszało, niewiele wie o jej treści.
- Tylko siedmiu na stu Polaków (7%) nie tylko słyszało o Konstytucji Europejskiej, ale także zna jej treść.

Poparcie dla wprowadzenia Konstytucji utrzymuje się w Polsce na wysokim poziomie.

- Ponad połowa Polaków (56%) opowiada się za Konstytucją Europejską.
- Przeciw jest tylko 17% badanych.
- To wynik porównywalny z wynikiem z jesieni zeszłego roku, kiedy za Konstytucją było 58% Polaków, a przeciw – 21%.
- Duży odsetek osób niezdecydowanych może być odbiciem małej wiedzy na temat treści Konstytucji.

Konstytucję popierają częściej młodzi respondenci – 64% osób w wieku 15-24 lata i 45% osób w wieku 55 lub więcej lat. Bardziej niż pozostałe osoby opowiadają się za nią również badani zajmujący kierownicze stanowiska (70%) oraz uczniowie i studenci (67%).

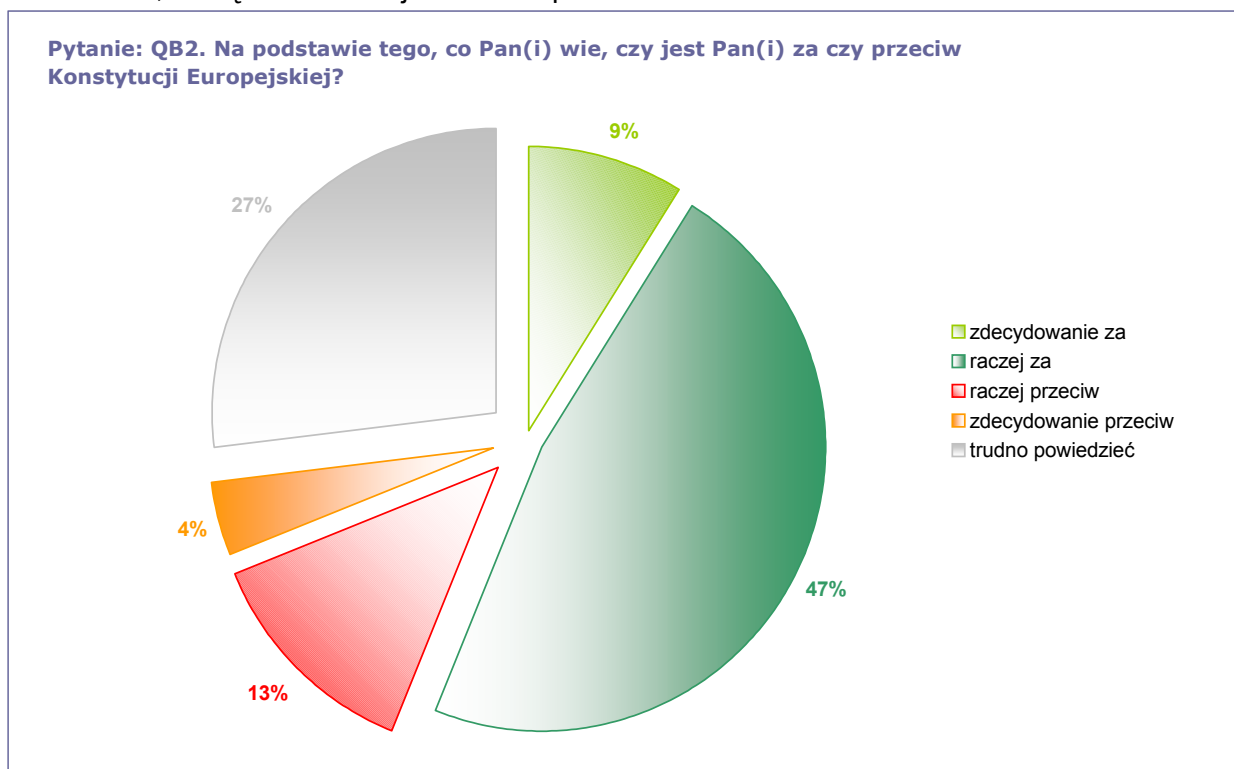
Spośród krajów, które nie przyjęły jeszcze Konstytucji Europejskiej, Polska jest tym, w którym popiera ją najwięcej osób. W Polsce Konstytucja ma także wyjątkowo mało przeciwników. Średnio w UE (w krajach, które jeszcze nie zdecydowały o jego przyjęciu) Traktat Konstytucyjny popierany jest przez 47% mieszkańców.

Wśród pozostałych krajów UE Konstytucję najczęściej popierają Duńczycy (53%) i Holendrzy (53%), a najrzadziej Brytyjczycy (38%), Szwedzi (40%) i Czesi (42%).

Poparcie dla Konstytucji Europejskiej w Polsce rośnie. Obecnie jest znacznie wyższe niż jesienią 2004 roku (43%) i nieco wyższe niż jesienią 2005 roku (53%).

Polacy mają w większości pozytywne oczekiwania związane z wprowadzeniem Konstytucji Europejskiej:

- Zdaniem 65% Polaków po przyjęciu Konstytucji UE stanie się bardziej demokratyczna.
- Zdaniem 68% mieszkańców naszego kraju UE będzie funkcjonowała sprawniej.
- W opinii 67% badanych jej funkcjonowanie będzie bardziej przejrzyste.
- 68% Polaków uważa, że przyjęcie Konstytucji uczyni UE silniejszą w świecie.
- 62% sądzi, że UE stanie się bardziej konkurencyjna pod względem gospodarczym.
- 54%, że będzie bardziej wrażliwa społecznie.

Polacy opowiadają się za kontynuacją działań zmierzających do przyjęcia Konstytucji Europejskiej, chociaż niekoniecznie w obecnym kształcie

- Jedynie co dziewiąty Polak (11%) jest zdania, że z Konstytucji Europejskiej powinno się zrezygnować.
- Ponad połowa (53%) respondentów uważa, że powinna ona zostać ponownie negocjowana
- Co piąty (19%), że należy kontynuować proces ratyfikacji.

Średnio w Unii Europejskiej 13% respondentów uważa, że z Konstytucji Europejskiej należy zrezygnować, 23%, że należy kontynuować proces jej przyjmowania, a 47%, że powinna ona zostać ponownie negocjowana. Najwięcej zwolenników kontynuowania ratyfikacji Konstytucji jest we Włoszech – 37%. Natomiast najczęściej osób, które są zdania, że z Konstytucji należy zrezygnować jest w Danii (25%), Wielkiej Brytanii (25%) i Austrii (24%).

4. OBYWATELE I MEDIA

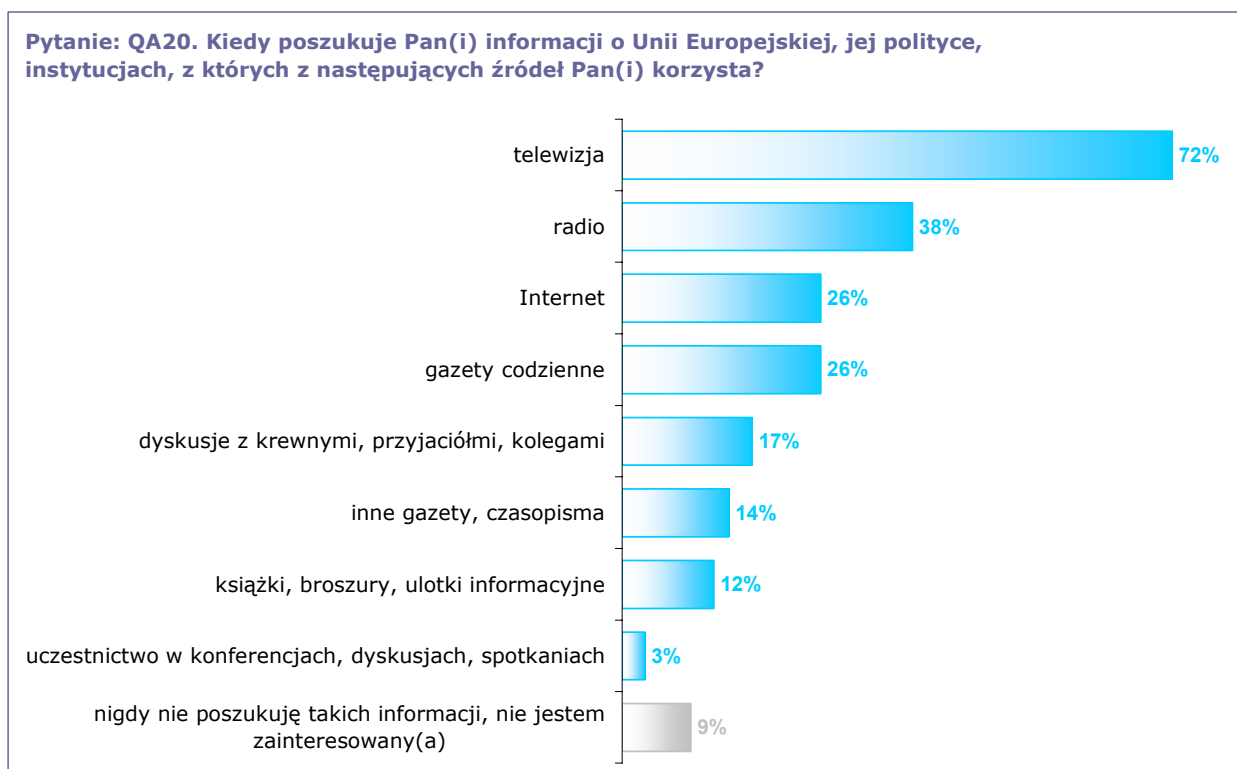
4.1 Źródła informacji o Unii Europejskiej

- Telewizja jest dla Polaków zdecydowanie najważniejszym źródłem informacji o UE

Dziewięciu na dziesięciu (91%) Polaków poszukuje przynajmniej czasami informacji na temat Unii Europejskiej. Najważniejszym źródłem tego rodzaju wiadomości jest dla nich telewizja (73%), która pozostawia daleko w tyle wszystkie pozostałe źródła informacji. Dość duża grupa respondentów korzysta także z radia (38%) oraz z codziennych gazet (26%). 26% osób czerpie informacje o Unii Europejskiej z Internetu (26%).

Udział w konferencjach jest źródłem informacji wykorzystywanym przez bardzo niewielki odsetek respondentów (3%). W poszukiwaniu informacji o UE Polacy rzadko sięgają także po ulotki i broszury (12%) oraz inne czasopisma (14%). 17% badanych dyskutuje o UE ze znajomymi i krewnymi.

Ze znajomymi o UE rozmawiają najczęściej osoby w wieku 25-39 lat (23%) oraz te z wyższym wykształceniem (22%). Do gazet codziennych oprócz osób z wyższym wykształceniem (36%) często zaglądają respondenci w wieku 40-54 lata (31%), ta sama grupa wiekowa często poszukuje informacji w radiu i w telewizji. Internet (56%) oraz ulotki i broszury (18%) to źródła informacji, które trafiają przede wszystkim do osób w wieku 15-24 lata.

Telewizja jest najważniejszym źródłem we wszystkich pozostałych państwach członkowskich UE – średnio w UE wskazuje ją 70% respondentów.

Warto zauważyć, że z Internetu jako źródła informacji o UE korzysta w Polsce więcej respondentów niż średnio w UE (23%). Zdecydowanie wyprzedzamy pod tym względem np. kraje Europy południowej. Dużo częściej z Internetu korzystają natomiast Holendrzy (49%), Duńczycy (45%), Finowie (41%) i Szwedzi (40%).

Dużo popularniejsze w skali europejskiej niż w Polsce są gazety codzienne (41%). Najchętniej są one czytane w Finlandii (64%), w Szwecji (63%), w Niemczech (62%), w Austrii (62%) i w Luksemburgu (62%).

We wszystkich krajach UE liczba mieszkańców poszukujących informacji na temat UE jest wysoka – średnio 88%, chociaż niższa niż w Polsce (91%). Odsetek osób wcale nie poszukujących informacji na temat Unii Europejskiej najwyższy jest w Wielkiej Brytanii (23%), Hiszpanii (19%) i Irlandii (17%).

4.2 Częstotliwość oglądania i słuchania programów informacyjnych oraz czytania prasy

- Polacy oglądają programy informacyjne równie często jak mieszkańcy innych krajów UE

Wyniki dotyczące źródeł informacji o UE pokrywają się z rezultatami na temat oglądania programów informacyjnych w telewizji, słuchania wiadomości w radiu oraz czytania wiadomości w prasie codziennej.

- Największa grupa respondentów (66%) codziennie ogląda wiadomości w telewizji.
- Połowa (49%) Polaków słucha ich codziennie w radiu.
- Znacznie mniej, bo co piąty (20%) badany, codziennie czyta dzienniki.

Najczęściej wiadomości w telewizji oglądają każdego dnia osoby w wieku 55 lat lub więcej (83%). Częstotliwość oglądania wiadomości nie zależy od wykształcenia, ale właśnie od wieku. Bardzo podobnie jest w przypadku wiadomości radiowych, chociaż można zauważyć, że osoby lepiej wykształcone słuchają ich nieco częściej.

Trochę inaczej jest w przypadku prasy codziennej. Najczęściej zaglądają do niej osoby w wieku 40-54 lat (26% codziennie) oraz z wyższym wykształceniem (30% codziennie).

Ogólnie w Unii Europejskiej częściej niż w Polsce czyta się prasę codzienną (35% codziennie), natomiast rzadziej słucha się radiowych serwisów informacyjnych (40% codziennie).

4.3 Unia Europejska w polskich mediach

- Zdaniem Polaków w mediach mówi się o UE tyle ile trzeba, a jej wizerunek jest obiektywny

Najczęściej Polacy są zdania, że w mediach (telewizji, radiu i prasie) mówi się o Unii Europejskiej tyle ile trzeba (odpowiednio 57%, 50% i 47%). Bardzo rzadko uważają, że mówi się za dużo (odpowiednio 7%, 3% i 4%). Co trzeci (30%) respondent sądzi, że w telewizji o UE mówi się za mało, 28%, że za mało mówi się w radiu, a 18%, że za mało pisze się w prasie.

Zdaniem większości Polaków wizerunek UE w polskich mediach jest obiektywny lub zbyt pozytywny. Za zbyt pozytywny wizerunek UE w telewizji uważa 25% badanych, w radiu 17%, a w prasie 14%. Za obiektywny uważa go odpowiednio 59%, 58% i 50% respondentów.

Za najbardziej obiektywny uważany jest wizerunek UE w telewizji (59%) i w radiu (58%), nieco rzadziej w prasie (50%).

W porównaniu z sytuacją z jesieni 2005 roku nastąpił znaczący spadek odsetka respondentów, którzy uważają, że o UE w polskiej telewizji mówi się za mało – z 50% do 30%. Podobnie, z 40% do 28% spadł odsetek respondentów, którzy są zdania, że o UE mówi się za mało w radiu, a z 32% do 18% spadł odsetek tych, których zdaniem za mało o UE pisze się w prasie. Obserwuje się nie tyle przesyt informacjami o UE, co wzrost poczucia, że ich ilość w mediach jest wystarczająca.

Polacy częściej niż ogół mieszkańców Unii Europejskiej uważają, że polska telewizja oraz radio przedstawiają UE w zbyt dobrym świetle (dla telewizji 25% w porównaniu do 20%, dla radia 17% w porównaniu do 13%). Nie dotyczy to prasy, która jest oceniana tak samo w UE jak w Polsce.

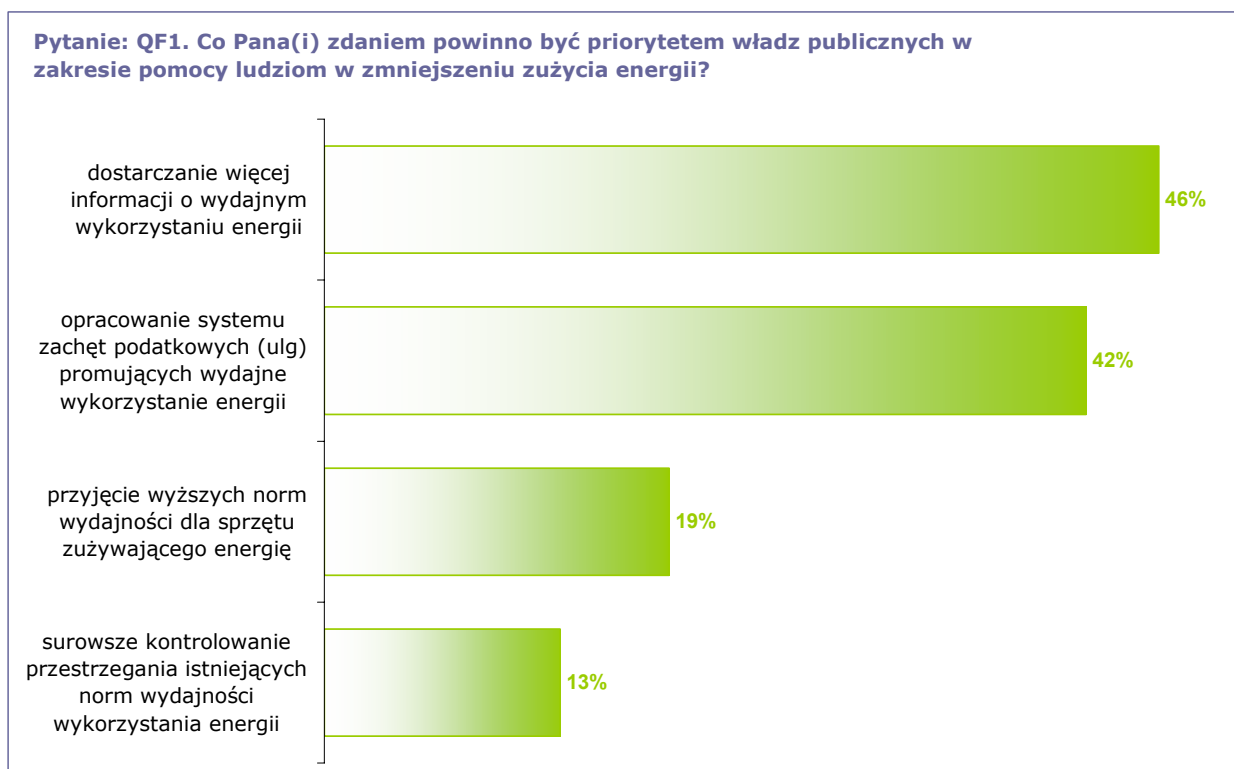
5. PRZYSZŁOŚĆ ENERGETYKI

5.1 Rola polskich władz w promowaniu oszczędzania energii

- Władze powinny wspierać oszczędzanie energii poprzez informowanie społeczeństwa oraz ulgi podatkowe

- Prawie połowa Polaków (46%) uważa, że najlepszym sposobem, w jaki władze mogą wspierać obywateli w zmniejszaniu zużycia energii, jest informowanie ich w większym zakresie, jak wydajnie wykorzystywać energię.
- Nieco mniej osób (42%) wskazało, że najlepszym sposobem na zachęcanie ludzi do oszczędzania energii, byłyby ulgi podatkowe promujące wydajne wykorzystanie energii.

Ulgi podatkowe najczęściej wskazywane są jako priorytet przez osoby w wieku 25-31 lat (51%) oraz osoby z wyższym wykształceniem (50%).

Znacznie mniej Polaków wierzy w skuteczność norm i regulacji dotyczących sprzętu zużywającego energię.

- 19% jest za podwyższeniem istniejących norm w zakresie zużycia energii.
- 13% za ściślejszym przestrzeganiem istniejących norm.

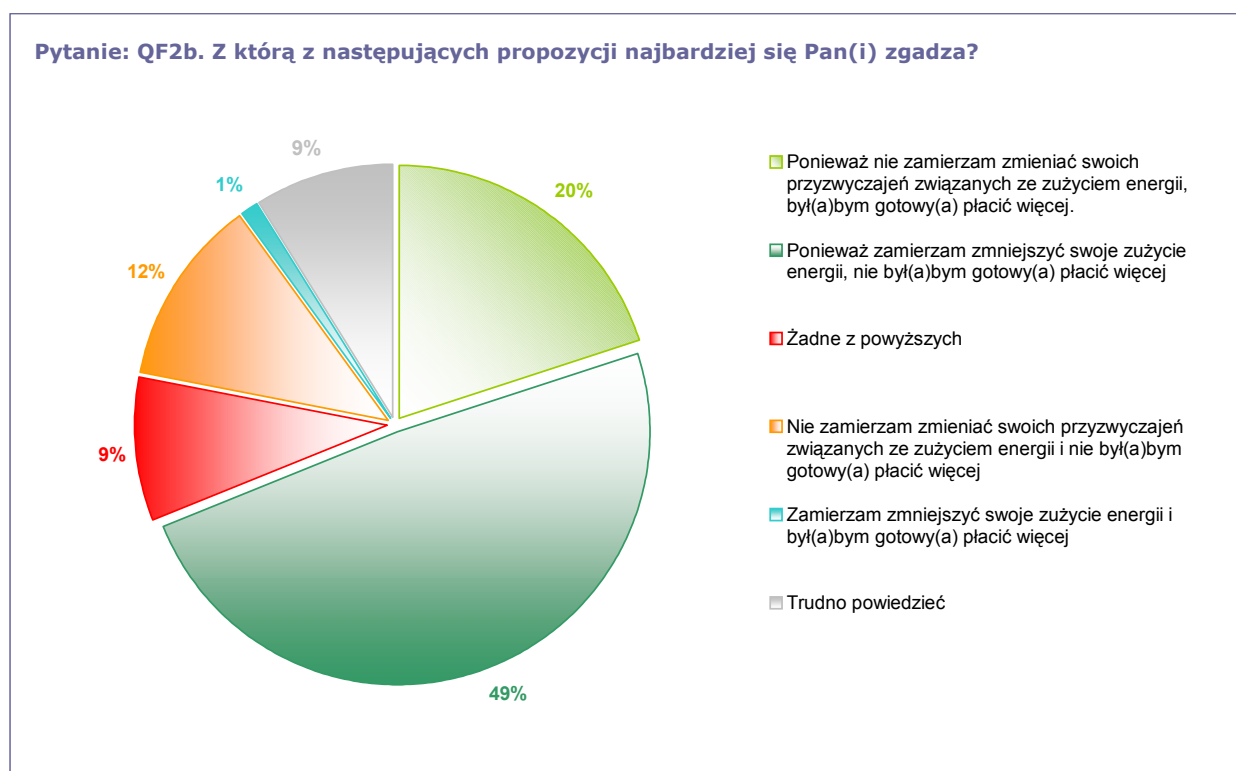
5.2 Droższa energia ze źródeł odnawialnych: reakcje Polaków

- Polacy nie chcą płacić więcej za energię z odnawialnych źródeł

Konieczność płacenia więcej za energię z odnawialnych źródeł nie spotyka się z przychylnym podejściem Polaków. Ma to przede wszystkim związek z niewielkimi dochodami większości społeczeństwa, a także przekonaniem, że ceny energii już teraz są wysokie. Niewielka jest również świadomość ekologiczna Polaków.

- 70% Polaków nie zgodziłoby się płacić więcej za energię z odnawialnych źródeł, niż ze źródeł tradycyjnych.
- Co piąty mieszkaniec naszego kraju (18%) zgodziłby się zapłacić więcej, jednak niewiele więcej – do 5%.
- Od 6 do 10% więcej zgodziłoby się zapłacić jedynie sześciu na stu (6%) Polaków.
- Prawie żaden respondent nie zgodziłby się zapłacić ponad 10% więcej za energię z odnawialnych źródeł.

Zdecydowanie częściej za energię z odnawialnych źródeł zgodziłoby się płacić więcej osoby w wieku 15-24 lata (37%) niż osoby w wieku 55 lub więcej lat (13%). Częściej podwyżkę zaakceptowałyby najlepiej wykształceni respondenci (34%) niż respondenci najgorzej wykształceni (3%), częściej mieszkańcy największych miast (37%) niż mieszkańcy wsi (16%).

Ogólnie w UE większy niż w Polsce jest odsetek osób (34%), które gotowe są zapłacić więcej za energię ze źródeł odnawialnych. Najwięcej takich osób jest w Danii (52%), Luksemburgu (51%) i Wielkiej Brytanii (48%). Najmniej jest respondentów skłonnych zapłacić więcej jest na Litwie (14%), w Portugalii (17%), na Łotwie (19%) i na Malcie (19%).

- Polacy wolą ograniczyć zużycie energii niż płacić za nią więcej

- Prawie co drugi Polak (49%) jest skłonny ograniczyć zużycie energii, żeby nie płacić za nią więcej.
- Co piąty (20%) - przeciwnie - woli płacić więcej, ale nie zmieniać swoich zwyczajów, jeśli chodzi o zużycie energii.
- 12% Polaków nie tylko nie zamierza zmniejszyć zużycia energii, ale także nie zgodziłoby się płacić za nią więcej.

5.3 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji dotyczących energetyki

- Zdaniem Polaków decyzje dotyczące energetyki powinny być podejmowane na szczeblu krajowym

Szczebel krajowy jest zdaniem respondentów najwłaściwszy do podejmowania decyzji dotyczących energetyki. Sądzi tak prawie połowa (46%) badanych Polaków. Co trzeci mieszkaniec naszego kraju (31%) jest jednak zdania, że najwłaściwszy byłby szczebel europejski. 16% Polaków chciałoby, aby decyzje dotyczące energetyki były podejmowane na szczeblu lokalnym. Wyniki dla Polski są zbliżone do wyników dla Unii Europejskiej, gdzie 42% mieszkańców uważa szczebel krajowy za najwłaściwszy do podejmowania decyzji dotyczących energetyki. 39% wskazuje zaś szczebel europejski, a 12% lokalny.

- Szczególnie często chcieliby, aby decyzje dotyczące energetyki były podejmowane na poziomie europejskim Włosi (55%), Holendrzy (55%), Duńczycy (52%) i Belgowie (50%).
- Na poziomie krajowym decyzje te powinny być podejmowane najczęściej zdaniem Finów (65%), Estończyków (56%), Brytyjczyków (55%) i Szwedów (53%).
- Poziom lokalny do podejmowania tych decyzji wybraliby najczęściej mieszkańcy Malty (26%), Szwecji (17%), Węgier (16%), Wielkiej Brytanii (16%) i Francji (15%).

PODSUMOWANIE

Bliższa analiza wyników najnowszej edycji Eurobarometru pozwala stwierdzić, że w dwa lata po przystąpieniu do Unii Europejskiej, Polska jest jednym z bardziej pozytywnie do niej nastawionych państw członkowskich. Ponad połowa Polaków uważa członkostwo w Unii Europejskiej za coś dobrego. Taka postawa nie dziwi, jeśli weźmie się pod uwagę, że jeszcze większy odsetek Polaków jest zdania, że na członkostwie w UE Polska skorzystała. Wydaje się, że największy wpływ na opinie Polaków o członkostwie miał fakt, że nie spełniły się ich obawy sprzed akcesji i nie nastąpił np. wzrost cen czy bezrobocie; przeciwnie, sytuacja niektórych grup, sceptycznych wobec przystąpienia Polski do UE, np. rolników, uległa poprawie.

Mimo pozytywnych ocen na temat członkostwa, większość Polaków jest wszakże przekonanych, że ich głos nie liczy się w UE.

Badania nie poprzedziło wiosną tego roku żadne wydarzenie, które mogłoby mieć znaczący wpływ na opinie związane z problematyką europejską. Nieco wcześniej, w grudniu 2005 roku, Polska odniosła znaczny sukces podczas negocjacji budżetu Unii na lata 2007-2013 – jednak można wątpić, czy większość Polaków w momencie realizacji badania pamiętała jeszcze o tych korzystnych dla naszego kraju uzgodnieniach.

Wypada jednak stwierdzić, że pół roku, które dzieli obecną edycję badania od poprzedniej, upłynęło pod znakiem burzliwej sytuacji w polskiej polityce, która mogła mieć pewien wpływ na stan opinii publicznej w Polsce.

Co ciekawe, poparcie dla członkostwa w Unii oraz ocena jej funkcjonowania nie zależą od tego, czy respondent określa swe poglądy polityczne jako lewicowe czy prawicowe.

Opinia na temat członkostwa Polski w UE i funkcjonowania UE zależy natomiast w dużym stopniu od wieku i wykształcenia respondenta. Osoby młode i dobrze wykształcone są zdecydowanie częściej euroentuzjastami od osób starszych i słabo wykształconych.

Polacy, tak jak wszystkie narody Unii Europejskiej, mają obawy związane z dalszą integracją europejską. Podobnie jak mieszkańcy innych państw UE boją się wzrostu międzynarodowej przestępczości i konieczności wpłacania coraz większych sum do unijnego budżetu. Wyjątkowo rzadko jednak, w porównaniu z mieszkańcami innych krajów, Polacy obawiają się utraty tożsamości i kultury narodowej, chociaż w związku z argumentami wysuwanymi przez niektórych polityków, tego rodzaju obawy mogłyby się wydawać główną barierą dla poparcia dalszej integracji europejskiej.

Po dwóch latach członkostwa Polacy zdają się czuć w Unii Europejskiej dość pewnie i w większości są przekonani, że wiedzą jak UE funkcjonuje. Z drugiej wszakże strony swoją wiedzę na ten temat oceniają na 4,7 pkt. w skali od 1 do 10. Pomiar rzeczywistej wiedzy na temat UE wskazuje jednak, że znajomość problematyki europejskiej jest na średnim poziomie. Rzeczywista wiedza, chociaż z roku na rok większa, nie jest jednak powszechna. Okazuje się, że mniej więcej co czwarty badany nie wie na przykład, ile państw należy do UE i jak są wybierani eurodeputowani.

Problem niskiego zaufania Polaków do instytucji krajowych, takich jak Sejm, rząd i partie polityczne, nie jest rzeczą nową, można go było zauważyć w poprzednich edycjach Eurobarometru. Również zaufanie do wymiaru sprawiedliwości jest w naszym kraju wyjątkowo niskie. Wydaje się, że poziom zaufania do tych instytucji reaguje na zmiany na polskiej scenie politycznej i po ostatnich zmianach nieco wzrósł, jednak nadal pozostaje na jednym z najniższych poziomów w całej Unii Europejskiej.

Polacy nie ufają instytucjom krajowym, natomiast wysokie jest w naszym kraju zaufanie do instytucji międzynarodowych, a także do Unii Europejskiej i jej instytucji.

Polacy niemal powszechnie uważają bezrobocie za najważniejszy problem, przed jakim stoi obecnie Polska. Problem bezrobocia wyprzedza w świadomości społecznej wszystkie inne. Pozostaje to zapewne w ścisłym związku z faktem, że stopa bezrobocia w Polsce pozostaje najwyższa w UE.

Pozytywny wpływ Unii na sytuację na rynku pracy dostrzega co drugi Polak. Może być to związane z coraz większymi możliwościami podjęcia pracy w innych państwach UE, a także choćby uruchomieniem w Polsce wielu projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Podsumowując, w świetle wyników Eurobarometru, wydaje się, że Polacy w większości są zadowoleni z członkostwa kraju w Unii Europejskiej i dostrzegają wiążące się z tym korzyści. Duża

część Polaków wierzy, że Unia Europejska przyczyni się do rozwiązania tych problemów, z którymi instytucje krajowe nie mogą sobie poradzić, takimi jak np. bezrobocie.

METODOLOGIA

Między 27 marca a 1 maja 2006 r., TNS Opinion & Social, konsorcjum utworzone pomiędzy Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe, przeprowadziło na zlecenie Dyrekcji Generalnej Prasy i Komunikacji Komisji Europejskiej, badanie opinii publicznej Eurobarometr 65.2.

Standardowe badanie Eurobarometr jest częścią fali 65.2 i obejmuje obywateli poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej w wieku 15 lat i więcej. Sondażem objęto również dwa państwa przystępujące (Bułgaria i Rumunia), dwa państwa kandydujące (Chorwacja, Turcja) oraz północną część Cypru. W przypadku tych państw sondaż objął ludność narodową oraz obywateli Unii Europejskiej mieszkających tam i posługujących się jednym z języków narodowych tych krajów w stopniu umożliwiającym udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu. Podstawowa konstrukcja próby zastosowana we wszystkich krajach oparta jest na warstwowej próbie losowej. W każdym państwie unijnym ustalono liczbę punktów startowych losowania, proporcjonalną do liczby ludności danego kraju i do gęstości zaludnienia.

Punkty startowe wyznaczono systematycznie w każdej jednostce administracyjnej, po przeprowadzeniu warstwowania ze względu na typ jednostki i typ obszaru. W ten sposób zapewniono reprezentację całego terytorium przebadanych krajów zgodnie z EUROSTAT NUTS 2 (lub ekwiwalentnych) i zgodnie z rozmieszczeniem ludności na obszarach wielkomiejskich, miejskich i wiejskich. W każdym z wybranych punktów startowych wylosowano adres startowy. Kolejne adresy były wybierane jako n-ty adres od startowego z zastosowaniem standardowej metody random route. W każdym gospodarstwie domowym respondent był wybierany według wieku. Wszystkie wywiady były wywiadami bezpośrednimi (face-to-face). Przeprowadzono je w mieszkaniach respondentów w odpowiednim języku narodowym. Przy gromadzeniu danych korzystano z pomocy CAPI (Computer Assisted Personal Interview) w tych krajach, gdzie użycie tej techniki było możliwe.

SKRÓT	PAŃSTWO	INSTYTUT	LICZBA RESPONDENTÓW	TERMIN REALIZACJI BADANIA		LUDNOŚĆ 15+
BE	Belgia	TNS Dimarso	1020	28/03/2006	26/04/2006	8.598.982
CZ	Czechy	TNS Aisa	1068	29/03/2006	14/04/2006	8.571.710
DK	Dania	TNS Gallup DK	1008	29/03/2006	1/05/2006	4.380.063
DE	Niemcy	TNS Infratest	1526	28/03/2006	23/04/2006	64.174.295
EE	Estonia	Emor	1002	31/03/2006	24/04/2006	887.094
EL	Grecja	TNS ICAP	1000	28/03/2006	24/04/2006	8.674.230
ES	Hiszpania	TNS Demoscopia	1005	28/03/2006	24/04/2006	35.882.820
FR	Francja	TNS Sofres	1020	30/03/2006	24/04/2006	44.010.619
IE	Irlandia	TNS MRBI	1003	30/03/2006	30/04/2006	3.089.775
IT	Włochy	TNS Abacus	1000	30/03/2006	01/05/2006	49.208.000
CY	Cypr	Synovate	507	31/03/2006	24/04/2006	552.213
CY(tcc)	Cypr Północny	KADEM	500	29/03/2006	15/04/2006	157.101
LV	Łotwa	TNS Latvia	1018	28/03/2006	23/04/2006	1.394.351
LT	Litwa	TNS Gallup Lithuania	1019	31/03/2006	23/04/2006	2.803.661
LU	Luksemburg	TNS ILReS	503	27/03/2006	24/04/2006	367.199
HU	Węgry	TNS Hungary	1020	04/04/2006	25/04/2006	8.503.379
MT	Malta	MISCO	500	28/03/2006	21/04/2006	322.917
NL	Holandia	TNS NIPO	1009	04/04/2006	25/04/2006	13.242.328
AT	Austria	Osterreichisches Gallup-Institute	1017	31/03/2006	20/04/2006	6.679.444
PL	Polska	TNS OBOP	1000	30/03/2006	26/04/2006	31.610.437
PT	Portugalia	TNS EUROTESTE	1002	31/03/2006	24/04/2006	8.080.915
SI	Słowenia	RM PLUS	1033	30/03/2006	26/04/2006	1.663.869
SK	Słowacja	TNS AISA SK	1078	31/03/2006	19/04/2006	4.316.438

FI	Finlandia	TNS Gallup Oy	1006	27/03/2006	26/04/2006	4.279.286
SE	Szwecja	TNS GALLUP	1017	28/03/2006	24/04/2006	7.376.680
UK	Wielka Brytania	TNS UK	1312	27/03/2006	26/04/2006	47.685.578
BG	Bułgaria	TNS BBSS	1015	27/03/2006	10/04/2006	6.695.512
RU	Rumunia	TNS CSOP	1007	27/03/2006	27/04/2006	18.145.036
HR	Chorwacja	Puls	1000	29/03/2006	25/04/2006	3.682.826
TR	Turcja	TNS PIAR	1005	29/03/2006	26/04/2006	47.583.830
TOTAL			29 220	27/03/2006	01/05/2006	442.620.588

W każdym kraju przeprowadzono porównanie uzyskanej próby z całą populacją. Dane na temat populacji uzyskano ze statystyk EUROSTATU bądź statystyk krajowych. We wszystkich krajach przeprowadzono procedurę ważenia próby stosując wagi zgodnie z rozkładami brzegowymi i łącznymi, opartymi na danych o ludności. We wszystkich krajach płeć, wiek, region statystyczny NUTS 2 i wielkość miejscowości zamieszkania zostały wprowadzone do procedury iteracyjnej. Do ważenia międzynarodowego (np. średniej UE) TNS Opinion & Social stosuje oficjalne dane o liczbie ludności, dostarczane przez EUROSTAT lub statystyki krajowe. Wielkości populacji wykorzystane w powtórnej procedurze ważenia podane zostały w powyższej tabelicy.

Przypominamy Czytelnikom, że wszystkie wyniki sondaży są jedynie szacunkami, których dokładność zależy od liczebności próby oraz obserwowanego rozkładu procentowego. Przy próbie około 1000 wywiadów, rzeczywiste odsetki wahają się w niżej podanych przedziałach ufności:

Obserwowany odsetek	10% lub 90%	20% lub 80%	30% lub 70%	40% lub 60%	50%
Przedział ufności	± 1,9 punktu	± 2,5 punktu	± 2,7 punktu	± 3,0 punktu	± 3,1 punktu